تدبیر تازه

هفته نامه اجتماعی، سیاسی، فرهنگی

سال هفتم● شماره ۳۰۹ ● ۱۲ صفحه ● قیمت: ۴۰۰۰ تومان

شنبه ۱۶ اردیبهشت ماه ۱۴۰۲ ● ۶ می ۲۰۲۳

www.tadbiretazenews.com

یادداشت

ابوالفضل ظهره‌وند

تنش با طالبان سیاهچاله امنیتی

۲

یادداشت

محمد سالاری

آینده سیاسی شمخانی چه می‌شود؟

۲

یادداشت

پیمان پژوهنده

چرا افزایش حقوق ها دوباره مطرح شد؟

۳

سرمقاله

وحید حاج سعیدی

توصیه به بورس اولی ها

۸

عیسی کلانتری: با خشکی دریاچه ارومیه فشار خون مردم منطقه یک دهم بالا رفت

احیای دریاچه ارومیه را جدی نمی گیرند

۴

گزارش

قیمت گذاری دستوری کار را مشکل کرده است

حال بـدِ صنایع!

گروه اقتصادی: این روزها حال برخی از صنایع بورسی که تحت فشار منابع ارزی برای تهیه مواد اولیه هستند به هیچ وجه خوب نیست.
این صنایع مجبور هستند که مواد اولیه خود را با ارز آزاد تهیه کنند اما در فروش محصولات به شدت تحت فشار سازمان حمایت از مصرف کننده و تولید کننده هستند. در سال‌های اخیر و با گران شدن ارز سازمان حمایت مصرف کننده و تولید کننده کشور مجبور شده برای حمایت از مردم و کاستن تورم به ویژه در...

۳

گزارش

سرکوب قیمتی محصولات کشاورزی در نظام برنامه ریزی چین به تاریخ پیوسته است

معجـزه نسخه چینی برای اقتصاد؟

گروه اقتصادی: قیمت گذاری از سوی ستاد تنظیم بازار آن گونه که باید منجر به کنترل بازارها نشده و نوعی نابه سامانی را در برخی از محصولات به وجود آورده است. در گزارش قبلی یکی از کارشناسان بخش کشاورزی به تجربه چین در این حوزه اشاره کرد که چنین عملکردی چه پیامدی برای اقتصاد این کشور پر جمعیت به همراه داشت؛ همچنین تغییر رویکرد دولت چین منجر به معجزه در اقتصاد این کشور شد و امروز شاهد رشد اقتصادی...

۶

گزارش

مرکز پژوهش‌های مجلس: درک مردم از تورم با نرخ تورم رسمی متفاوت است

تورم واقعی در ایران ۴۶ درصد است؟

گروه اقتصادی: اقتصاد ایران در بیش از پنجاه سال گذشته درگیر نرخ‌های بالا و دورقمی بوده است و از این حیث رکوردار نرخ‌های تورم دو رقمی در جهان است. در سال‌های اخیر افزایش نرخ تورم به بالاتر از ۴۰ درصد و پیش‌بینی ماندگاری این رقم در اقتصاد ایران، موج تازه‌ای از فشار تورمی را رقم زده است. نرخ تورم در ایران در دولت یازدهم روندی کاهشی داشت و حتی نرخ تورم تک‌رقمی گردید اما از سال ۱۳۹۷ و پس از خروج ترامپ از برجام، تکانه ارزی، مسیر تورمی...

۷

«تدبیر تازه» از نحوه تعیین بهای نفت خام گزارش می دهد

عوامل اثر گذار بر قیمـت طلای سیـاه

۱۱

نظام بانکی چگونه قیمت ملک را افزایش می دهد؟

گزارش

رد پای بانک ها در تورم مسکن

گروه راه و مسکن: بازار مسکن از سال گذشته به این سو، رشد قیمت بی‌سابقه‌ای را تجربه کرده است؛ با وجود آنکه از دی ماه پارسال هیچ گونه آمار رسمی از بخش املاک منتشر نشده اما فعالان این حوزه معتقد هستند متوسط قیمت هر متر واحد مسکونی در شهر تهران اکنون از ۶۰ میلیون تومان نیز عبور کرده است! در این میان کارشناسان اقتصاد مسکن رد پای بانک‌ها در تورم بازار املاک را شناسایی کرده و بر این باورند که این نهادها نقش پررنگی در رشد قیمت مسکن داشته‌اند. ورود بانک‌ها به بازار مسکن و انباشت ملک از سوی آنها یکی از اصلی‌ترین محرک‌های افزایش قیمت مسکن در سال‌های اخیر بوده است. این نهادها با امتناع از فروش املاک مازاد خود و تعیین قیمت بالا برای آنها، باعث افزایش قیمت مسکن در یک منطقه می‌شوند. اما اصولاً دلیل بانک‌ها برای ورود به بازار مسکن و انباشت ملک چیست؟...

۸

سرنوشت دلار در روزهای آتی چه می‌شود؟

گزارش

سیگنال سلطان عمان به بازارها

شاخص کل بازار سرمایه دیروز بیش از ۱۳ هزار واحد رشد کرد و به عدد دو میلیون و ۲۸۸ هزار و ۴۳۸ واحد رسید و شاخص کل هم وزن نیز دیروز ۱۰ هزار و ۸۸۴ واحد رشد کرد و به عدد ۷۷۳ هزار و ۸۹۳ واحد رسید. در حالی که شاخص کل بورس در حال صعود است، روند قیمت‌ها در بازار طلا و سکه در ۲۴ ساعت گذشته نسبتاً کاهشی بوده‌است و بازار خودرو نیز وارد دومین هفته ریزشی شده است. حمید میرمعینی، کارشناس بازار سرمایه، در گفت و گو با خبرنگار خبرآنلاین گفت: «شواهد حاکی از به سرانجام رسیدن مذاکرات توافق هسته‌ای است و همکاری ایران با آژانس انرژی اتمی و سفر اخیر سلطان عمان حاکی از کاهش تنش‌ها در منطقه است و در صورتی که توافقی رخ دهد، شاهد کاهش محدودیت‌های...

۹

«تدبیر تازه» گزارش می دهد

گزارش

پیش بینی عرضه مازاد نفت در بازار

به دنبال اظهار نظر اداره اطلاعات انرژی آمریکا مبنی بر تداوم وضعیت عرضه مازاد در بازار نفت علی‌رغم تصمیم اوپک‌پلاس به کاهش تولید، بورس کالای دوبی پیش‌بینی کرد که به واسطه بازگشایی مجدد اقتصاد چین پس از همه‌گیری کرونا و افزایش مسافرت‌های هوایی، تقاضای روزانه برای نفت خام در سال ۲۰۲۳ به ۱۰۲ میلیون بشکه در روز خواهد رسید. با وجود این آژانس بین‌المللی انرژی نیز پیش‌بینی کرده است که در سال جاری و سال پس از آن به دلیل تضعیف رشد تقاضا ناشی از رشد اقتصادی ضعیف‌تر از میزان پیش‌بینی شده در ماه‌های آتی، بازار نفت در وضعیت مازاد عرضه باقی خواهد ماند. این نهاد در گزارش چشم‌انداز کوتاه‌مدت خود که به تازگی منتشر شده است...

۱۱

یک تحلیلگر اقتصادی در گفت‌وگو با «تدبیر تازه» مطرح کرد

گزارش

دولت در مسیر مهار تورم حرکت نمی کند

گروه بازار مالی: تحلیلگر اقتصادی بر این باور است: در دنیا وام سرمایه در گردش نداریم و این اصطلاح ساختگی است. این وامی که به اسم سرمایه در گردش است مواد اولیه می‌خرند و انبار می‌کنند، گران می‌شود و می‌فروشند یا در بازارهای بورس و ارز و طلا ورود می‌کنند و سود بادآورده به جیب می‌زنند و باز نمی‌گردانند و می‌گویند تولید کننده هستیم و به ما فشار می‌آیند. عطا بهرامی تحلیلگر اقتصادی در گفت‌وگو با «تدبیر تازه»، درباه مهار تورم گفت گزارشی که درباره تورم فروردین ماه از سوی بانک مرکزی بیرون آمد نشان می‌دهد دولت در آن مسیر حرکت نمی‌کند و برنامه اصولی برای...

۹

سرمقاله

تنش با طالبان؛ سیاهچاله امنیتی

ابوالفضل ظهره‌وند
سفیر پیشین ایران
در افغانستان

تصور نمی‌کنم درگیری که در چند روز گذشـــته در مرز بین ایران و افغانســـتان شـــاهد آن بودیم، صرفاً به خاطر آب باشـــد. شاید تحلیل برخی این است که ریشه این درگیری‌ها به آن اولتیماتوم و موضعی که رئیس‌جمهور گرفت، برمی‌گردد. اما تصور می‌کنم، بعضی‌ها این موضوع را به فرصتی برای تشدید تنش تبدیل می‌کنند.

این در حالی است که مساله هیرمند مساله ریشه‌داری است. چند دهه است از طرف دولت‌های افغانستان که آغاز آن از دوره طالبان اول بود، عدم پرداخت حق‌آبه هیرمند شروع شد و این کار را ادامه دادند. توجیه آنان هم موضوع خشکســـالی بود که حالا توقف آب مصیبتی برای کل منطقه و از جمله حوزه آبریز هامون و سیستان ایران شده است. من فکر می‌کنم عناصری، راغب هستند تا این تنش شکل گرفته و درگیری صورت بگیرد. اگر بخواهد این درگیری‌ها ادامه پیدا کند، آبی برای ما گرم نمی‌شـــود. ختم این درگیری‌ها منتج به حل معضل آب نیســـت و فکر می‌کنم، ناشـــی‌گری طرف افغانی و طالب باعث وقوع درگیری روزهای گذشته شده است؛ زیرا وقتی به پاسگاه مرزی ما در نقطـــه میلـــک تعرض کردند، تنش در آنجا کلید خورد که باعث ایجاد درگیری نظامی شد و در نهایت پاسخ قاطعی دریافت کردند. بنابراین فکر نمی‌کنم دو موضوع آب و درگیری نظامی مســـتقیم با توجه به همزمانی به همدیگر ارتباط داشته باشند.

البته عدم حل این موضوع به دیپلماسی ضعیف ما برمی‌گردد. یعنی این اتفاق در دولت اصلاحات کلید خورد و آن‌ها عملاً در زمین آمریکایی‌ها بازی کردند. همان زمان هم که طالبان شـــروع کرد به قطع و وصل کردن آب و زدن کانال‌های انحرافی، دیپلماسی دولت اصلاحات منکر این موضوع بود که طالبان نقش دارند و می‌گفت خشکســـالی اســـت. جالب اســـت به جای آنکه طالبان موضع بگیرد و بگوید خشکســـالی اســـت، ما می‌گفتیم خشکســـالی است و هیرمند خودش خشک شد و طالبان بی‌تقصیر است.

آن موقع ما نماینده‌ای در امور افغانســـتان داشـــتیم که از این شعارها می‌داد و به دنبال به رسمیت شناختن طالبان بود. این موضوع به یک رویه تبدیل شد و ادامه پیدا کرد. در ادامه طالبان سد انحرافی زدند. از سمت ایران هم عده‌ای بودند که منافع مستقیم و غیرمستقیم داشتند، سیمان برای آنها تأمین کرده و می‌فروختند. این روند باعث شد پروژه ساخت سد انحرافی خیلی سریع به ضرر کشور تکمیل شود و زمانی که آب اضافه هم آمد، به ســـمت گودزره رفت و به ایران آب نرســـید. افغان‌ها در ادامه در لشـــگرگاه، کانال انحرافی زدند و کســـی اعتراض نکرد. زمین‌ها را زیر کشت خشخاش بردند و قصه به همین روند ادامه پیدا کرد. بنابراین چنین روندی ۲، ۳ دهه است که طی شده و هامون صددرصد خشک و به این فضاحت افتاده است و با هیچ اقدام فوری امکان بازگشت وجود ندارد.

اگر آبی بخواهد برای ما گرم شود از سوی طالبان نیست. باید دولت مستقر، متعهد و قانونی سر کار بیاید که بفهمند ژئوپلیتیک، زیست‌بوم و شـــرایط زیســـت‌محیطی چه معنایی دارد؟ هامون چه تأثیری دارد و داشـــتن روابط با تهران چه معنایی دارد که بتوانیم همکاری داشـــته باشیم تا هر مقدار آب است بتوانیم طبق معاهده ۱۳۵۷ سهم خودمان را برداریم و اکوسیستم را احیا کنیم. کنوانسیون رامسر با آنکه کنوانسیون بین‌المللی است عملاً مانند هامون خشک شده است. بنابراین حل این موضوعات نیاز به بازنگری در قبال سیاست‌های افغانستان دارد. باید یک فرآیند جدیدی طراحی شـــود تا ما بتوانیم به موضوع آب برســـیم که مهم‌تر از آن مربوط به افغانســـتان اســـت که قرار اســـت ظرف چه دولت و حکومتی باشد. زیرا در حال حاضر، ملت افغانستان سرگشته و گرفتار است. یعنی تنها مردم ما در سیستان نیستند که مشکل آب دارند. بیش از ۳۰ میلیون جمعیت افغانســـتانی گرفتار طالبان شـــدند. در شـــرایطی که آمریکایی‌ها و انگلیســـی‌ها در سراشیبی قرار دارند و موقعیت بین‌المللی و منطقه‌ای خودشـــان را از دســـت می‌دهند، سعی می‌کنند از این نمد، کلاه بسازند و به فرصتی برای ایجاد یک اغتشاش ژئوپلیتیکی برســـند و آن را به یک هم ریختگی معادلات منطقه‌ای تبدیل کنند. ما باید خیلی هوشیار باشیم و بدانیم سطح بازی بالاتر از آب هیرمند و طالبان است.

من معتقدم ما با فشار نمی‌توانیم از طالبان چیزی بگیریم. چون آنان فشاری حس نمی‌کنند و هر فشاری بیاوریم به مردم افغانستان منتقل می‌شود. اگر در این دو سالی که طالبان آمده آنها را وزن کنید، ۴۰ درصد وزن‌شان بیشتر شده است. علیرغم اینکه مردم در قحطی، گرسنگی و بیچارگـــی بودنـــد، آن‌ها میلیاردها دلار از آمریکایی‌ها پول گرفتند و استفاده کردند و هیچ فشاری به آنان نمی‌آید. باید بین طالبان و ملت افغانستان فرق قائل شد. این دو مقوله متفاوت است. ما امروز با حکومتی مواجه هستیم که بدون ملت است به نظر، این مساله خیلی مهمی است و اگـــر مـــا نتوانیم این نگاه را هضم کنیم و فکر کنیم طالبان می‌تواند به دولت متعهد و مشروع تبدیل شود، اشتباه فعلی تکرار خواهد شد.

بـــه هر حـــال بـــا توجه به درگیری‌های نظامی که در مرز رخ داد؛ ۱ نفر شهید و سه تا چهار نفر زخمی دادیم. طالبان هم ۱۲ نفر کشته دادند. در ایـــن معـــادلات، بحثی برای پیگیری وجود ندارد و اتفاقی اســـت که افتاد. اما چهره و ماهیت طالبان برای کســـانی که نمی‌دانســـتند و تجاهل می‌کردند، آشکارتر شده است. ما باید مراقب باشیم این روند تبدیل به سیاهچاله امنیتی نشود. باید بدانیم که استراتژی منطقه‌ای آمریکایی‌ها و انگلیســـی‌ها بر پایه بحران فراگیر اســـت. باید مراقب اغتشاش ژئوپلیتیکی باشیم و زیاد به این مسائل زیاد توجه نکنیم.

باید به این نکته توجه داشـــته باشـــیم که ســـطح بازی آمریکا برای جلوگیری از شـــکل‌گیری نظم جدید جهانی بالاتر از موضوع طالبان و هیرمند است.

یادداشت

وضعیت فاجعه‌بار زنان زیر سایه طالبان

پریسا پورعلی
دکترای روابط
بین‌الملل

مشکلات بهداشت روانی گسترده و گزارش‌های فزاینده خودکشی در میان زنان و دختران و تبعیض جنسیتی نهادینه شده در افغانستان در هیچ کجای جهـــان نظیـــر ندارد. از زمانی که طالبان دوباره در ســـال ۲۰۲۱ قدرت را در افغانستان به‌دست گرفت، مقامات دوفاکتو، مجموعه‌ای از دستورات محدود کننده را صادر کردند که به منزله «تبعیض جنسی نهادینه شده شدید» و نقض سیستماتیک حقوق زنان و دختران است، و اکنون «عمیقاً در جامعه جاافتاده و حتی عادی شده است». در حال حاضر، زنان از حضور در مدارس بالاتر از کلاس ششـــم و دانشـــگاه‌ها، منع شده‌اند، تنها توسط پزشکان زن می‌توانند تحت مراقبت قرار گیرند و حق کار در سازمان ملل و سازمان‌های غیردولتی (NGO) را هم ندارند. ریچارد بنت، گزارشگر ویژه وضعیت حقوق بشر در افغانستان، و دوروتی استرادا تانک، رئیس کارگروه تبعیض علیه زنان و دختران، گزارش‌های خود از ملاقات با رهبران طالبان و مصاحبه با زنان و دختران در کابل، مزارشریف و ولایت بلخ، بین ۱۷ آوریل تا ۴ می ۲۰۲۲ را به اشتراک گذاشتند. آن‌ها گزارش دادند: زنان زیادی احساس ترس و اضطراب شدید خود را به اشتراک گذاشتند و وضعیت خود را به عنوان زندگی در حبس خانگی توصیف کردند. آن‌ها گفتند: ما همچنین نگران این واقعیت هستیم که زنانی که به طور مسالمت‌آمیز علیه این اقدامات ظالمانه اعتراض می‌کنند، با تهدید، آزار و اذیت، بازداشت‌های خودسرانه و شکنجه مواجه شوند. در ۲ سال گذشته، مقامات فعلی، چارچوب‌های قانونی و نهادی را از بین برده‌اند و «از طریق شدیدترین اشکال زن‌ستیزی حکومت می‌کنند» و پیشرفت نسبی به سمت برابری جنسیتی را که در دو دهه گذشته به دست آمده بود از بین برده‌اند. عواقب اقدامات محدودکننده به بازداشت به اتهام «جرائم اخلاقی» تحت «قوانین عفت» شدید منجر شده است. قوانین جدید همچنین سیستم حمایت از کسانی را که از خشونت خانگی فرار می‌کنند، نابود کرده و زنان و دختـــران را مطلقـــاً بدون هیچ پناهگاهی رها کرده اســـت. اقدامات جدید تحمیل شده توسط طالبان طبق گزارش‌ها به افزایش نرخ ازدواج کودکان با اجبار و همچنین گسترش خشونت مبتنی بر جنسیت که بدون مجازات انجام می‌شود، کمک کرده است. جهان نمی‌تواند و نباید چشم بپوشد. جامعه بین‌المللی باید استانداردها و ابزارهای هنجاری بیشتری را برای رسیدگی به «پدیده گسترده آپارتاید جنسیتی» به عنوان یک سیستم نهادینه شده از تبعیض، جداسازی، تحقیر، و طرد زنان و دختران ایجاد کند. در عین حال، سازمان ملل باید رویکردی مبتنی بر حقوق بشر را اتخاذ کند که مستلزم درک عمیق و تحلیل اصولی آن است. باید حمایت از فعالان و سازمان‌های مردمی حاضر در افغانستان و تلاش‌های جامعه مدنی برای جلوگیری از فروپاشی کامل فضای مدنی که می‌تواند عواقب جبران‌ناپذیری داشته باشد، افزایش یابد. باید طالبان را مجبور کرد تا به همه تعهدات خود در زمینه حمایت و ارتقای حقوق زنان و دختران عمل کند و از تعهدات ناشی از اسنادی که افغانستان یکی از کشـــورهای عضو آن اســـت، از جمله کنوانسیون حذف همه اشکال تبعیض علیه زنان (CEDAW) پیروی کند.

تذکر فرمانده نیروی زمینی ارتش به طالبان: ما حسن همجواری به جا می‌آوریم

هشدار نظامیان ایران به طالبان

جانشین فرمانده نیروی انتظامی: چند باری است که از طرف حاکمان افغانستان اشتباهی رخ می‌دهد؛ اقدام متقابل انجام دادیم

در پی درگیری مرزی بین ایران و افغانستان که در حوزه هنگ مرزی زابل رخ داد، دو نفر از مرزبانان جمهوری اسلامی ایران به شهادت رسیدند. این اقدام طالبان هشدار دیروز نظامیان ایران را به دنبال داشت

گروه سیاسی: در پی درگیری مرزی بین ایران و افغانستان که قبل از ظهر روز شنبه در حوزه هنگ مرزی زابل رخ داد، دو نفر از مرزبانان جمهوری اسلامی ایران به شهادت رســـیدند. این اقدام طالبان هشدار دیروز نظامیان ایران را به دنبال داشت.

سردار قاسم رضایی جانشین فرمانده کل انتظامی کشور در تشریح این درگیری، گفت: نیروهای طالبان از سمت افغانســـتان بدون در نظـــر گرفتن و رعایت قوانین بین‌المللی و حســـن همجواری با انواع ســـلاح مبادرت به تیراندازی به پاسگاه ساسولی واقع در حوزه هنگ مرزی زابل کردند که با واکنش قاطعانه مرزبانان دلیر و شجاع فراجا مواجه شدند.

وی ادامه داد: بعد از تیراندازی‌های طرف طالبان، براساس پروتکل‌های مرزی از سوی مرزبان درجه یک تذکرات لازم به نیروهای مهاجم داده شـــده اســـت. اما متاسفانه مجدداً از ســـاعاتی قبل تیراندازی شـــروع و درگیری‌ها ادامه دارد.

جانشین فرمانده کل انتظامی کشور گفت: در پی شروع درگیری‌های مرزی از سوی طالبان، سردار «احمدرضا رادان»؛ فرمانده کل انتظامی کشور، دستورات قاطعانه لازم، به مرزبانان ابلاغ و تأکید کرد «شجاعانه و قاطعانه از مرزها دفاع کنند و به هیچ احدی اجازه تعدی و نزدیک شدن به مرزها را ندهند".

گفتنی است، در این دستور تاکید شده است که «نیروهای مـــرزی جمهوری اســـلامی ایران بـــه هر گونه تعدی و تعرض مرزی قاطعانه پاسخ خواهند داد و حاکمان فعلی افغانستان باید در قبال عمل نسنجیده و مغایر با اصول بین‌المللی خود پاسخگو باشند".

■ **تذکر فرمانـــده نیروی زمینی ارتش به طالبان: ما حسن همجواری به جا می‌آوریم**

ازسوی دیگر امیر سرتیپ حیدری فرمانده نیروی زمینی ارتش در جریان بازدید از مرزهای شـــرقی کشـــورمان طیســـخانی اظهار داشـــت: مرزهای مشترک با کشور افغانستان به طور کامل در کنترل نیروی زمینی ارتش هســـتند و در کنار ما برادران مرزبانی قرار دارند و امنیت به طور کامل برقرار است. وی ادامه داد: بارها اشاره شد حضور ما در مرز به معنای اینکه خطری ما را تهدید می‌کند نیســـت بلکه به جهت اشـــراف اطلاعاتی و امنیت است که در مرزها برقرار اســـت. فرمانده نیروی زمینی ارتش تصریح کرد: در بحث برخورد با نوع تردد ممکن اســـت گاهـــی اختلافی بیـــن دو مرزبان پیش افتد که موضوع مهمی نیست و کاملاً در کنترل بوده است.

وی افزود: همرزمان ما در مرزبانی و نیروی زمینی کاملاً در منطقه مسلط هستند و تا هر جا که کشور مقابل مرز مشترک با ما دارد و مقررات بین‌المللی را احترام بگذارد احترام متقابل می‌بیند و حسن همجواری به جا می‌آوریم ولی اگر جایی احساس شود طرف مقابل نمی‌خواهد به مقررات تن بدهد با برخورد دیگری مواجه می‌شود.

■ **طالبان: ایران درگیری مرزی را آغاز کرد**

ایـــن در حالی اســـت که وزارت دفـــاع حکومت طالبان افغانستان در صفحه توئیتر رسمی خود با انتشار بیانیه‌ای در توضیح رویداد مرزی روز شنبه، مدعی شد که طرف ایرانی عامل شروع درگیری مرزی دیروز بین دو کشور بوده است. در بیانیه توئیتری وزارت دفاع حکومت طالبان که شنبه شب منتشر شده، ادعا شده است: متاسفانه روز شنبه و یک بار دیگر، نیروهای ایرانی در مناطق مرزی ولایت نیمروز افغانســـتان اقدام به تیراندازی کردند که باعث درگیری شد. در ادامه این بیانه ادعا شده است: ما گفتگو و مذاکره را برای هر گونه مشکل، یک راه معقول می‌دانیـــم و بهانه جوییـــی برای جنگ و اقدامات منفی به نفع هیچ یک از طرفین نیســـت. عنایت‌الله خوارزمی سخنگوی وزارت دفاع حکومت طالبان هم این بیانیه را در صفحه توئیتر خود منتشر کرده است.

■ **دســـتیار وزیر خارجه: آن‌چه امـــروز در مرز زابل _نیمروز می‌گذرد ادامه توطئه استعمارگران است**

اما ســـید رسول موســـوی، مدیر کل منطقه‌ای آسیای جنوبی وزارت امور خارجه جمهوری اســـلامی ایران با اشـــاره به درگیری مرزی اخیـــر بین نیروهای مرزبانی ایران و طالبان در منطقه «ساسولی» حوزه هنگ مرزی زابل که منجر به شـــهادت یک نفر از مرزبانان کشـــور و مجروح شـــدن دو نفر از آنها شـــد در صفحه توییتر خود نوشت: «هشیار باشیم! آنچه امروز در مرز زابل _نیمروز می‌گذرد ادامه توطئه استعمارگران است. اگر در ۱۸۷۲ گلدسمیت با توطئه خود سیستان آباد را به وضعیت کنونی درآورد امروز وارثان او ایران و افغانســـتان را می‌خواهند نابود کنند. مردم و نخبگان دو کشور به هوش باشند هر نوع درگیری به زیان راهبردی هر دو است.»

■ **ادعای مقام ارشد طالبان مبنی بر تشکیل حکومت فراگیر در افغانستان طنز سیاسی است**

در همین حال عضو کمیســـیون امنیت ملی و سیاســـت خارجی مجلس تاکید کرد: ادعای مقام ارشد طالبان در زمینه فراگیر بودن حکومت این کشـــور بیش از اینکه تحلیل سیاسی باشد طنز سیاسی است.

جلیل رحیمی جهان آبادی در گفتگو با خانه ملت، اظهار داشت: احتمالاً منظور این مقام طالب از تشکیل حکومت فراگیر، حضور طیف‌های مختلف از طالبان اســـت که تشـــکیل دولت داده‌اند چرا که افغانســـتان دارای تنوع قومی از جمله پشـــتون، تاجیک و هزاره است که نقشی در حکومت کنونی افغانستان ندارند. اگر قرار به تشکیل حکومت فراگیر در افغانستان است باید همه قومیت‌ها و مذاهب در این حکومت نقش‌آفرین باشند باید پشتون‌ها، هزاره‌ها، تاجیک‌ها، شـــیعیان و اهل سنت، مذهبی‌ها و غیر مذهبی‌ها در حکومت باشـــند، اما طالبان بین خود چند طیف تشـــکیل داده‌اند و با دعوت از طالب‌های این طیف‌ها تشکیل حکومت داده‌اند که طنزی تاریخی است.

رحیمی جهان آبادی گفت: مشـــکل طالبان با تشـــکیل حکومت فراگیر بین طیف‌های خودشـــان حل نمی‌شود و تا نتوانند ســـایر قومیت‌ها و طیف‌ها را راضی کنند و مهاجرانی که بیشـــتر نیـــروی تحصیل کرده و مدیران بودند نمی‌تواند ادعای حکومت فراگیر را داشـــته باشند.

عضو کمیســـیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس اظهار داشت: اگر طالبان سرمایه گذارانی که از افغانستان فرار کردند به کشورشـــان برنگردانند با انزوای سیاسی که در حال حاضر گرفتار آن شـــدند و روز به روز بیشـــتر می‌شـــود، مشکلاتشان در آینده نزدیک افزایش خواهد یافت. «محمدعبدالکبیر»، یکی از مقام‌های ارشد طالبان به دنبال تاکید کشورهای مختلف جهان مبنی بر ضرورت تشـــکیل یک حکومت فراگیر در افغانســـتان، ادعا کرد حکومت کنونی افغانستان، یک حکومت فراگیر است و از همه اقوام افغانستان، نماینده دارد. این در حالی است که حکومت طالبان از ســـوی هیچ کشوری به رسمیت شـــناخته نشـــده است و یکی از شـــرایط اصلی برای به رسمیت شناختن این حکومت از سوی جامعه بین‌المللی و کشورهای همسایه افغانستان «تشکیل حکومت فراگیر با شرکت نمایندگان اقوام مختلف افغانستان، گروه‌های متعدد سیاسی، زنان، فعالان جامعه مدنی» است.

گزارش

آینده سیاسی شمخانی چه می‌شود؟

محمد سالاری
فعال سیاسی

علی شمخانی از چهره‌های برجسته نظامی، امنیتی و سیاســـی کشـــور است که سوابق نظامی و حضور ۱۰ ســـاله ایشان در سمت دبیری شـــورای عالـــی امنیت ملی، حاکی از آن اســـت که بخش نظامی و امنیتی در کارنامه وی غالب اســـت، هر چند که وی با کاندیداتوری در هشتمین انتخابات ریاست جمهوری علاقه خود به حضور در ســـطوح بالای حوزه سیاسی را نشان داد اما در شرایط کنونی و با توجه به رخدادهای ماه‌های اخیر درباره آقای شمخانی، آینده سیاسی وی را باید تنها در نهادهای انتصابی جستجو کرد و بعید است که خود وی نیز به این زودی‌ها حاضـــر به پذیرفتن ریســـک شـــرکت در انتخابات بوده و برای فعالیت بیشتر سیاسی خـــود را در معـــرض رأی مردم قرار دهد. با این تفاسیر و با توجه به احکام صادر شده از سوی رهبری برای ایشان، به نظر می‌رسد حداقل در یکی دو ســـال آینده، وی حضور کمرنگ‌تری در عالم سیاست داشته باشد. بـــا توجه به فضای موجود در جامعه پس از بحران‌های اجتماعی ماه‌های گذشته و با در نظر گرفتن پایگاه اجتماعی آقای شمخانی به عنوان یک نیروی نظامی و امنیتی، حضور وی در انتخابات مجلس حتی با فرض عدم حضـــور جریان‌ها و شـــخصیت‌های مؤثر سیاسی در انتخابات مانند مجلس یازدهم، باز هم با ریســـک بسیار بالایی همراه است و بعید است که با استقبال جریانات سیاسی و مردم مواجه شـــود و همانطور که اشـــاره شد، به نظر نمی‌رسد که خود وی نیز اعتبار سیاسی‌اش را به این راحتی به حراج بگذارد. اما انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۴ با توجه به عملکرد ضعیف آقای رئیســـی می‌تواند برای امثال وی وسوســـه‌انگیز باشد که آن هم بســـتگی به شرایط سیاسی و اجتماعی کشـــور، عملکرد وی در سال‌های پیش رو برای جلب نظر مردم و از همه مهم‌تر حمایت نهادهـــای قـــدرت از وی دارد که به عقیده من امر بســـیار دشواری خواهد بود. فضای کنونی جامعه متأثر از دو رویداد مهم است؛ موضوع اول ضعف شدید و ناکارآمدی دولت، مجلس و تصمیم‌ســـازان در حل مشکلات اقتصادی و بهبود شـــرایط معیشتی مردم و رفع تحریم‌هاســـت که به تشدید نارضایتی عمومی از مجموعه مســـئولان منجر شده اســـت که طبیعتاً آقای شمخانی به عنوان دبیر شورای عالی امنیت ملی و به خصوص با توجه به نقشـــی که در مخالفت با برجام داشـــته‌اند، در ســـیل انتقادات قرار دارند. موضوع دوم هم اعتراضات سال‌های اخیر بـــه خصوص برخوردهای صورت گرفته با مردم در حوادث پاییز ۱۴۰۱ و پس از آن است کـــه موجب تنزل رضایت و اعتماد عمومی شـــده و طبیعی اســـت که پایگاه اجتماعی افـــرادی مانند آقای شـــمخانی با توجه به جایگاهی که در آن حضور داشـــتند، متأثر از این نارضایتی عمومی، چندان قابل توجه نخواهد بود. ضمن اینکه ایشـــان از ســـوی طیف گســـترده‌ای از جریان اصولگرایی که اکنـــون قدرت را در دســـت دارند هم مورد انتقادات شـــدید قـــرار دارد. در مورد ارتباط آقای شمخانی با پرونده علیرضا اکبری هم طبیعی اســـت که نظر نهادهای اطلاعاتی مورد وثوق قرار بگیرد و بحثی در آن وجود ندارد اما یک نکته بسیار مهم را باید در نظر داشت که در پرونده‌هایی مانند پرونده اکبر طبری، عیسی شریفی یا علیرضا اکبری که با موج گسترده‌ای از تخلفات در زمینه‌های مختلف و حجم زیادی از ابهام و خبرسازی و همچنین ضعف خبررسانی رسمی مواجه هستیم، طبیعی است که به دلیل بی‌اعتمادی عمومـــی که در جامعه حاکم اســـت، افراد بالادســـتی با سؤالات جدی از سوی جامعه مواجـــه می‌شـــوند و در اکثر مـــوارد هم به دلیل عدم اقناع افکار عمومی، این مســـائل تبعات خود را در جامعه برجای می‌گذارد. در خصوص توافق اخیر ایران و عربستان هم نکته حائز اهمیت تصمیم حاکمیت در اجرای این توافق اســـت نه نقش آقای شمخانی یا حتی آقای رئیسی. این تصمیمی است که در سطح کلان گرفته شد و به عنوان یک پروژه، آقای شـــمخانی مأمور اجرای آن شد اما به دلیل ضعف غیرقابل انکار وزارت خارجه، در سطح عمومی جامعه نقش آقای شمخانی کمی برجســـته‌تر دیده شـــد که البته خیلی موضوع حائز اهمیتی نیســـت. در خصوص تأثیر حوادث سال‌های اخیر در نگاه جامعه به ایشان و بسیاری از مسئولین کنونی پیش‌تر توضیح داده شـــد که نظر افکار عمومی به دلیل کثرت برخوردهای امنیتی و البته تکثیر و نشر گسترده این موارد در فضای مجازی، چندان مناسب نیست.

در یک نگاه کلی علل مختلفی در خصوص کناره‌گیری یا برکناری شمخانی در روزهای اخیر مطرح شده است که همانند بسیاری از موارد مشابه به طور رسمی مورد تأیید قرار نگرفته، دلایلی مانند مخالفت صریح رئیس جمهـــور با حضور وی، نقش جبهه پایداری در برکناری او و حواشی دیگری که در حد حدس و گمان است.

دبیر شـــورا که معمولاً یکی از دو نماینده رهبری در این شـــورا نیز به حساب می‌آید، مسئولیت اداره دبیرخانه و نظارت بر اجرای صحیح تصمیمات و مصوبات شـــورا و امور اداری و اجرایـــی شـــورا را بـــر عهده دارد و از آنجایی که شـــورای عالـــی امنیت ملی مهم‌ترین رکن تصمیم‌گیری در خصوص سیاســـت خارجی و امـــور دفاعی و امنیتی کشـــور است، می‌توان به نقش تاثیرگذار و نفوذ دبیر شورای عالی امنیت ملی در ارکان حاکمیتی و اتخاذ تصمیمات کلان در کشور پی برد. اعلام کناره‌گیری یکی از مسئولان امنیتی و رده بالای کشور از طریق توئیتر به عنوان یک شبکه اجتماعی که برای مردم فیلتر شده نیز طنز تلخی است که علاوه بر اینکه اصل فیلترینگ و تأثیر آن را به سخره می‌گیرد، نوعی بی‌توجهی به رســـانه‌های رســـمی کشور و البته اقدامی خارج از عرف برای جایگاه دبیر شورای امنیت ملی است که البته شاید به نوعی اعلام نارضایتی وی از مسائل پشت پرده را نیز تداعی می‌کند.

یادداشت

چرا افزایش حقوق ها دوباره مطرح شد؟

پیمان پژوهنده
کارشناس اقتصادی

مرکز پژوهش‌های مجلس در تازه‌ترین گزارش خود به بررسی دلایل تفاوت درک مردم از تورم در جامعه و نرخ تورم رسمی کشور، اشاره داشته است. و به صراحت اعلام کرده است که «براساس افکارسنجی انجام شده در مرکز پژوهش‌های مجلس در مرداد ماه ۱۴۰۱، میانه نرخ تورم احساس شده توسط مردم ۸۶ درصد بوده است. این در حالی است که بانک مرکزی و مرکز آمار نرخ تورم نقطه به نقطه این ماه را به ترتیب ۴۶ و ۵۱ درصد اعلام نموده‌اند. غرض نگارنده‌ی این سطور، بررسی دلایل این اختلاف فاحش بین دو نهاد دولتی در دو قوه مجریه و مقننه کشور نیست، بلکه یادآوری وعده‌های دولت به هنگام بررسی بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور است. در آن زمان دولت و به عبارت دقیق‌تر؛ رییس سازمان برنامه و بودجه وقت، وعده داده بود چنانچه نمایندگان سقف بودجه را تغییر ندهند و تغییرات گسترده‌ای را رقم نزنند، نه تنها تورم را کنترل خواهد کرد بلکه این آمار را از ۴۰ درصد به ۳۰ درصد کاهش می دهد. همین امر باعث شد تا به هنگام بررسی حقوق و دستمزد کارمندان دولت در لایحه بودجه سال جاری، قوه تقنینی کشور به رغم نصّ صریح قانون مبنی بر لزوم توجه به تورم و تناسب آن با افزایش حقوق و دستمزد در ابتدای هر سال، به این وعده دلخوش کرده و با عدد افزایش ۲۰ درصدی دستمزد کارمندان موافقت کند؛ هر چند قانونگذاران به نیکی می دانستند که دولت اگر هم عزمی برای این کار داشته باشد، در حال حاضر بستر و ابزارهای آن را در اختیار ندارد. حالا که عدم تحقق وعده‌های دولت آشکار شده، فشار افکار عمومی از یک سو و تلاش مجلس انقلابی برای بازپس گیری وجهه خود از سوی دیگر، موجب شده که موضوع ترمیم حقوق ها در نیمه دوم سال جاری از راهروهای مجلس به گوش برسد. بعید می نماید که وکلای مردم در خانه ملت از عواقب و تبعات اقتصادی چنین تصمیمی غافل باشند. با این همه یادآور می شود که افزایش حقوق ها، خود، بر طبل تورم می کوبد. نمایندگانی که در آخرین سال حضورشان در مجلس یازدهم به دنبال اقناع افکار عمومی هستند، بی تردید بر کسری بودجه فعلی دولت –بدون افزایش دوباره حقوق و دستمزدها– واقفند و به نیکی می دانند هر گونه اقدام در این باره منجر به افزایش این کسری شده و راهی به جز استقراض از بانک مرکزی باقی نمی ماند. استقراض نیز منجر به چاپ اسکناس و پول و در نتیجه رشد پایه پولی خواهد شد که در نهایت افزایش بی رویه نقدینگی و باز هم گسترش تورم در جامعه را به دنبال می آورد. چرخه باطلی که نقطه پایانی ندارد. با این شرایط، چگونه می توان مدعی کمک به معیشت مردم بود؟ مردمی که در پایان سال، بازندگان اصلی این معادله اند.
مخلص کلام این که: آب این چشمه به سرچشمه نمی گردد باز، بهتر آن است که غفلت نکنیم از آغاز.

قیمت گذاری دستوری کار را مشکل کرده است

حال بدِ صنایع!

وحید بلالی
روزنامه نگار

گروه اقتصادی: این روزها حال برخی از صنایع بورسی که تحت فشار منابع ارزی برای تهیه مواد اولیه هستند به هیچ وجه خوب نیست.
این صنایع مجبور هستند که مواد اولیه خود را با ارز آزاد تهیه کنند اما در فروش محصولات به شدت تحت فشار سازمان حمایت از مصرف کننده و تولید کننده هستند.
در سال‌های اخیر و با گران شدن ارز سازمان حمایت مصرف کننده و تولید کننده کشور مجبور شده برای حمایت از مردم و کاستن تورم به ویژه در کالاهای اساسی دست به عصا حرکت کرده تا مردم فشار کمتری از گرانی احساس کنند. اما برآیندها نشان می‌دهد بانک مرکزی و دولت آن طوری که باید به فکر تولید کننده نیست و تولید کننده کشور با هزاران مشکل ریز و درشت برای تأمین مواد اولیه به ویژه نرخ ارز روبروست.
خبرگزاری مهر در آخرین بازدید از صنایع بورسی کشور با برخی از رسانه‌های دیگر در نشست چالش‌های صنعت شوینده در محل شرکت پاکسان حاضر شده و مشکلات این صنعت را از نزدیک بررسی کرد.

■ قیمت دستوری و چالش‌های شرکت

محمدی فعال صنعت شوینده با بیان اینکه افزایش نرخ دست خود شرکت نیست و بنابر این ملاحظات با مشکلات عدیده‌ای مواجه هستیم، گفت: زیان شرکت در سال گذشته ۶۰ درصد کاهش یافته است. امیدواریم در سال جاری وضعیت بهتری در ارز داشته باشیم.
وی افزود: شرکت حق ندارد به خودی خود قیمت‌ها را افزایش دهد و صنعت شوینده امروز بیش از هر زمان دیگری مورد توجه رسانه‌ها است که مشکلات را به گوش مسئولان برسانیم. قیمت گذاری دستوری مشکلی است که از بیرون مجموعه به ما تحمیل می‌شود، شرکت‌های شوینده از راه تحقیق و توسعه و افزایش کیفیت محصولات توانسته‌اند زیان را جبران کنند و اگر این اقدامات نبود و با همان دست فرمان قبل به کار خود ادامه می‌دادیم الان زیاندهی شرکت بسیار زیاد بود. با اقدامات جدید زیان انباشته را بدون افزایش قیمت به صفر رسانده‌ایم.
محمدی با بیان اینکه صنعت شوینده می‌تواند صادرات خوبی را انجام داده و از این محل برای کشور درآمدهای ارزی تأمین کند، گفت: اقدامات اولیه برای حمایت از تولید انجام نمی‌گیرد، در زمستان کاهش فشار گاز و در تابستان کاهش فشار برق را تجربه کرده که این عامل بر تولید ما بسیار تأثیر می‌گذارد، حتی در زمستان با قطعی برق نیز در مقطعی روبرو بودیم. در چهار سال اخیر مواد اولیه ما بیش از ۷ برابر گران شده اما در بهترین حالت محصول ما ۲۱۰ درصد افزایش قیمت را تجربه کرده که این عامل باعث شده سود مجموعه به حداقل برسد.

■ بانک مرکزی نمی‌گوید ارز چه قیمتی است

محمدی با بیان این که ۷۰ درصد مواد اولیه ما داخلی و ۳۰ درصد صادراتی است، گفت: بسیاری از مواد اولیه ما در گمرک مانده و بانک مرکزی نمی گوید مبنای محاسبه ارز چقدر است. یک روز می گویند مبنا ارز ۲۸,۵۰۰ تومان و روز دیگر می گویند بازار مبادله به نرخ ۳۸ تومان و روز دیگر می گویند باید با نرخ آزاد محاسبه شود. اگر محاسبه ارز بر مبنای ارز بازار آزاد باشد باید قیمت‌ها نیز آزاد شود.

این روزها حال برخی از صنایع بورسی که تحت فشار منابع ارزی برای تهیه مواد اولیه هستند به هیچ وجه خوب نیست.

گزارش

با حذف مواد غذایی از سبد خانوار و افزایش مصرف نان خانوار، نانوایان دچار مشکل شده‌اند

نان گران می‌شود

گروه اقتصادی: «در حالی که با توجه به تورم و حذف مواد غذایی از سبد خانوار، گرایش به مصرف نان بیشتر شده و نانوایی‌ها با سهمیه پخت محدود با صف طولانی از مردم مواجه می‌شوند» این موضوعی است که دیروز رئیس اتحادیه نانوایان به آن اشاره کرد و در عین حال یک مقام مسوول دیگر از گران شدن در سراسر کشور خبر داد. در همین رابطه معاون توسعه برنامه‌ریزی قزوین از تغییر قیمت نان در قزوین خبر داد و با تاکید بر اینکه آرد گران نشده است، گفت: قیمت‌های جدید انواع نان از روز پنجشنبه در راستای جبران بخشی از هزینه‌های جاری واحدهای نانوایی اعمال شد. ابوالفضل نجفی افزود: افزایش قیمت نان یک موضوع کشوری است و در روزهای گذشته در چند استان قیمت جدید نان بارگذاری شده و امروز نیز قزوین نرخ‌های جدید اعمال شده است.
مسوول کمیته آرد و نان شهرستان قزوین اظهار کرد: با توجه به آنالیز قیمت تمام شده نان به جز آرد، به دلیل افزایش هزینه‌های مربوط به بیمه، حقوق کارگر، اجاره مغازه، حامل‌های انرژی و برخی مواد اولیه از جمله خمیر مایه درآمد و هزینه واحدهای نانوایی همخوانی نداشت. نجفی با بیان اینکه استان‌ها در افزایش قیمت نان یارانه‌ای هیچ گونه دخالتی نداشتند، تاکید کرد: نبود تناسب بین درآمد و هزینه مورد اعتراض نانوایان بود و بر این اساس با برگزاری جلسات متعدد از سوی دستگاه‌های متولی و کارهای کارشناسی برای افزایش قیمت نان انجام شده است. به گفته این مسوول، افزایش قیمت نان را با توجه به سرانه مصرفی آرد هر منطقه در نظر گرفته است.
رییس اتحادیه نانوایان استان قزوین نیز با اشاره به نرخ‌های جدید نان گفت: قیمت نان سنگک با یارانه نوع یک با ۴۵۰ گرم وزن به میزان هر عدد دو هزار تومان و نوع ۲ نیز ۲ هزار و ۳۵۰ تومان اشت. قیمت نان بربری نوع یک با ۵۰۰ گرم وزن مبلغ ۱۵۰۰ تومان و نوع دو آن ۱۹۰۰ تومان، بربری ریزشی با یک هزار گرم وزن در نوع یک نیز سه هزار و ۲۵۰ تومان و نوع دوم نیز چهار هزار و ۵۵۰ تومان تعیین شده است. قیمت نان لواش مستطیل با ۱۴۰ گرم وزن در نوع یک نیز ۴۵۰ تومان و نوع دوم ۵۳۵ تومان و نان تافتون با ۲۰۰ گرم وزن در نوع یک نیز ۶۵۰ تومان تعیین شده است. بهرامی گفت: قیمت نان لواشی سنتی گرد با وزن ۲۰۰ گرم در نوع یک نیز ۸۲۰ تومان و نوع دوم نیز هر عدد ۹۰۰ تومان است. در نرخ آرد هیچ افزایش نداریم و قیمت نان به طور متوسط ۲۹ تا ۳۰ درصد بیشتر شده که افزایش قیمت نان در راستای جبران هزینه‌های جاری از جمله دستمزد نانوایان انجام شده است. از نانوایان انتظار داریم با تعیین قیمت‌های جدید برای افزایش کیفیت نان و ایجاد رضایتمندی شهروندان همکاری لازم را با اتحادیه داشته باشند. بهرامی یاد آور شد: واحدهای نظارتی و بازرسی نیز با فعالیت‌های بیشتر و گشت و بازرسی از نانوایی‌ها با دقت عملکرد همکاران را مورد ارزیابی قرار می‌دهند. رئیس اتحادیه نانوایان کرج گفت: اگر به نوعی بگوییم که آرد را مجانی دریافت می کنیم باز هم با لحاظ هزینه‌های اجاره بها، دستمزد کارگر و سایر فاکتورهای تولید که در قیمت نان تأثیر گذار است نانوا دچار مشکل خواهد بود و متاسفانه در این خصوص تصمیمی گرفته نمی‌شود. حجت‌الله نصیری گفت: افزایش هزینه‌های تولید برای نانوایان از سویی و عدم اعلام به موقع قیمت تمام شده نان از سوی دیگر در کنار مشکلات سهمیه‌ای شدن آرد کار تولید نان را برای نانوایان دشوار کرده است. هزینه‌های تولید در نانوایی‌ها با توجه به تورم افزایش چند برابری پیدا کرده است از طرف دیگر قیمت تمام شده نان هم به موقع در سال اعلام نمی‌شود. در حالی که بهای آرد ثابت نگه داشته شده، اما سایر هزینه‌ها برای تولید نان بالا رفته است.
وی بیان کرد: از زمان طرح هدفمندسازی هوشمند فروش نان که تحت عنوان نانینو اجرا شده و در راستای شناور شدن سهمیه آرد و نان است، ۳۰ درصد کارمزد و کمک هزینه روزانه توسط دولت به نانوایی‌ها پرداخت می‌شود. این مبلغ تنها ۳۰ درصد از افزایش چند برابری هزینه‌های تحمیلی به یک واحد نانوایی را پوشش می‌دهد در حالی که باید پرسید یک نانوا مابقی هزینه‌های تولید را چگونه می‌تواند تأمین کند؟
وی ادامه داد: در بدترین شرایط راه حلی که برای جبران هزینه‌ها ممکن است به ذهن نانوا خطور کند گران فروشی است که آن هم با توجه به مشخص بودن قیمت نان در دستگاهای پوز هوشمند برای نانوا امکان پذیر نیست. احتمال دوم کم فروشی در نان است که با توجه به رصدهای بازرسی و جریمه‌های سنگین تعزیراتی این امر هم از نانوایان دور از ذهن خواهد بود. نصیری اظهار کرد: در حالی که دولت سال گذشته دستمزد کارگران را با ۵۷ درصد و امسال ۲۷ درصد افزایش اعلام کرد، ولی قیمت مصوب نرخ نان برای سال ۱۴۰۰ است و از منطق قانون و عرف خیلی فاصله دارد در صورتی که نانوا بابت افزایش هزینه‌هایش تحت فشار قرار دارد. نصیری اظهار کرد: در قانون نظام صنفی آمده است اگر قیمت یکی از پارامترهای محصولی که توسط تولید کننده تولید می‌شود، تغییر کرد باید قیمت گذاری جدید توسط مسئولین برابر آنالیز ارائه شده توسط اتحادیه و کارشناسان در نظر گرفته شود، اما متاسفانه بازرسین جهاد کشاورزی و سایر ارگان‌های نظارتی با در نظر گرفتن نرخ سال ۱۴۰۰ نانوایان را جریمه می کنند که این امر دور از انصاف است. اگر به نوعی بگوییم که آرد را مجانی دریافت می کنیم باز هم با لحاظ هزینه‌های اجاره بها، دستمزد کارگر و سایر فاکتورهای تولید که در قیمت نان تأثیر گذار است نانوا دچار مشکل خواهد بود و متاسفانه در این خصوص تصمیمی گرفته نمی‌شود.
رئیس اتحادیه نانوایان اظهار کرد: هیچ مدیریتی برای بررسی محاسبه هزینه‌های نانوایان نمی‌شود در حالی که هزینه‌های نانوایی هر سال افزایش پیدا می کند و کسی جوابگو نیست.

■ خمیرمایه ۶۰ هزار تومانی را باید از بازار سیاه کیلویی ۱۶۰ هزار تومان بخریم

وی ادامه داد: یکی از بزرگترین مشکلات نانوایان در حال حاضر تهیه خمیر مایه است. خمیر مایه موادی حیاتی در تولید نان محسوب می‌شود که بر روی کیفیت نان تأثیر بسیاری دارد. در حال حاضر این موضوع سراسری است و به مشکلات کارخانه‌های تولید کننده خمیرمایه در کشور مربوط است که باید پیگیری شود. در حال حاضر قیمت خمیر مایه در بازار آزاد به کیلویی ۱۶۰ هزار تومان رسیده در حالی که خمیر مایه سهمیه‌ای به مبلغ ۶۰ هزار تومان تهیه می‌شود. نانوا برای تهیه نان مجبور به تهیه خمیرمایه از بازار آزاد شده و خود این امر یک ضرر و زحمت چند برابری را به نانوا تحمیل کرده است. از طرفی برای نانوا این سؤال پیش می‌آید چرا خمیر مایه در بازار سیاه به وفور پیدا می‌شود و نظارتی بر آن توسط دستگاهای نظارتی نیست.
وی با اشاره به پیگیری اتحادیه برای دریافت سهمیه بیشتر خمیرمایه استان گفت: در این خصوص اقداماتی صورت گرفته و امیدواریم با پیگیری‌های اداری و نامه‌های دریافتی سهمیه استان از کارخانجات تولیدی تأمین شود. با توجه به ضرورت استفاده از خمیرمایه در تولید نان، فراوانی و در دسترس بودن آن برای نانوایان ضروری است.
رئیس اتحادیه نانوایان کرج اظهار کرد: سهمیه بندی آرد به صورت شناور هم یکی دیگر از مشکلات صنف نانوایی است. در شناور شدن سهمیه آرد، سهمیه براساس عملکرد ماهانه و تراکنش فروش نان ماه قبل نانوایان محاسبه می‌شود که در صورت فروش کمتر نان، سهمیه آرد نیز کم خواهد شد. یعنی هر چقدر نان بپزند بر اساس آن آرد می‌گیرند. در حالی که اگر نانوا به دلایلی نظیر تعطیلی و... آردش از قبل اضافه بیاید و آن را پخت کند سهمیه‌اش کم می‌شود، چون می‌گویند نان زیاد پخت کرده است. در حالی که در ایام تعطیلات عید به دلیل مسافرت مردم نانوایی‌ها خلوت بودند و نان کمی پخت کردند و به این دلیل بازخواست و سهمیه آردشان کم شد در حالی که پس از تعطیلات صف‌های طولانی مردم در نانوایی‌ها ایجاد شد و مصرف و تقاضای نان بالا رفت.

■ گرایش خانوار به مصرف نان بیشتر شده است

وی ادامه داد: این موضوع تعادل در سیستم پخت نان و نانوایی را بر هم زده است در حالی که با توجه به تورم و حذف مواد غذایی از سبد خانوار، گرایش به مصرف نان بیشتر شده و نانوایی‌ها با سهمیه پخت محدود با صف طولانی از مردم مواجه می‌شوند.
وی با اشاره به اینکه بر اساس طرح هوشمند، نانوایان حق فروش نان بدون کارت بانکی را ندارند، عنوان کرد: برای کسانی که کارت بانکی در اختیار ندارند یک کارت خرید نان به نانوایان داده شد، البته مشکلی که در این خصوص وجود دارد تهیه نان توسط اتباع است. این شهروندان، چون کارت بانکی ندارند یا کارت را از صاحب کارشان می گیرند یا از سوپرمارکت‌هایی که از آن‌ها خرید می کنند و، چون مصرف نانشان بالاست کارت بانکی آن‌ها تکراری محسوب شده و از این جهت نانوا متخلف شناخته می‌شود در حالی که نانوا قادر به شناسایی کارت تکراری نیست. نانوا ملزم شده بیش از سه بار از یک کارت استفاده نکند و بیشتر از حد متعارف نان به مشتری ندهد.

یادداشت

خواب بد برنامه هفتم برای کارگران؟

زهرا معرفت
روزنامه نگار

برنامه هفتم توسعه، یک برنامه ضد کارگری است. دولت، قوانین کار و تأمین اجتماعی را هدف گرفته و تقریباً تمام آنچه که پیش از این به دلیلِ مقاومت‌های اجتماعی کنار گذاشته شده یکجا در این برنامه آورده است! از احیایِ نظام استاد شاگردی و دادنِ مجوز به کارفرما برای به کار گرفتنِ نیروی کارِ جوان با حقوق پایین گرفته تا افزایش سن و سابقه بازنشستگی و تغییر مبنای محاسبه مستمری؛ به طوریکه به جای مبنا قرار گرفتن حقوق دو سال آخر، حقوق ۵ سال آخر ملاک قرار بگیرد. در این برنامه آمده که کارفرمایان حق دارند هر زمانی که اراده کردند نیروی کارِ جوانشان را اخراج کنند. آن‌ها همچنین اجازه دارند با افراد تحت پوشش کمیته امداد و بهزیستی با حقوقی کمتر از حداقل دستمزد و بدون پرداختِ مزایای مزدی قرارداد ببندند. کاهش حق بیمه دولت و کارفرما و در مقابل، افزایش حق بیمه کارگران نیز یکی دیگر از مواردِ این برنامه است!
در کنارِ این مواد، کارگرانِ مشاغلِ سخت و زیان‌آور –همان کارگرانی که جانِ خود را در ازای دریافتِ مزدی ناچیز خرج می کنند– نیز بی‌نصیب نمانده و در تبصره‌های ۳ و ۵ ماده ۶۶ برنامه توسعه هفتم، معافیت‌های قانونیِ آن‌ها را کاهش داده است.
در صورتِ تصویب و ابلاغ این برنامه، زمانِ رسیدن به سن بازنشستگی کارگرانِ مشاغل سخت زیان‌آور، هم به دلیل کاهش سقف سنوات ارفاقی و هم به دلیلِ قیدِ سنِ بازنشستگی، افزایش خواهد یافت. به طور مثال، اگر کارگرِ مردی در سن بیست سالگی در شغلی سخت و زیان‌آور مشغول به کار شود، در سن ۴۳ سالگی، سقف کاری خود را پُر می کند اما باید تا سنِ ۵۰ سالگی برای بازنشستگی صبر کند.
«کارگران معدن معمولاً خیری از بازنشستگی نمی‌بینند. آن‌ها ۴–۵ سال بعد از بازنشستگی با بیماری‌های ریوی فوت می کنند. از این موارد زیاد داشته‌ایم ...» این را کارگرِ یکی از معادنِ استان کرمان می گوید. زمانی که با او تماس گرفتم تا نظرش را در مورد این لایحه بپرسم، با لبخندِ بی‌رمقی پاسخ داد: «کسانی که پشتِ میزشان نشسته‌اند و این تصمیمات را می گیرند یک روز نه، یک ساعت با ما تا عمق ۱۷۰ متری زمین بیایند و بنشینند، دست به کاری نزنند، فقط باشند و ببینند و بعد بروند و هر تصمیمی که خواستند بگیرند ...»
از او خواستیم تا یک روزِ کاری‌اش را شرح دهد: «ساعت ۴ و نیم صبح از خواب بلند شده و ساعت پنج، سوار مینی‌بوس می‌شویم. ساعت ۶ ورودمان را ثبت می کنیم و بعد از خوردنِ صبحانه، وارد تونل می‌شویم. تا ساعتِ ۱۲ که برای استراحتِ یک‌ساعته از تونل خارج می‌شویم، نه از نورِ خبری هست، نه استراحت، نه میز و نه کولر. اینجا بیل و کلنگ است و وسایلی که با آن تونل را بشکافیم. چشم، چشم را نمی‌بیند. فضا تنگ است و سرمان به کار. شش ساعتی را با گرد و خاک و مواد معدنی و سیمان سر می کنیم، بعد برای خوردنِ ناهار از تونل بیرون می‌آییم».
نه فقط صدا، ارتعاش، گرما، گازها و بخارات شیمیایی که کابوس آور سنگهای چند تُنی و گیر کردن در انتهایی‌ترین و غیرقابلِ دسترس‌ترین نقطه تونل نیز همیشه با آن‌هاست. گازگرفتگی، برق‌گرفتگی و انفجار، حوادثی است که این کارگران بارها آن را به چشم دیده‌اند و شنیده‌اند؛ «زیر سنگ رفتنِ همکارانمان را زیاد دیده‌ایم؛ همکاری داشتیم که او را به سختی از زیر سنگ دو تُنی بیرون آوردیم. انگار داشتیم تُن ماهی جمع می کردیم ...»
بعد از ساعت ۱۲ چه می کنید؟ «شیفتمان تمام می‌شود اما معمولاً ترجیح می‌دهیم شیفت بعدی را هم بمانیم تا از پسِ مخارج زندگی بربیاییم. سال گذشته برای ۱۵۰ و اندی ساعت کار در ماه، ۷ میلیون حقوق می گرفتیم».
یعنی تقریباً همان حداقل حقوق؟ «بله، برای همین معمولاً شیفت بعد هم می‌مانیم ...»
در نهایت از او می‌پرسیم که اگر قانون کاهشِ سنواتِ ارفاقی مشاغل سخت و زیان‌آور تصویب شود و مجبور باشید بیش از بیست سال کار کنید چه؟ می گوید: «حتی یک ساعت هم بعد از بیست سال زیاد است، نمی‌توانیم».
با کارگری دیگر، در خوزستان تماس می گیریم. او کارگر یکی از کارخانه‌های فولاد است. می گوید: «در گرمای بالای ۵۰ درجه و رطوبتی که گاه به ۹۰ درجه می‌رسد، در یکی از سخت‌ترین و طاقت‌فرساترین مشاغل کار می کنیم. تصور کنید در خوزستان کنار کوره‌هایی که دمای آن هزار و هفتصد درجه است بایستید و با سرعت کار کنید ... حتی ده سال هم برای چنین شغلی زیاد است».
کارگر خوزستانی می گوید: «سوختگی دردناکترین مرگی است که گاه برای کارگران در این مکان‌ها اتفاق می‌افتد. همکاری داشتیم که از بخارِ ذوب سوخت و فوت کرد». از او در مورد حوادثِ شایع در فولاد می‌پرسم و پاسخ می‌دهد: «کارگران از ناحیه چشم، زیاد دچار حادثه می‌شوند، غبار اکسیدی که در قسمت ذوب و کوره‌ها وجود دارد به ریه‌ها آسیب می‌زند و قطعی دست و پا هم داشته‌ایم. دیسک کمر و گردن هم که دیگر شایع است».
پایان مکالمه می گوید: «همین سختی کار را هم به سختی می‌دهند، دیگر چه چیز را می‌خواهند از ما بگیرند؟»

■ به بهانهٔ توسعه به بهای جان ...

کارگران مشاغل سخت و زیان‌آور به دلیلِ سختیِ کار و کابوس حوادثِ مرگبار و مشکلاتِ ناشی از بیماری‌های شغلی‌شان، برای رسیدن به سنِ بازنشستگی لحظه‌شماری می کنند. آن‌ها در ازایِ دریافتِ دستمزدی که به سختی کفافِ حداقلی‌ترین نیازهایشان را می‌دهد، جان خود را گذاشته‌اند و به امیدِ آنکه از معافیتهای این شغل سخت بهره ببرند، روز را شب و شب را روز می کنند، غافل از آنکه برنامه‌نویسانِ توسعه برایشان خواب‌های جدید دیده‌اند! چون کارگران مشغولِ کارند، متولیانِ توسعه با سرمایه‌دارانشان رایزنی کرده‌اند و بار سنگین برنامه‌های توسعه و پیشرفت را فقط روی دوشِ کارگران انداخته‌اند!

گزارش

فرش‌های گم‌شده کاخ سعدآباد را کسی گردن نمی‌گیرد!

معمای سرقت از سعدآباد

آیدا صالحی
روزنامه‌نگار

گروه اجتماعی: ساختمان حافظیه ریاست جمهوری (مرکز دیپلماسی و سیاسی) در نزدیکی مجموعه فرهنگی و تاریخی کاخ سعدآباد قرار دارد و محل برگزاری جلسات ریاست‌جمهوری بوده است که این روزها نه خود ساختمان و جلساتش که اسباب و وسایل موجود در آن محل بحث شده است. افشای ماجرای مفقود شدن ۴۸ تخته‌فرش دستباف نفیس و گران‌قیمت با انتشار گزارش خبرگزاری فارس در روز یکشنبه ۳۱ خرداد ۱۴۰۲ شروع شد. بنابر گزارش خبرنگار گردشگری خبرگزاری فارس ارزش مالی نسبی این فرش‌ها بر اساس قدمت تاریخی آن، نوع طراحی، مکتب هنری و خصوصیات فیزیکی، مبلغی معادل ۱۲۷ میلیارد تومان اعلام و گفته شده طی بازه سال‌های ۱۳۹۲ الی ۱۳۹۵ از ساختمان خارج شده است. یکی از شاهدین که در همان دوران در ساختمان حافظیه مسئولیت داشته است در این خصوص می‌گوید: «سال ۱۳۹۵ فرش‌ها را با یک دستگاه وانت مزدا بردند منزل...». اسم و سمتی از این شخص منتشر نشده است. این گزارش با دادن این احتمال که این دزدی یک کار گروهی است؛ پایان می‌یابد. خبرگزاری فارس دلیل این احتمال را فرایند طولانی و سخت تصاحب، حمل و نگهداری از این فرش‌ها می‌داند. این گزارش با واکنش‌های بسیاری از سمت مردم روبه‌رو شد و توجه رسانه‌ها را به موضوع جلب کرد. دو روز بعد؛ دو خرداد ۱۴۰۲؛ روابط عمومی کاخ سعدآباد جوابیه‌ای نسبت به خبر مفقودی فرش‌های ساختمان حافظیه کاخ سعدآباد، منتشر کرد که به شرح زیر است: روز گذشته خبری مبنی بر «ناپدید شدن فرش‌های نفیس ساختمان حافظیه سعدآباد در سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۵» منتشر شد و بازتاب گسترده‌ای میان افکار عمومی داشت. لازم به توضیح است، همان‌طور که در خبر یادشده آمده؛ ساختمان حافظیه متعلق به نهاد ریاست جمهوری است و حفاظت از آن در حیطه وظایف و اختیارات وزارت میراث فرهنگی نیست. مجموعه ۱۸۰ هکتاری سعدآباد مشتمل بر بناها و کاخ‌موزه‌هایی است که برخی از آن‌ها در تملک نهادهایی غیر از میراث فرهنگی است.

عزت‌الله ضرغامی، وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ایران نیز درباره مفقودی فرش‌های نفیس گفت: گزارش مقدماتی درباره سرقت فرش‌ها از سعدآباد داده شده است. این اتفاق در دوره‌های قبلی اتفاق افتاده و حراست از آن ساختمان مجموعه کاخ سعدآباد به عهده سازمان میراث فرهنگی نبوده است و حراست آن بخش (ساختمان حافظیه) کاخ سعدآباد بر عهده دستگاه‌های دیگر است که وظایف قانونی خود را انجام می‌دهند. حتماً باید اطلاعاتی درباره اصل خبر سرقت فرش‌ها و چگونگی سرقت مشخص شود و به نظر مردم برسد. پاسکاری در رسیدگی به مفقودی فرش‌های نفیس به اینجا ختم نشد. سایت دفتر حسن روحانی، رئیس جمهور سابق –که گفته شده مفقود شدن فرش‌ها در آن دوره به وقع پیوسته– نیز با انتشار بیانیه‌ای به این خبر واکنش نشان داد. در این بیانیه به نقل از سایت دفتر حسن روحانی آمده است: اخیراً دادستان محترم کل کشور، دادستان‌ها را مکلف کرده مستندات مطالب منتشر شده در فضای مجازی را پیگیری کنند و تصریح کرده ادعاهای بدون مبنا و سند که جامعه را ملتهب و امنیت روانی را مخدوش می‌کند، قابل گذشت نیست. یکی از مطالبی که چند روزی است در فضای مجازی منتشر شده، گزارش مبهمی درباره ادعای مفقود شدن تعدادی فرش نفیس از ساختمان حافظیه نهاد ریاست‌جمهوری در سعدآباد به نقل از شاهدان نامعلوم است. یک منبع آگاه درباره این خبر چند ابهام جدی و سؤال‌برانگیز را مطرح کرده است:

۱–نهاد ریاست‌جمهوری به محض دریافت نخستین گزارش در این باره در سال ۱۳۹۹ که سابقه امر را به دوره قبل از آغاز کار دولت یازدهم می‌رساند، رسیدگی لازم را انجام داده و موضوع را فوراً به مراجع نظارتی و قضائی ارجاع داده است. آیا طرح رسانه‌ای موضوع، سه سال بعد، بیش از آن که به گذشته و اصل موضوع مربوط باشد، برای انحراف اذهان از آنچه امروز می‌گذرد نیست؟

۲–انتقال هرگونه سند و دارایی منقول و غیرمنقول در ادارات دولتی از دستورالعملی مشخص تبعیت می‌کند و هر قدر مراکز دولتی حساس‌تر باشند، این دستورالعمل‌ها دقیق‌تر و حساس‌تر عمل می‌کند. چطور محموله‌ای از فرش توسط یک وانت بارگیری شده و بدون مجوز حراست نهاد ریاست‌جمهوری که زیر نظر وزارت اطلاعات عمل می‌کند و حفاظت فیزیکی ساختمان حافظیه که تماماً توسط سپاه پاسداران انجام می‌شود، از این ساختمان خارج شده است؟

۳–انتشار خبری مخدوش، مغشوش و بدون ذکر هیچ منبع و ارائه سندی معتبر صرفاً بنا بر ادعای یک ناشاهد ناشناس در یک رسانه رسمی چطور می‌تواند مستند باشد؟ مراجع قانونی و قضایی می‌بایست از رسانه‌ها بخواهند اسناد خود را در این خصوص در اختیار مراجع قانونی بگذارند و نام فردی که فرش‌ها به خانه او منتقل شده را افشا کنند.

و حال سوال‌هایی از اینکه آیا فقط فرش از این مکان خارج شده یا با بررسی دوربین‌های مداربسته نمی‌توان مشخص کرد در چه دولتی این فرش‌ها به سرقت رفته است پیش آمده اما پاسخی برای این سؤالات پیدا نشده است. سخنگوی دولت سیزدهم صبح روز ۳ خرداد ۱۴۰۲ در پاسخ به فرش‌های مفقود شده کاخ سعدآباد، گفت: «این موضوع قدیمی بوده است. این دولت چون فسادها را پیگیری می‌کند، یکی یکی هر کدام از فسادهایی که روی زمین مانده و پیگیری نشده را دنبال می‌کند، خودش متهم می‌شود. از رسانه‌ها خواهش می‌کنم روشن باشند که چه کسی شاکی و چه کسی متهم است؟ دولت شاکی است و تخلفاتی که چه در گذشته و چه در دوره حاضر رخ دهد را باید پیگیری کرد.» با همه این تفاسیر و حساس شدن افکار عمومی نسبت به مفقود شدن این فرش‌های نفیس، هنوز مشخص نیست که این فرش‌ها چه زمانی مفقود شده‌اند، این مفقودی چرا تاکنون رسانه‌ای نشده بود، چه نهادی پیگیر بوده و پیگیری‌ها به کجا رسیده است؟

یادداشت

«چاقی» سوغات خوراکی‌های استرس‌زا

الهه جعفرزاده
روزنامه‌نگار

استرس می‌تواند به طرق گوناگون سبب افزایش وزن شود که یکی از آنها «پرخوری» است. زمانی که دچار استرس مزمن هستیم، میل به غذا خوردن در ما بیشتر می‌شود، به ویژه تمایل به خوردن غذاهایی با کربوهیدرات بالا که باعث می‌شود اشتهای بیشتری پیدا کنیم و به خوردن ادامه دهیم. غذاهای استرس‌زا اغلب به دلیل افزایش شدید سطح کورتیزول [همراه با افزایش انسولین که هنگام خوردن آنها اتفاق می‌افتد]، منجر به پرخوری می‌شوند. خوردن این غذاها باعث افزایش قند و در نهایت کاهش سریع میزان قند در خون می‌شود، که این حالت موجب می‌شود ما هوس بیشتری برای مصرف تنقلات شیرین داشته باشیم؛ که همین موضوع در صورت تکرار، باعث افزایش وزن می‌شود، زیرا بدن قادر به تنظیم درست سطح قند خون نیست. اگر کورتیزول خیلی بالا باشد، بر متابولیسم قند، تأثیر منفی می‌گذارد و سبب می‌گردد انرژی را به‌عنوان چربی ذخیره کنید و به مرور چاق شوید.

در ادامه چند مورد از خوراکی‌هایی که خوردن آنها می‌تواند در شما استرس ایجاد کند و منجر به تجمع چربی در ناحیه شکم و افزایش وزن ناشی از استرس شود، معرفی شده‌اند.

۱) کیک و شیرینی: شاید باور این موضوع سخت باشد که شیرینی‌های خوشمزه می‌توانند با ایجاد یک واکنش هورمونی، شما را دچار استرس کنند! اما لازم است بدانید خوراکی‌های سرشار از قند، چربی و کربوهیدرات‌های تصفیه‌شده می‌توانند باعث ایجاد استرس یا تشدید آن شوند و سطح کورتیزول را افزایش دهند.

۲) قهوه: کافئین باعث می‌شود کورتیزول بیشتری در بدن تولید شود، به طوری که نوشیدن یک فنجان قهوه در هر زمانی از روز می‌تواند هورمون‌های استرس را تقویت کند و منجر به افزایش میل به مصرف قند و کربوهیدرات شود و احتمال چاقی را بالا ببرد.

۳) ماکارونی: غذاهایی مانند ماکارونی ممکن است باعث ترشح کورتیزول در بدن شوند و بدن را در حالت استرس نگه دارند. کورتیزول وقتی به گیرنده‌های خاصی در هیپوتالاموس متصل می‌شود، می‌تواند بر اشتها تأثیر بگذارد و آن را افزایش دهد. ۴) تنقلات ناسالم و فرآوری شده: چیپس، پفک و تنقلات شور و پرچرب از دیگر غذاهای استرس‌زا هستند. در واقع سدیم باعث افزایش فشار خون و در نتیجه افزایش استرس و اضطراب و در نهایت چاقی ناشی از استرس می‌گردد. ۵) نوشابه: مصرف زیاد نوشابه باعث ترشح هورمون کورتیزول در بدن می‌شود. سطوح بالای کورتیزول می‌تواند منجر به ذخیره چربی در ناحیه شکم و همچنین میل به خوردنِ بیشترِ شیرینی جات شود. ۶) غذاهای سرخ‌شده: غذاهایی مانند مرغ سوخاری و سیب‌زمینی سرخ‌شده، دارای چربی‌های ترانس هستند که التهاب را در بدن افزایش می‌دهند و سبب ترشح بیشتر کورتیزول می‌شوند. ۷) پیتزا: فست‌فودهایی مانند همبرگر و پیتزا که سرشار از نمک، چربی و کالری بالا هستند، منجر به افزایش هورمون‌های استرس می‌شوند. این غذاها چربی و کالری زیادی را به بدن تحمیل می‌کنند، بدون اینکه ارزش غذایی داشته باشند.

عیسی کلانتری: با خشکی دریاچه ارومیه فشار خون مردم منطقه یک‌دهم بالا رفت

احیای دریاچه ارومیه را جدی نمی‌گیرند

مستوره برادران نصیری
روزنامه‌نگار

شاید هنوز هم برخی هستند که احیای دریاچه ارومیه برای‌شان اهمیت ندارد، اما اگر بدانند برای احیا نشدن این دریاچه خطر تخلیه شهری به‌وسعت تبریز وجود دارد قطعاً برای آن‌ها هم زنگ خطر به‌صدا درمی‌آید، دریاچه‌ای کم‌عمق و شور که می‌تواند با به پرواز درآوردن نمک حیات منطقه آذربایجان را به‌خطر بیندازد

گروه اجتماعی: شاید هنوز هم برخی هستند که احیای دریاچه ارومیه برای‌شان اهمیت ندارد، اما اگر بدانند برای احیا نشدن این دریاچه خطر تخلیه شهری به‌وسعت و اهمیت تبریز وجود دارد قطعاً برای آن‌ها هم زنگ خطر به‌صدا درمی‌آید، دریاچه‌ای کم‌عمق و شور که می‌تواند با به پرواز درآوردن نمک حیات منطقه آذربایجان را به‌خطر بیندازد. با این وجود مسیر احیای دریاچه ارومیه نه‌تنها ساده نبوده بلکه علاوه بر مشکلات فنی فشارهای سیاسی هم آن را دست‌خوش قرار داده است؛ از «کارشکنی استاندار گرفته تا برخی نمایندگان» حداقل سبب بندی از بندهای برنامه احیا هیچ‌وقت اجرا نشود، این را عیسی کلانتری، رئیس سابق سازمان حفاظت از محیط زیست و دبیر ستاد احیای دریاچه ارومیه می‌گوید.

کلانتری با حضور در کافه‌خبر خبرآنلاین معتقد است: «اگر دریاچه خشک شود به اختلاف درجه حرارت تابستان و زمستان ۷ درجه اضافه می‌شود، این ۷ درجه معلوم نیست چه اثری روی ژنتیک انسان، و حیوان و گیاه و میکروب می‌گذارد، چه جهش‌هایی را ما خواهیم داشت؟ سرطان یعنی جهش سلولی، در سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۴ که اوج خشک شدن دریاچه بود سازمان دامپزشکی گزارش داد سرطان پوست در حیوانات در شمال غرب دریاچه ارومیه که منطقه سلماس بود نزدیک به ۲۰ برابر شده است، دانشکده پزشکی دانشگاه تبریز گزارش داد فشار خون مردم ۰.۱ بار (یک‌دهم) بالا رفته است، این‌ها اگر ادامه پیدا می‌کرد یعنی این که معلوم نبود در آن منطقه از نظر بایولوژیکی و اکولوژیکی، انسانی، حیوانی، گیاهی چه اتفاقی خواهد افتاد.»

متن گفت‌وگو در ادامه آمده است:

■ **آقای تجریشی یکبار در مصاحبه‌ای سر ماجرای احیا دریاچه ارومیه به خبرآنلاین گفت هیچ‌کس نمی‌خواست مقابل مردم بایستد، جاهایی که اختلاف میان آذربایجان غربی و شرقی بود کسی به‌طور جدی وارد نشد؟**

چرا یکی از بندهای احیای دریاچه، یعنی خرید ۵۰ هزار هکتار گندم را آقای روحانی گفت انجام ندهیم، برای این که مردم را علیه ما شورانده‌اند. آقای روحانی وقتی رئیس مرکز تحقیقات استراتژیک بود من مسئول کمیته آب و محیط زیست ایشان بودم، ایشان درباره دریاچه کاملاً توجیه شده بود. همچنین سال ۱۳۸۱ درباره دریاچه ارومیه به آقای خاتمی نامه نوشتم، در سال ۱۳۷۹ به مقام معظم رهبری نامه نوشتم که دریاچه دارد خشک می‌شود. آقای خاتمی موضوع را با سازمان محیط زیست وقت درمیان گذاشته بود آن‌ها هم گفته بودند نه مشکلی وجود ندارد، ایشان (خاتمی) به من گفت تو کاسه داغ‌تر از آش هستی، (کسی که در کاری بیش از صاحب اصلی جوش بزند.) گفتم من اهل آن منطقه هستم، می‌دانم دریاچه دارد خشک می‌شود، سازمان حفاظت از محیط زیست وقت ده تا کارشناس گراز و گرگ داشت اما یک کارشناس آب نداشت که متوجه وضعیت شود. اما آقای روحانی نه از نظر فنی اما از نظر استراتژیک توجیه شد.

■ **به روحانی چه گفتید که توجیه شد؟**

گفتم دریاچه خشک شود، گرد و غبار نمکی آن تا ۴۰۰ کیلومتر خواهد رفت، اگر دریاچه خشک شود به مرور مردم باید تبریز را تخلیه کنند، چراکه بیش از ۱۰ سال نمی‌توانند غبار نمکی را تحمل کنند، جابه‌جایی شهر تبریز شاید ۵۰۰ میلیارد دلار پول بخواهد، در زمان جنگ ۹۰۰ هزار نفر جابه‌جا شده بودند، پرسیدم شما چه‌طور می‌خواهید چهار پنج میلیون نفر را جابه‌جا کنید؟

■ **پاسخ آقای روحانی چه بود؟**

روحانی اهل حساب و کتاب بود، روحانی آدم فهیمی است، به روحانی چه در ریاست جمهوری و چه قبل از آن ظلم کردند، روحانی واقعاً مظلوم واقع شد. از من پرسید هزینه احیا چقدر است، گفتم حداکثر یک میلیارد دلار است. گفتم اگر دریاچه خشک شود به اختلاف درجه حرارت تابستان و زمستان ۷ درجه اضافه می‌شود، این ۷ درجه معلوم نیست چه اثری روی ژنتیک انسان، و حیوان و گیاه و میکروب می‌گذارد، چه جهش‌هایی را ما خواهیم داشت؟ سرطان یعنی جهش سلولی، در سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۴ که اوج خشک شدن دریاچه بود سازمان دامپزشکی گزارش داد که سرطان پوست در حیوانات در شمال غرب دریاچه ارومیه که منطقه سلماس بود نزدیک به ۲۰ برابر شده است، دانشکده پزشکی دانشگاه تبریز گزارش داد فشار خون ۰.۱ بار (یک‌دهم) بالا رفته است، این‌ها اگر ادامه پیدا می‌کرد یعنی این که معلوم نبود در آن منطقه از نظر بایولوژیکی و اکولوژیکی، انسانی، حیوانی، گیاهی چه اتفاقی خواهد افتاد، وقتی من گفتم آقای روحانی متوجه این وضعیت شد، برای همین بی‌خود اولین مصوبه دولت را احیا دریاچه اورمیه انتخاب نکرد.

■ **پس چرا نتوانست برای این موضوع مهم، در برابر فشارهای سیاسی منطقه و نمایندگان مجلس مقاومت کند؟**

وقتی کسی رئیس جمهور می‌شود می‌خواهد وضعیت را متعادل کند، وقتی قرار شد آن بند حذف شود (خرید گندم‌ها) آقای چیت‌چیان که وزیر نیرو بود گفت من نصف آبی که قرار بود از بند صرفه‌جویی و به دریاچه ریخته شود را از پشت سدها تأمین می‌کنم، من هم گفتم از برنامه احیا یک یا دو سال عقب می‌افتیم، بنابراین قبول کردند تا جلوی فشارهای سیاسی بعدی را بگیرد. شما نمی‌دانید من چه فشاری تحمل کردم در این مدت، پوست کلفت بودم که با این‌ها درگیر شدم و دوام آوردم، چون اعتقاد داشتم، یک فرد عادی مانند همین آقای معتمدیان با یک فشار می‌گذارد در می‌رود، ولی من به دریاچه ارومیه به عنوان یک مسئله ملی نگاه می‌کردم، حتی اگر می‌خواستند به من فحش بدهند، جاسوس یا مزدور بگویند. همین الان اگر فرودگاه تبریز بروید شهرداری حدودنه یاده سال است دریاچه‌ای ایجاد کرده که حدود ۳۰۰ هزار متر مکعب نیاز به آب دارد، اما من اجازه ندادم. یا طلبه‌های تبریز یک شهرکی را نزدیک باسمنج، جنوب دامنه سهند گرفته‌اند، جمیع امامان جمعه تبریز و طلبه‌ها گفتند ۳۰ لیتر آب می‌خواهند و من ندادم، برای این که آب قطره قطره جمع شود تا دریا شود.

■ **آقای دکتر، شما می‌گویید آب ندادید اما معاون محیط زیست استان آذربایجان غربی می‌گوید که از سال ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۸ چیزی حدود ۴۸ هزار هکتار به اراضی آبی زیر کشت حوضه دریاچه اضافه شده است؟**

۲۰ هزار هکتار اضافه شده، ایشان اطلاعات‌شان غلط است.

■ **اصلاً ۲۰ هزار هکتار، اما علیرغم همه مقاومت‌هایی که شما می‌گویید انجام دادید باز هم همین ۲۰ هزار هکتاری که نبوده اضافه شده است؟**

اگر ما نبودیم چقدر اضافه می‌شد.

■ **بنابراین شما فقط مرگ دریاچه ارومیه را به تعویق انداختید ولی احیا نکردید؟**

احیای دریاچه در شرایط عادی تا سال ۱۴۱۰ طول می‌کشید.

■ **پروژه تثبیت چه‌طور، انجام شد؟**

پروژه تثبیت انجام شده اما اگر بخواهند با همین وضعیت ادامه بدهند خیر، آقای دبیر ستاد احیای دریاچه ارومیه چند روز قبل گفته که آب دریاچه ۱۳ سانتی‌متر کم شده است، این ۱۳ سانت نسبت به مهر ماه است اما نسبت به فروردین سال گذشته ۴۰ سانتی‌متر کم شده است. آن هم علی‌رغم این که انتقال آب از زاب به بهره‌برداری رسیده است. لذا اگر یک وزیر نیرویی مانند چیت‌چیان داشته باشیم دریاچه طبق زمان‌بندی احیا خواهد شد، اما اگر یک وزیر نیرو مثل آقای اردکانیان یا وزیر فعلی داشته باشیم احیا نمی‌شود. در سال ۱۴۱۲ باید برای ۴ هزار و ۲۰۰ کیلومتر دریاچه ارومیه ۱۴.۷ میلیارد متر مکعب آب تأمین شود که ارتفاع ۱۲۷۴.۱ متر از سطح دریا برسد تا اکوسیستم دوباره احیا شود. یک نکته را به شما بگویم، هیچ حکومت و دولتی توان این را نخواهد داشت که دریاچه ارومیه را احیا نکند، فقط فهیم‌ها زودتر احیا می‌کنند کودن‌ها دیرتر، چراکه اگر دریاچه خشک شود باید فکری برای جابه‌جایی شهر تبریز کنند. ما قبل‌تر حدود ۶ منطقه داشتیم که از آن‌جاها غبار نمکی بلند می‌شد، غبار نمکی در سال ۱۳۹۴ سبب شد از آذرشهر تا مراغه زنبور عسل مقصد خود را گم کند، بین ۷ تا ۸ سال اگر زنبور عسل در منطقه‌ای فعال نباشد کل کشاورزی ریشه کن می‌شود. لذا مسائل اکولوژیکی، پزشکی و ژنتیکی اجازه نمی‌دهد هیچ دولتی احیا را کنار بگذارد، من نامه‌ای که برای رهبری نوشتم بلافاصله دستور رسیدگی به دولت وقت دادند، اما آن‌ها نمی‌دانستند چه کاری باید انجام دهند، کارهایی که ما سال ۱۳۹۳ انجام دادیم باید سال ۱۳۸۹ انجام می‌شد، چیزی حدود ۳۰۰ متر از تونل زاب در زمان آقای احمدی‌نژاد انجام شد، اما در زمان دولت روحانی ۳۶ کیلومتر تونل حفر شد، آن هم در ۶.۵ سال، این کار واقعاً بی‌سابقه است. این‌ها پیگیری‌های آقای روحانی بود.

گزارش

متخصص قلب و عروق هشدار داد

سیگار و قلیان؛ تفریحِ «خطرناک»

گروه اجتماعی: دکتر اسدالله امیری پور به مناسبت هفته بدون دخانیات (۴ تا ۱۰ خرداد) در گفت و گو با ایسنا، با بیان اینکه خطر اصلی سیگار و قلیان به سم «نیکوتین» موجود در آن مربوط می‌شود، گفت: این سم به محض ورود به بدن در طول مسیر موجب آسیب بافت‌ها شده و به تدریج آنها را تخریب می‌کند. وی افزود: این سم روی لب‌ها، مخاط دهان، مسیر تنفسی فوقانی، کیسه‌های هوایی و سرانجام روی کل ریه اثر منفی و زیان باری گذاشته و به تدریج موجب نابودی آن‌ها می‌شود. امیری پور گفت: همچنین این سم وارد گردش خون شده و به تدریج زمینه سکته‌های قلبی و مغزی را در افراد فراهم کرده و سالانه تعداد بسیاری از افراد سیگاری را به کام مرگ می‌کشاند. این متخصص قلب و عروق خاطرنشان کرد: این سم به تدریج موجب التهاب عروق می‌شود و در آنها شکاف ایجاد می‌شکند و چربی در شکاف‌ها نفوذ کرده و ایجاد لخته می‌کند که در نهایت منجر به سکته‌های قلبی و مغزی می‌شود. وی به ارتباط مستقیم مصرف سیگار با برخی سرطان‌ها از جمله سرطان ریه اشاره کرد و افزود: علاوه بر سرطان، مصرف سیگار و قلیان موجب بروز انواع عفونت در بدن افراد سیگاری می‌شود. امیری پور با بیان اینکه مصرف قلیان با مضرات بیشتری نسبت به سیگار همراه است، گفت: مصرف نیم ساعت قلیان برابر مصرف ۶۰ نخ سیگار است و می‌تواند آثار به مراتب زیان بارتری برای سلامت بدن داشته باشد. وی با اشاره به افزایش مصرف قلیان، گفت: متاسفانه بسیاری جوانان و ورزشکاران و حتی بانوان به بهانه تفریح و سرگرمی اقدام به مصرف قلیان می‌کنند و بصورت ماهانه و هفتگی و یا حتی هر روزه قلیان می‌کشند. این عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه گفت: همین تفریح خطرناک به تدریج و ظرف چند سال به راحتی می‌تواند احتمال سکته‌های قلبی و مغزی را تا سه برابر افزایش دهد و بعد از ۱۰ تا ۱۵ سال خسارت جبران ناپذیری به سلامت افراد وارد کند. وی افزود: علاوه بر نیکوتین، خطری که مصرف قلیان دارد مربوط به ذغال آن است که تولید گاز منوکسید کربن کرده که یک گاز بسیار سمی محسوب شده و آسیب دو چندانی به ریه افراد وارد می‌کند. امیری پور تصریح کرد: هرچه مدت قرار گیری در معرض سم نیکوتین موجود در سیگار و قلیان بیشتر باشد، به تبع اثرات زیان بار آن بیشتر خواهد بود و نیاز است افراد هرچه سریعتر مصرف این مواد سمی را کنار بگذارند. این متخصص قلب و عروق گفت: متاسفانه برخی ورزشکاران به بهانه اینکه ورزش کرده و مصرف قلیان نمی‌تواند به آنها آسیب برساند به سمت آن گرایش دارند، درحالیکه سم نیکوتین انباشته شده در بدن با ورزش از بین نمی‌رود و آسیب خود را به مرور زمان به بدن خواهد رساند. امیری پور گفت: تنها راه مقابله با این سم قطع مصرف سیگار و قلیان است و بعد از ترک این دو، بدن ظرف چند سال (بسته به مدت مصرف) تقریباً به شرایط عادی برگشته و بسیاری از عوارض آن کم می‌شود.

ایران برای مصرف بهینه پلاسما به کشورهای منطقه آموزش می دهد

مدیر کل دفتر مدیرعامل و همکاری های بین الملل سازمان انتقال خون ایران از برگزاری دوره آموزشی مصرف بهینه پلاسما برای کشورهای عضو دفتر مدیترانه شرقی سازمان جهانی بهداشت توسط سازمان انتقال خون ایران و موسسه عالی آموزشی و پژوهشی طب انتقال خون به عنوان مرکز همکار سازمان جهانی بهداشت خبر داد.

به گزارش سلامت نیوز به نقل از ایلنا، شیلا غفاری با اعلام این مطلب، گفت: در این کارگاه چهار روزه که با شرکت کشورهای عضو دفتر مدیترانه شرقی به صورت وبینار برگزار خواهد شد، متخصصان مطرح بین المللی در زمینه پلاسما و فرایندهای مربوط به بهره برداری از آن، سخنرانی خواهند کرد.

وی ادامه داد: با توجه به اینکه ایران سالها تجربه موفق در زمینه استفاده بهینه از پلاسما داشته است، بر اساس برنامه ریزی مشترک سازمان جهانی بهداشت با سازمان انتقال خون ایران به عنوان مرکز همکار، مقرر شد با برگزاری این کارگاه، تجارب خود را با کشورهای منطقه به اشتراک بگذاریم.

وی خاطرنشان کرد: این کارگاه با محوریت بهبود کیفیت پلاسما، اصول GMP در تولید پلاسما، نحوه جذب و حفظ اهداکننده داوطلب، غربالگری و سایر نکات فنی و کنترل کیفی فرایند تولید پلاسما، تابستان امسال برگزار خواهد شد. گفتنی است سازمان انتقال خون ایران و موسسه عالی آموزشی و پژوهشی طب انتقال خون در زمینه آموزش و پژوهش سلامت خون از سپتامبر ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۵ برای بار سوم به عنوان مرکز همکار سازمان جهانی بهداشت برگزیده شده اند.

همچنین جهت اجرای استراتژی های سازمان جهانی بهداشت در زمینه سلامت و کفایت خون در منطقه مدیترانه شرقی در طول دوره سوم عضویت، کارگاه متمرکز سازی و مدیریت مراکز انتقال خون نیز در تیر ماه ۱۴۰۱ برگزار شد. از فعالیت های دیگر در این زمینه می توان به برگزاری کارگاه استفاده بهینه از پلاسما و همکاری در دو پروژه پژوهشی با موضوع مدیریت اهداکنندگان خون و بررسی سلامت و کفایت خون در منطقه مدیترانه شرقی اشاره کرد.

تنها با افزودن چند غذا به رژیم غذایی خود، می توانید سلامت قلب خود را بهبود ببخشید

۱۰ خوراکی مفید برای سلامت قلب مردان

تنها با افزودن چند غذا به رژیم غذایی خود، می توانید سلامت قلب خود را بهبود ببخشید و در عین حال به طور کلی از مواد غذایی خوب نیز استفاده کنید.

به گزارش سلامت نیوز به نقل از منز هلث، صرف نظر از سن شما، مهم است که از سلامت قلب خود محافظت کنید؛ انجام این کار خطر ابتلا به بیماری های مختلف مانند بیماری قلبی و سکته را کاهش می دهد. داشتن یک رژیم غذایی هوشمندانه برای سلامت قلب نیز یکی از راه هایی است که می توانید از امروز سلامت خود را بهبود ببخشید.

لورن هریس-پینکوس، ام اس، RDN و نویسنده باشگاه صبحانه پر پروتئین می گوید: «با داشتن یک رژیم غذایی سالم، شما می توانید فشار خون را در سطح طبیعی و نرمال نگه دارید. سطح کلسترول و تری گلیسیرید را نیز تحت کنترل نگه دارید. همچنین تغذیه سالم به شما کمک می کند وزن سالمی داشته باشید.»

خبر خوب این است که تنها با افزودن چند غذا به رژیم غذایی خود، می توانید سلامت قلب خود را بهبود ببخشید و در عین حال به طور کلی از مواد غذایی خوب نیز استفاده کنید. غذاهای مفید برای قلب نیز خوشمزه و سالم هستند، بنابراین می توانید از آنها به روش های مختلفی برای صبحانه، ناهار و شام استفاده کنید و هرگز از آنها خسته نشوید. به علاوه، یک قلب سالم همچنین از پیری محافظت می کند و می تواند منجر به طول عمر بیشتر شود.

در اینجا ۱۰ غذای مفید برای قلب را آورده ایم که می توانید به راحتی به رژیم غذایی خود اضافه کنید و از میل کردن آنها لذت ببرید.

■ **چغندر**

کلی جونز، MS,RD، می گوید: «چغندر حاوی انواع ویتامین ها و مواد معدنی، از جمله پتاسیم مفید برای قلب است و به دلیل محتوای بالای نیترات در رژیم غذایی، واقعا می درخشد و به گشاد شدن عروق خونی کمک می کند. این کار استرس را از قلب شما دور می کند و می تواند فشار خون را بهبود بخشد.»

در حالی که آب چغندر یک راه آسان برای دریافت نیترات های موجود در آن است و شما همچنین می توانید آن ها را خودتان بپزید. شما می توانید آن را به اسموتی ها یا بلغور جو دوسر نیز اضافه کنید.

■ **آلبالو**

آلبالو سرشار از آنتی اکسیدان های پلی فنول است و خواص ضد التهابی دارد. یک مطالعه در سال ۲۰۱۹ نشان داد که مصرف منظم آب آلبالو تأثیر مثبتی بر سطح کلسترول خون نیز دارد.

جونز می گوید: «اگر نمی خواهید آب آن را بنوشید، آلبالو یخ زده را به اسموتی اضافه کنید یا آلبالو خشک شده را به عنوان میان وعده با آجیل در نظر بگیرید.

■ **پسته**

تقریباً ۹۰ درصد از چربی های موجود در پسته از نوع مونو و چند غیراشباع هستند و هر وعده نیز ۳ گرم فیبر دارد که برای سلامت قلب بهترین گزینه می تواند باشند. برای یک میان وعده رضایت بخش تر، انواع برشته پسته و یا با طعم های مختلف را می توانید امتحان کنید.

■ **غلات کامل**

به طور کلی رژیم های غذایی سرشار از غلات کامل، ممکن است خطر بیماری قلبی را کاهش دهد. جونز می گوید: «ما این موضوع را از طریق رژیم های غذایی کاملاً تحقیق شده مانند الگوهای غذایی مدیترانه ای و DASH مشاهده می کنیم و یک مطالعه جدید نشان داد که غلات کامل جایگزین غلات تصفیه شده برای کاهش کلسترول تام و LDL و همچنین تری گلیسیرید می شود.» شما همچنین نیازی به دوری از گلوتن ندارید، مگر اینکه مبتلا به بیماری سلیاک باشید.

مطالعات نشان می دهد که گلوتن هیچ ارتباطی با خطر بیماری قلبی ندارد، اما حذف گلوتن ممکن است بر این خطر تأثیر بگذارد، زیرا با کاهش مصرف غلات کامل سالم برای قلب مرتبط است.

■ **سیب زمینی**

جونز می گوید: «وقتی صحبت از سلامت قلب به میان می آید، مصرف پتاسیم برای فشار خون مهم است و سیب زمینی ها در هر وعده پتاسیم بیشتری نسبت به موز دارند.»

سیب زمینی همچنین منبع خوبی از آنتی اکسیدان ویتامین C می باشد. اگر فکر می کنید پختن آنها بیش از حد طول می کشد، سیب زمینی را می توانید به کمک ماکروویو بپزید.

■ **جو دوسر**

هریس-پینکوس می گوید: «فیبر محلول موجود در جو دوسر و سبوس جو دوسر می تواند به کاهش LDL یا کلسترول بد کمک کند.»

او توضیح می دهد که سه گرم فیبر محلول علاوه بر رژیم غذایی با چربی اشباع کم ممکن است خطر بیماری قلبی را کاهش دهد.

۲/۱ فنجان جو دوسر حاوی ۲ گرم فیبر محلول است، بنابراین از یک کاسه استاندارد بلغور جو دوسر لذت ببرید یا مقداری از آن را در اسموتی خود بریزید و مقداری فیبر اضافی با مواد سالم دیگر مانند آجیل، دانه ها و انواع توت ها اضافه کنید.

■ **آووکادو**

انجمن قلب آمریکا توصیه می کند در صورت امکان از چربی های تک و چند غیراشباع استفاده کنید و چربی های اشباع و ترانس را محدود کنید. هریس-پینکوس می گوید: «آووکادو در درجه اول تک غیراشباع است که وقتی به جای غذاهای پرچرب خورده شود، می تواند به حفظ سطح کلسترول سالم کمک کند.»

■ **ماهی چرب**

اکثر مردم دو وعده توصیه شده ماهی چرب در هفته را برای کمک به کاهش خطر بیماری قلبی و سکته مصرف نمی کنند. برای افزایش امگا ۳، دو بار در هفته ماهی سالمون، شاه ماهی یا ساردین به وعده های غذایی خود اضافه کنید. حتی ماهی تن (برخی برندها این کار را انجام می دهند) چند گرم اسیدهای چرب امگا ۳ را فراهم می کند.

■ **دانه کتان**

بذر کتان سرشار از فیبر، چربی های امگا ۳ و مواد شیمیایی گیاهی به نام لیگنان است که ممکن است به کاهش کلسترول خون و کاهش خطر بیماری قلبی کمک کند. دانه کتان آسیاب شده را روی ماست، پنیر کوتاژ یا اسموتی، کلوچه، پنکیک و وافل برای فیبر اضافی و کمی پروتئین اضافه کنید.

■ **لوبیا**

لوبیا سرشار از فیبر و مواد مغذی سالم برای قلب مانند فولات، منیزیم و آنتی اکسیدان هایی هستند که می توانند به کاهش فشار خون کمک کنند. فیبر همچنین سطح قند و کلسترول خون را در سطوح سالم تری نگه می دارد و لوبیاها در سوپ ها، سالاد، چیلی، دیپ ها و موارد دیگر شگفت انگیز هستند.

مهم است که از سلامت قلب خود محافظت کنید؛ انجام این کار خطر ابتلا به بیماری های مختلف مانند بیماری قلبی و سکته را کاهش می دهد. داشتن یک رژیم غذایی هوشمندانه برای سلامت قلب نیز یکی از راه هایی است که می توانید از امروز سلامت خود را بهبود ببخشید

گزارش

دو وعده ماهی در هفته نیاز بدن به امگا ۳ را برطرف می کند

آیا به اندازه کافی امگا ۳ دریافت می کنید؟

اسیدهای چرب امگا ۳ نقش مهمی در سلامت قلب و مغز دارند. آنها با سیستم ایمنی قوی تر، کاهش التهاب و کاهش فشار خون و تری گلیسیرید، کاهش خطر ابتلا به بیماری قلبی و زوال شناختی مرتبط هستند. اما اکثر مردم به اندازه کافی امگا ۳ در رژیم غذایی خود ندارند.

به گزارش سلامت نیوز به نقل از هلث دی آن اسکولاس ری استادیار دانشکده علوم تغذیه و تندرستی در دانشگاه آریزونا در توسان، می گوید: «میزان مصرف در ایالات متحده بسیار کم است.

■ **نکاتی درباره امگا ۳ که بهتر است بدانید**

سه نوع اصلی اسیدهای چرب امگا ۳ وجود دارد: آلفالینولنیک اسید یا ALA. دوکوزاهگزانوئیک اسید یا DHA. و ایکوزاپنتانوئیک اسید یا EPA. بدن انسان می تواند مقادیر کمی از ALA را به EPA و DHA تبدیل کند، اما راه اصلی افزایش سطح در افراد مصرف غذاها و مکمل های حاوی امگا ۳ است. با این حال، داده های نظرسنجی نشان می دهد که بزرگسالان آمریکایی معمولاً EPA و DHA بسیار کمی مصرف می کنند و میانگین مصرف آن حدود ۰,۱ گرم در روز است.

انجمن قلب آمریکا خوردن دو وعده ماهی به ویژه ماهی چرب در هفته را برای کمک به کاهش خطر ابتلا به بیماری قلبی و سکته توصیه می کند. دو وعده معادل ۶ اونس پخته شده است.

آژانس های بهداشتی ایالات متحده هیچ دستورالعملی برای میزان EPA و DHA ارائه نمی دهند که یک فرد باید در رژیم غذایی روزانه خود داشته باشد. با این حال، توصیه هایی برای مصرف روزانه ALA بر اساس سن و جنسیت وجود دارد. آکادمی ملی پزشکی توصیه می کند که مردان روزانه ۱,۶ گرم ALA و برای زنان ۱,۱ گرم در روز مصرف کنند. افرادی که باردار یا شیرده هستند نیاز بیشتری دارند.

ALA در گردو و برخی روغن های گیاهی مانند دانه کتان، سویا و کلزا یافت می شود. EPA و DHA سرشار از صدف و ماهی های چرب مانند سالمون، ساردین، ماهی خال مخالی، شاه ماهی، قزل آلای دریاچه ای و ماهی تن آلباکور هستند.

افراد در حالت ایده آل باید مواد مغذی خود را از غذا دریافت کنند. اما مکمل های غذایی، مانند روغن ماهی، راه دیگری است که افراد می توانند این چربی های سالم را مصرف کنند، به خصوص اگر ماهی نمی خورند. یک توصیه علمی AHA در سال ۲۰۱۷ گفت که مکمل های روغن ماهی امگا ۳ ممکن است کمی خطر مرگ پس از نارسایی قلبی یا حمله قلبی اخیر را کاهش دهند، اما از بیماری قلبی جلوگیری نمی کنند.

AHA یک توصیه علمی جداگانه در سال ۲۰۱۹ صادر کرد و گفت که ۴ گرم در روز مکمل های روغن ماهی نسخه ای راهی ایمن و موثر برای کاهش تری گلیسیرید، رایج ترین نوع چربی در بدن، در افراد با سطوح بالا است. در همین توصیه به مصرف کنندگان هشدار داده شد که مکمل های غیرقانونی مصرف نکنند.

■ **چه کسانی باید امگا ۳ بخورند؟**

یک تجزیه و تحلیل در سال ۲۰۲۲ منتشر شده در مجله انجمن قلب آمریکا نشان داد که مصرف ۳ گرم EPA و DHA در هر روز، به شکل غذا یا مکمل، ممکن است دوز ایده آل برای کمک به کاهش فشار خون باشد. حدود ۴ تا ۵ اونس ماهی آزاد اقیانوس اطلس ۳ گرم اسیدهای چرب امگا ۳ را تامین می کند. دوز مکمل روغن ماهی می تواند متفاوت باشد، اما معمولاً حدود ۰,۳ گرم در هر قرص ارائه می شود.

تجزیه و تحلیل جدیدی که در ژوئن در JAHA منتشر شد، نشان داد که مصرف بیش از ۲ گرم در روز DHA و EPA به صورت مکمل ممکن است تری گلیسیرید و کلسترول غیر HDL را کاهش دهد، اما کلسترول LDL را کاهش نمی دهد. سطح غیر HDL کلسترول کل یک فرد منهای HDL است، کلسترول «خوب» که به بدن کمک می کند تا از شر برخی از LDL های مضر خلاص شود.

افرادی که سطح کلسترول LDL بالایی دارند باید به دنبال داروهای جایگزین مانند استاتین ها برای کاهش سطح کلسترول LDL خون باشند. چین.یافته های جدید نشان می دهد که مکمل های امگا ۳ ممکن است به ویژه برای افرادی که اضافه وزن دارند یا چاقی دارند مفید باشد.

اسکولاس ری گفت: از آنجایی که بزرگسالان ایالات متحده معمولاً مقدار توصیه شده روزانه اسیدهای چرب امگا ۳ را دریافت نمی کنند، هر مقدار مکمل میتواند کمک کننده باشد حتی اگر تری گلیسیرید را کاهش ندهد.

او گفت: «برای یک فرد معمولی، مصرف مکمل های غذایی واقعاً EPA و DHA تقریباً کمبود امگا ۳ را در رژیم غذایی آمریکایی را اصلاح می کند.» مکمل های غذایی برای افرادی که ماهی چرب نمی خورند یک گزینه کاملا مناسب است. اما افراد باید قبل از شروع یک مکمل جدید، ابتدا با یک متخصص مراقبت های بهداشتی صحبت کنند.

او گفت که دوزهای پایین کمتر احتمال دارد که تری گلیسیرید را کاهش دهد، «اما آنها همچنان ارزش مصرف دارند زیرا مردم به اندازه کافی در خوراکشان امگا ۳ دریافت نمی کنند.

کافه کتاب

الزام پزشکان و مراکز پزشکی به عقد قرارداد با بیمه‌ها

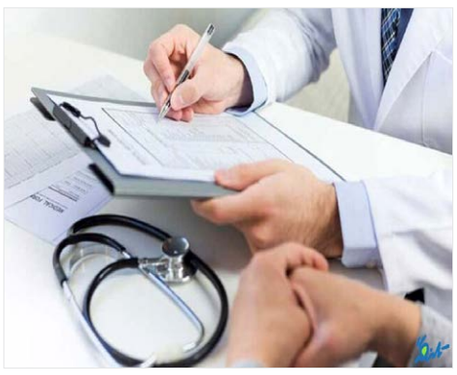

مدیر کل نظارت بر خدمات بیمه سلامت سازمان بیمه سلامت ایران، با اشاره به قانون «الزام عقد قرارداد پزشکان و موسسات پزشکی با بیمه‌ها»، از مکاتبه با سازمان نظام پزشکی و دانشگاه‌های علوم پزشکی در جهت اطلاع رسانی به کلیه پزشکان و مراکز پزشکی غیرطرف قرارداد خبر داد.

به گزارش سلامت نیوز به نقل از ایسنا، دکتر کیوان تاج بخش درباره اخباری مبنی بر اینکه اگر مراکز درمانی با مراکز بیمه پایه قراردادی وضع نکنند، شرط تمدید پروانه برای آنها لغو می‌شود، توضیح داد: طبق جز ۵ بند «ک» تبصره ۱۷ قانون بودجه سال ۱۴۰۱ و بند «ل» تبصره ۱۷ قانون بودجه سال ۱۴۰۲ همه مراکز سلامت (اعم از مطب پزشکان، داروخانه‌ها، بیمارستان‌ها، درمانگاه‌ها و...) ملزم شده‌اند که اقدام به عقد قرارداد با سازمان‌های بیمه‌گر پایه کنند و در صورت عدم عقد قرارداد، مراجع صاحب صلاحیت صدور پروانه، مانند سازمان نظام پزشکی، وزارت بهداشت، سازمان غذا و دارو و... می‌توانند صدور یا تمدید پروانه‌ها را انجام ندهند. این قانون از سال گذشته ابلاغ شده و لازم‌الاجرا است.

■ **فراخوان بیمه سلامت برای عقد قرارداد با مراکز پزشکی**

وی در خصوص اقدامات سازمان بیمه سلامت در این رابطه، بیان کرد: با توجه به تکالیف قانونی خود، بخشنامه‌ای به کلیه ادارات کل استانی ابلاغ کردیم تا لیست مراکز غیر طرف قرارداد را با توجه به بازدیدهای میدانی احصا کنند و علاوه بر آن کلیه مراکز را با فراخوان جهت عقد قرارداد با بیمه‌ها دعوت کنند. اقدام مهم دیگر مکاتبه با سازمان نظام پزشکی و دانشگاه‌های علوم پزشکی در جهت اطلاع‌رسانی به کلیه مراکز غیرطرف قرارداد است.

او تاکید کرد: از سوی دیگر طی مکاتبه با وزارت بهداشت، سازمان نظام پزشکی، سازمان غذا و دارو و سازمان بهزیستی، لیست مراکز ارائه دهنده خدمات سلامت در کل کشور را از آنها درخواست کردیم که با توجه به این لیست اقدام به عقد قرارداد کنیم.

■ **مراکزی که برای قرارداد با بیمه تمایل ندارند، به مراجع تصمیم‌گیر معرفی می‌شوند**

تاج‌بخش ادامه داد: در گام دوم به تمام استان‌ها اعلام کردیم که اسامی مراکزی که بنابر نیاز بیمه‌شدگان خود تمایلی به عقد قرارداد با بیمه ندارند را به مراجع مربوطه جهت تصمیم‌گیری اعلام کنند. مکاتباتی نیز در راستای تمدید پروانه کلیه پزشکان با سازمان نظام پزشکی داشتیم چون با توجه به تمدید قبلی انجام شده، اعتبار پروانه پزشکان تا ۳۱ فروردین ماه امسال بود و برای پس از آن تمدید اعتباری انجام نشده بود؛ هرچند برای جلوگیری از بروز اختلال در کار بیمه‌شدگان دسترسی پزشکان به سامانه‌ها را قطع نکردیم؛ البته این مکاتبه هنوز پاسخ داده نشده است.

■ **طراحی سامانه عقد و تمدید قرارداد الکترونیک با پزشکان**

وی افزود: در راستای اجرای این قانون، سامانه عقد و تمدید قرارداد الکترونیک نیز طراحی شده است که از بهمن‌ماه سال قبل در استان‌های پایلوت و از ۱۱ اردیبهشت ماه سال جاری در سراسر کشور آغاز به کار کرد. هدف از طراحی سامانه تسهیل فرایند عقد و تمدید قرارداد الکترونیکی، حذف فرایندهای کاغذی، جلوگیری از تردد فیزیکی افراد به ادارات کل و... است. از زمان ثبت درخواست پزشک یا موسسه در سامانه، ظرف ۲۴ ساعت کاری درخواست در این سامانه تایید می‌شود.

■ **الزام کلیه مراکز پزشکی به عقد قرارداد با بیمه‌های پایه و تکلیف مراکزی که از قرارداد با بیمه‌ها خودداری می‌کنند**

مدیر کل نظارت بر خدمات بیمه سلامت سازمان بیمه سلامت ایران، تاکید کرد: کلیه مراکز ارائه دهنده خدمات سلامت فارغ از نوع مالکیت (خصوصی، عمومی غیردولتی، خیریه، دولتی) موظف به عقد قرارداد با بیمه‌های پایه هستند. نظارت بر مراکزی که از عقد قرارداد خودداری می‌کنند با وزارت بهداشت و سازمان نظام پزشکی است.

وی افزود: تاکنون حدود ۲۰ هزار مطب شخصی، حدود ۱۳ هزار داروخانه، ۹۵۳ بیمارستان و ۵۵ مرکز درمان ناباروری در کل کشور اقدام به عقد قرارداد با سازمان بیمه سلامت کرده‌اند و آمار عقد قرارداد از سال گذشته رشد چشمگیری داشته است.

تدبیر تازه
هفته‌نامه

۶

گفت و گو

شنبه
۱۶اردیبهشتماه۱۴۰۲
سال هفتم
شماره ۳۰۹

نگاه روز

تقدیر دلار اینبار در دست «سلطان عمان»!

اگرچه قیمت دلار برای چندین روز متوالی در کانال ۵۲ هزار تومان مقاومت کرد اما این مقاومت روز پنج شنبه شکست و دلار چهارم خرداد ماه به نیمه کانال ۵۱ هزار تومان رسید که گفته می‌شود سفر پادشاه عمان به ایران که قرار است این هفته انجام شود عامل کاهش قیمت دلار است.

به هرحال دیروز دلار در بازار آزاد به ۵۱ هزار و ۵۰۰ تومان رسید. هرچند بسیاری معتقدند که دلار در این کانال ماندگار نیست و احتمالاً در این هفته به ۵۰ هزار تومان می‌رسد.

اما چه چیزی سبب کاهش قیمت دلار شده است؟ قرار است که یکشنبه هفته (هفتم خرداد) پادشاه عمان به ایران سفر کند. سفری که تأثیر آن در بازار فردوسی از اکنون آغاز شده است.

با توجه به سابقه میانجی گری عمان در ماجرای مذاکرات هسته‌ای بسیاری امیدوارند که این بار هم پادشاه عمان حاوی اخبار مثبتی از مذاکرات هسته‌ای باشد و بتواند گره کور مذاکرات را باز کند. این سفر به خصوص در آستانه نشست شورای حکام (۱۹ا۱۵ خرداد ماه) می‌تواند حائز اهمیت باشد.

برخی دیگر هم معتقدند که سفر پادشاه عمان به ایران ارتباطی با برجام ندارد و ماجرا از سرگیری روابط میان ایران و مصر است. هفته گذشته بود که سلطان عمان به مصر سفر کرد تا بتواند روابط تهران – قاهره را بهبود دهد. برای همین برخی معتقدند که سفر سلطان عمان برای همان منظور است و سلطان هیثم قرار است پیام از سرگیری روابط تهران و قاهره را اعلام کند و خبری از ماجرای برجام نیست.

اما هدف این سفر هر چه باشد، فعلاً تأثیر کاهشی خود را بر بازار ارز گذاشته و توانسته دلار را یک کانال به پایین بکشد و احتمال کاهش بیشتر قیمت‌ها هم وجود دارد.

برای همین است که معامله گران فعلاً وارد فاز احتیاط شده‌اند و گفته می‌شود تا روز یکشنبه بازار کج‌دار و مریز حرکت می کند. فعلاً قیمت دلار به ۵۱ هزار و ۵۰۰ تومان رسیده است و گفته می‌شود اگر دلار محدوده حمایتی ۵۱ هزار و ۲۰۰ تومان را از دست بدهد، دلار راحت‌تر وارد کانال ۵۰ هزار تومان می‌شود.

برخی دیگر می‌گویند قیمت تتر و درهم نشان می‌دهد که ریزش قیمت دلار فعلاً هیجانی است و دلار برای ورود به محدوده ۵۰ هزار تومان کار دشواری پیش رو دارد. اما چیزی که مشخص است این است که فعلاً بازار ارز وارد فاز احتیاطی شده است و معاملات بازار که تا ماه گذشته داغ و پررونق بود، از رونق افتاده است.

بازار فعلاً منتظر ورود پادشاه عمان به تهران است. البته بعد است که بازار ارز به این زود از حالت انتظار خارج شود. چون خرداد، ماه پرحادثه‌ای برای دلار است و هم در نیمه خرداد نشست شورای حکام را داریم و هم ممکن است رافائل گروسی به ایران سفر کند. برای همین چشم‌انداز دلار فعلاً مبهم است.

مکث

زنگ هشدار تورم ۷۰ درصدی

اعلام تورم ۶۸ درصدی در فروردین ماه اگرچه میزان بالا تورم را نشان داد، اما آنچه در واقعیت بازار می‌بینیم ارقام بالاتری را نشان می‌دهد. از سوی دیگر همین عدد نیز یک زنگ هشدار برای دولت رئیسی است که بالاخره باید دست از شعارها و جراحی بردارد و به سمت نگاه واقعی به اقتصاد حرکت کند.

احمد کیمیایی، کارشناس اقتصادی، درباره رقم اعلامی تورم برای فروردین به میزان ۶۸.۶ به انتخاب، گفت: برای محاسبه تورم، سبدی از کالاها را در نظر می‌گیرند و تورم روی آن حساب می‌شود. سبدی که در نظر می‌گیرد کالاهاییست که دولت قیمت آن را ثابت نگه داشته است، مثلاً نان دست دولت است و جلو گران شدن آن را گرفته است. وقتی بحث محاسبه تورم می‌شود آن کالاها تغییرات زیادی نداشته‌اند و تورم اعلامی با واقعیت بازار فرق می‌کند. دولت تورم سالانه ۴۰ درصد را اعلام می کرد و الان برای اولین بار است که این رقم ۶۸ درصد اعلام شده است، اما من فکر می‌کنم پارسال ما تورم ۷۰ درصد را با توجه به تاثیرات جراحی اقتصادی و اعتراضات داشتیم. در سال ۱۴۰۱ آنچه من به چشم می‌دیدم و مردمی که در بازار می‌بینند تورم ۷۰ درصد بود.

وی درباره خطرات تورم نزدیک ۷۰ درصد افزود: این عدد زنگ هشدار است و ما ۴ سال است که رقم بالا ۴۰ درصد را داریم تجربه می‌کنیم و برای مردمی که حقوق ثابت دارند خیلی سخت است و با اعدادی که خود دولت هم اعلام می کند اصلاً همخوانی ندارد. خرج‌ها در کلانشهرها بیشتر هم هست. هزینه‌ها در تهران و اصفهان و شیراز مسلماً بیشتر از شهرهای کوچکی است که دولت برای آن حقوق تعیین کرده است. در شهرهای بزرگ این میزان حقوق زیر خط فقر است و کسانیکه دو شغل ندارند به سختی زندگی می‌کنند و کارگر و کارفرما هر دو از وضعیت اقتصادی موجود ناراضی‌اند. الان هرچقدر هم دولت بخواهد برنامه اقتصادی بچیند وقتی مردم ناراضی باشند جواب نخواهد داد.

کیمیایی درباره علل اصلی وضعیت فعلی در تورم گفت: علت اصلی تورم چاپ پول است، اما باید ببینیم چرا به چاپ پول رسیدیم، اگر به عقب‌تر برگردیم مهم‌ترین دلیل تورم بحث تحریم‌هاست. وقتی تحریم هستیم و چیزی نمی‌فروشیم این اتفاق می‌افتد. اگر چیزی می‌فروختیم و پول چاپ می کردیم آنگاه یک پشتوانه‌ای داشتیم. جامعه هم حرف‌های دولت را نشان نمی‌دهد که می گوید ما خیلی خوب نفت می‌فروشیم، این حرف‌ها در سفره مردم خود را نشان نداده است. ما حتماً باید تحریم‌ها را به جایی برسانیم و بدون تعارف مشکل را حل کنیم. اگر تحریم‌ها برداشته شود صعود قدرتمندی خواهیم داشت که کشورهای منطقه متعجب می‌شوند. ما نیروکار، ثروت، توان و تجربه داریم، اما تحریم‌ها نمی گذارد نتیجه بگیریم.

یادداشت

توزیع رانت

جعفر قادری
نماینده مجلس

وقتی دولت نتواند زنجیره‌های بعد از اختصاص ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان را کنترل کند و وقتی که فردی ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان را دریافت می کند اما کالای وارد شده را با ارز بازار آزاد به مردم می‌فروشد چرا باید چنین رانتی در اختیار برخی از افراد ایجاد شود؟

دولت می‌تواند ارز را با همان قیمت ۳۸ هزار تومان بفروشد و این مابه‌التفاوت ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان تا ۳۸ هزار و ۶۰۰ تومان را به شکل دیگری در قالب یارانه پرداخت کند و این اقدام توجیه‌پذیرتر است. برای کالاهایی که دولت می‌تواند زنجیره تأمین و توزیع را تا مرحله آخر کنترل کند، اگر ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان به این کالا تخصیص داده شود، توجیه دارد. اما درباره کالایی که امکان کنترل آن را ندارد و افرادی از این رانت استفاده می کنند، دلیلی ندارد عده‌ای از این رانت منتفع شوند. من معتقدم این اقدام اثر تورمی نخواهد داشت همانطور که تا به امروز کالاهایی که با ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی وارد می‌شدند با همین نرخ قیمت گذاری و در بازار به فروش می‌رسیدند. آن کالا هم با نرخ ۳۸ هزار تومان قیمت گذاری می‌شد بنابراین تفاوتی نمی کند و فکر می کنم این مشمول کالاهای اساسی هم می‌شود و این رانت‌ها حذف می‌شوند و اثر تورمی نخواهد داشت. دولت تصور می کرد که می‌تواند نرخ ارز را پایین‌تر بیاورد. البته ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی به تمام کالاها که اختصاص پیدا نمی کرد و تنها مشمول کالاهای اساسی می‌شد اما زمانی از این ارز ترجیحی برای کالای اساسی استفاده کرد که پشتوانه آن کوپن باشد تا کالایی که با ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان وارد می‌شود در قالب کوپن به طور مستقیم به دست خانوار برسد. وقتی کوپنی وجود ندارد، دلیلی ندارد این رانت برای عده‌ای بماند. اینکه چطور دولت نتوانست واردات و توزیع کالا با ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی را کنترل کند و جلوی رانت را بگیرد، موضوع این است که دولت نمی‌تواند کالاهایی که با ارز ترجیحی وارد می‌شوند را در سیستم توزیع کنترل کند تا با همان نرخ ارز ترجیحی فروخته شود و فرایند توزیع برای دولت قابل کنترل نیست. اگر پشتوانه واردت کالا با ارز ترجیحی سیستم توزیع کوپنی بود، امکان کنترل وجود داشت و دولت مکلف می‌شد که به هر کسی که مشمول کوپن بود، کالای وارداتی با ارز ترجیحی اختصاص دهد. درباره عدم استقبال مردم از کالا برگ الکترونکی و عدم موفقیت این طرح در اجرا هم باید گفت؛ آن چیزی که دولت به عنوان کوپن الکترونیکی تعریف کرده، بود و نبودش فرقی نمی کند چراکه فرد به جای دریافت یارانه نقدی، معادل آن کالا دریافت می کرد در حالی که قیمت کالا شناور بوده و در این مدل، قرار نیست قیمت کالاها با قیمت دو سال قبل باشد. به طور قطع در این شرایط کسی انگیزه استفاده از کالا برگ الکترونیکی را ندارد و چه مزیتی دارد که افراد با پول یارانه کالاهایی که قیمت آن با نرخ بازار آزاد فرقی ندارد، خریداری کند از این رو از این کالا برگ الکترونیکی دولت استقبال نشد. اما اگر دولت در این سیستم کالا را با قیمت شهریور سال ۱۴۰۰ توزیع می کرد، انگیزه برای استفاده از کالا برگ الکترونیکی ایجاد می‌شد چراکه با یارانه ۳۰۰ الی ۴۰۰ هزار تومانی کالاهایی با نرخ شهریور ۱۴۰۰ خریداری می کردند.

سرکوب قیمتی محصولات کشاورزی در نظام برنامه ریزی چین به تاریخ پیوسته است

معجزه نسخه چینی برای اقتصاد؟

ابزارهای تنظیم دولتی قیمت‌های خرید محصولات کشاورزی، غلبه بر اختلاف قیمت و نوسانات بالای قیمت را تضمین نکرد

فاطمه امیر احمدی
روزنامه نگار

گروه اقتصادی: قیمت گذاری از سوی ستاد تنظیم بازار آن گونه که باید منجر به کنترل بازارها نشده و نوعی نا به سامانی را در برخی از محصولات به وجود آورده است. در گزارش قبلی یکی از کارشناسان بخش کشاورزی به تجربه چین در این حوزه اشاره کرد که چنین عملکردی چه پیامدی برای اقتصاد این کشور پر جمعیت به همراه داشت؛ همچنین تغییر رویکرد دولت چین منجر به معجزه در اقتصاد این کشور شد و امروز شاهد رشد اقتصادی بسیار چین در بین کشورها هستیم. حسین شیرزاد از کارشناسان بخش کشاورزی و تحلیل گر مسائل آن در ادامه موضوع نرخ گذاری تعزیراتی و تغییر رویکرد دولت چین و تأثیر آن در اقتصاد این کشور به مهر گفت: ابزارهای تنظیم دولتی قیمت‌های خرید محصولات کشاورزی، غلبه بر اختلاف قیمت و نوسانات بالای قیمت را تضمین نکرد. به دلیل نوسانات زیاد قیمت‌ها، وجوهی در حوزه‌های کشاورزی با دوره بازپرداخت طولانی سرمایه گذاری نمی‌شد و تسهیلات بانکی برای توسعه صنایع تبدیلی و ارتقای نوآوری‌ها جذب نمی گردید و حمایت مستقیم دولت اثر محرک مناسبی بر بهره وری تولید و توسعه کشاورزی نداشت. بنابراین دهه‌ها عملکرد ضعیف اقتصاد، دولت چین را بر آن داشت تا در تحولات نهادی گسترده شرکت کند چنانکه از سال ۱۹۷۸ میلادی اصلاحات در قیمت گذاری و بازرگانی کشاورزی در سه مرحله با تأکیدات مختلف انجام شد.

■ مرحله نخست، واقعی سازی قیمت‌ها

وی درباره روند اصلاحات دولت چین در حوزه اقتصاد گفت: تغییرات اولیه سیاستی مشتمل بر بسته‌ای از سه اصلاحات چشمگیر و گسترده بود. نخست اصلاح نهادی، تغییر از کشاورزی جمعی به تولید مبتنی بر خانوار، یعنی سیستم مسئولیت خانوار بود. دوم، اصلاحات بازار و برنامه ریزی با هدف کاهش سهمیه‌های تولید بیش از حد و ارتقای عملکرد بازارهای آزاد محلی بود و سومین اصلاحات قیمت گذاری بود که در آن دولت تصمیم گرفت قیمت‌های کشاورزی را که تقریباً برای سه دهه تحت برنامه‌ریزی متمرکز سرکوب شده بود، به طور چشمگیری افزایش دهد.

■ مرحله دوم، جایگزینی انحصارات دولتی با بازارها

وی ادامه داد: با رهبری دنگ شیائوپینگ، معمار اصلاحات نهادی چین و رشد سریع تولیدات کشاورزی این باور در دولت تقویت شد که اصلاحات اقتصادی مؤثرترین راه برای حل مشکل غذای چین است. بنابراین با توسعه بیشتر نقش بازارها کشاورزی چین به موفقیت‌های قبلی خود ادامه داد. البته عامل دومی هم وجود داشت که دولت چین را ترغیب می کرد تا کنترل تولید و فروش مواد غذایی را کنار بگذارد. با افزایش تولیدات کشاورزی و قیمت‌های بالاتر تهیه مواد غذایی، دولت مجبور شد هزینه‌های زیادی را هم به خرید کالاهای کشاورزی از کشاورزان و هم یارانه قیمت کشاورزی به ساکنان شهری اختصاص دهد. در واقع، این هزینه‌ها سالانه ۱۴ درصد به بودجه دولت می‌افزود. با افزایش فشارهای بودجه‌ای، دولت نتوانست راه حل مناسبی پیدا کند جز اینکه کنترل‌های خود را کنار بگذارد تا عموم مردم بتوانند به جذب پیامدهای افزایش قیمت‌ها کمک کنند. وی اظهار کرد: سال ۱۹۸۵، چین حذف اجباری تولید و تهیه محصولات کشاورزی را اعلام کرد. سیستم جدیدی که می‌توان آن را «قیمت گذاری دوگانه» توصیف کرد و با ایجاد قراردادهای خرید بین دولت و کشاورزان مشخص شد، شروع به کار کرد. تحت این سیستم، برای کالاهای عمده از جمله غلات، محصولات روغنی و پنبه، کشاورزان قراردادهای تولید و قیمت فروش را با دولت مذاکره کردند تا پس از تحویل محصولات مطابق قرارداد، بتوانند تمام محصولات باقی مانده را در بازارهای آزاد بفروشند. برای سایر محصولات کشاورزی مانند گوشت، سبزیجات، مرغ و محصولات آبزی، کشاورزان می‌توانستند تصمیمات تولیدی خود را بگیرند و قیمت محصولات به طور کامل آزاد شد.

وی با اشاره به تورم افسار گسیخته در این دوره ادامه داد: اگرچه وقوع تورم افسار گسیخته و ناآرامی سیاسی حادثه میدان تیان‌آن‌من، اصلاحات قیمت‌ها را طی سال‌های ۱۹۸۸ تا ۱۹۹۱ عقب انداخت، اما این روند هرگز تغییر نکرده است. سهم کالاهای کشاورزی فروخته شده به قیمت‌های تعیین شده دولتی با سرعتی شتابان در طول اصلاحات مرحله اول کاهش یافت و حول یک روند کاهشی در طول اصلاحات مرحله دوم در نوسان بود.

■ مرحله سوم، تسلط بازار در تولید و تجارت مواد غذایی

شیرزاد با بیان اینکه در سال ۱۹۹۲، دولت چین تصمیم گرفت پس از ۱۴ سال آزمایش و اصلاحات، به سمت آزادسازی کامل بازارها حرکت کند، گفت: در این راستا تا سال ۱۹۹۳، ۲۹ استان از ۳۱ استان چین به طور رسمی سهمیه بندی غلات، روغن، گوشت و سایر محصولات کشاورزی را حذف کردند. از آن زمان، خرید کالاهای کشاورزی با قرارداد دولتی به کاهش خود ادامه داد و بازارها به نیروی غالب قیمت گذاری و تجارت کشاورزی تبدیل شدند. در سال ۱۹۹۳ دولت مرکزی تنها برای تعیین قیمت ۷ کالای غذایی در بازارهای خرده فروشی، ۶ محصول کشاورزی در تدارکات کشاورزی و ۳۳ کالای تولیدی مداخله کرد. در حالی که در آستانه اصلاحات سال ۱۹۷۸، تعداد کالاها به ترتیب ۱۵۸، ۱۱۳ و ۱۰۸۶ بود.

وی تاکید کرد: امروز دولت چین همچنان تقریباً ۱۰ درصد از کل تولید غلات را با هدف تثبیت قیمت‌ها و مدیریت ذخیره غلات به دست می‌آورد، زیرا قیمت خرید آنها عمدتاً توسط بازار تعیین می‌شود. گفتنی است در سال‌های اخیر، چین به طور فزاینده‌ای به تجارت خارجی برای تعدیل عدم تعادل داخلی خود در عرضه غلات با پشتوانه ذخایر بزرگ ارز خارجی خود متکی بوده است. مراحل فوق، فرایندی را نشان می‌دهد که طی آن دولت این کشور از کنترل خود بر قیمت گذاری و تجارت کشاورزی چشم پوشی کرد. در سال ۱۹۷۸، دولت تقریباً تمام تجارت کشاورزی را تحت کنترل داشت و فقط ۵ درصد از محصولات کشاورزی به قیمت بازار در امور تجارت محلی فروخته می‌شد از آن زمان، چین علیرغم چند شکست موقتی، سیاست آزادسازی قیمت‌ها را دنبال کرده است

او گفت: در میان دوره اصلاحات (۱۹۹۲)، ۸۲ درصد قیمت مزارع از طریق بازار تعیین شد. در حال حاضر، بازارها نقش مسلط را در خرید و فروش محصولات کشاورزی در چین ایفا می کنند، به طوری که ۹۸ درصد از کالاهای کشاورزی از سال ۲۰۰۵ به قیمت بازار فروخته می‌شود.

■ توسعه صنایع غذایی با آزادسازی قیمت‌ها

شیرزاد با بیان اینکه توسعه صنایع غذایی نیز در دوران پس از اصلاحات بلافاصله رخ داد، گفت: زمانی که قیمت‌های سرکوب شده تحت برنامه‌ریزی متمرکز اجازه یافتند تا به سطح بازار خود افزایش یابند، تولید کنندگان مزرعه انگیزه‌های بسیاری برای کار سخت‌تر، استفاده از نهاده‌های بیشتر و پذیرش نوآوری‌های جدید و فناوری‌های بهتر پیدا کردند و کاهش کنترل قیمت محصولات کشاورزی نه تنها عرضه محصولات کشاورزی بلکه درآمد کشاورزان را که از فقیرترین بخش‌های اقتصادی بودند نیز افزایش داد؛ علاوه بر این، قیمت‌های بالاتر مواد غذایی باعث سرمایه گذاری بیشتر در صنایع تبدیلی غذایی شد و در نتیجه منجر به بهبود امکانات انبارش ذخیره سازی، ظرفیت‌های برودتی و کریدورهای حمل و نقل بهتر شد.

وی با اشاره به بهبود کیفیت محصولات عنوان کرد: در مورد چین، کیفیت و تنوع کالاها در نتیجه اصلاحات بسیار بهبود یافته است. تغییر در تمرکز سیاست‌ها نشان دهنده این واقعیت است که اصلاحات نهادی مبتنی بر بازار و پیشرفت‌های تکنولوژیکی ناشی از آن بر مشکل سنتی کمبود عرضه غلبه کرده است.

■ درس‌هایی از اصلاحات قیمت در چین

شیرزاد با بیان اینکه توهم کنترل قیمت در کشاورزی یا قیمت مدیریت شده یا همان سرکوب قیمتی محصولات کشاورزی در نظام برنامه ریزی چین به تاریخ پیوسته است، گفت: اصلاحات در قیمت‌های کشاورزی و تجارت مواد غذایی واکنش‌های زیادی را برای عرضه در تولید ایجاد کرده، کمیت و کیفیت مصرف مواد غذایی را افزایش داده و دستاوردهای رفاهی زیادی را در میان جمعیت چین ایجاد کرده است.

او گفت: کنترل قیمت ممکن است با بهترین نیت اعمال شود، اما اغلب آنها کار نمی کنند و تلاش‌ها برای کنترل قیمت‌ها اغلب برای غلبه بر نیروهای اقتصادی عرضه و تقاضا برای مدت زمان قابل توجهی با مشکل مواجه می‌شوند با این حال، یکی از نگرانی‌های بالقوه اصلاحات در بازار این است که افزایش قیمت مواد غذایی ممکن است قدرت خرید فقرا را کاهش دهد، زیرا آنها درصد بیشتری از درآمد را صرف غذا می کنند. بنابراین، افزایش قیمت مواد غذایی ممکن است باعث مقاومت اجتماعی یا حتی تحریک و ناآرامی اجتماعی شود. اما چین در واقع با چالش جدی مواجه نشد، عمدتاً به این دلیل که مزایای اصلاحات بسیار بیشتر از هزینه‌های افزایش قیمت مواد غذایی برای اکثریت قریب به اتفاق جمعیت بود.

این کارشناس بخش کشاورزی افزود: نکته دیگر، تدریجی بودن اجرای سیاست آزادسازی قیمتی یکی دیگر از ویژگی‌های موفقیت چین بود. در طول اصلاحات، چین بر استراتژی «عبور از رودخانه با گروه‌بندی سنگ‌ها» متکی بود، به این معنی که اصلاحات اغلب بر اساس آزمایش‌های معقول بود و پیشرفت از طریق گام‌های تدریجی حاصل شد. در آغاز، افزایش قیمت محصولات کشاورزی درآمد خانواده‌های فقیر روستایی را افزایش داد، نتیجه‌ای که به بهبود توزیع درآمد کمک کرد. سپس دولت برای کاهش فشار قیمت بالای مواد غذایی بر ساکنان شهری کم درآمد، بسته غیر نقدی یارانه کالاهای اساسی با قیمت مناسب در شهرها تدارک دید تا با گذشت زمان، دولت به تدریج متوجه شد که مردم تحمل خوبی برای قیمت‌های بالاتر مواد غذایی دارند، زیرا مصرف کنندگان مطمئناً از افزایش عرضه مواد غذایی، با کیفیت بهتر محصول و تنوع بیشتر کالاها لذت می‌برند. علاوه بر این، رشد سریع درآمد حاصل از اصلاحات موفق نهادی در کنار کنترل تورم نیز به کاهش درد ناشی از افزایش قیمت مواد غذایی کمک کرد، تا اینکه در اوایل دهه ۱۹۹۰، زمانی که دولت هیچ مقاومت سیاسی و اجتماعی قوی در برابر تورم بالای مواد غذایی احساس نکرد، آن‌ها مصمم شدند که اصلاحات بازار را تسریع کنند.

این تحلیل گر بخش کشاورزی تاکید کرد: تجربه چین به ما می‌آموزد که بازارها تمایل دارند به سمت قیمت‌ها و مقادیر تعادلی خود حرکت کنند. مازاد و کمبود کالاها کوتاه مدت هستند زیرا قیمت‌ها برای برابر کردن مقدار تقاضا با مقدار عرضه شده تنظیم می‌شوند. دولت باید به بازار اجازه دهد تا بازده محصولات مختلف را تعیین کند و نقش خود را به تسهیل بازار برای عملکرد کارآمد و مؤثر، محافظت از اقشار آسیب پذیر و کاهش ریسک قیمت محدود کند. بر این اساس، سیستمی که این ویژگی‌ها را داشته باشد شامل نخست «تقویت و تقویت بازار خصوصی»، دوم «حمایت از مصرف کنندگان فقیر»، سوم «حمایت از تولید کنندگان کوچک» و چهارم، قیمت‌های بازار باید با استفاده از رونق تجارت خصوصی به عنوان اولین واکنش تثبیت شوند.

او تصریح کرد: اصولاً طبقات قیمت کشاورزی و کنترل‌های قیمت را باید به عنوان گستره‌ای از هزینه‌های تحت تأثیر درجات مختلف مداخله دولت در بازارها درک کرد. دولت‌ها حتی «کنترل‌های نرم قیمتی» اغلب به دنبال کمک به کشاورزان با تعیین کف قیمت در بازارهای کشاورزی هستند. حداقل قیمت مجاز تعیین شده بالاتر از قیمت تعادلی یک کف قیمت است و با کف قیمتی، دولت قیمت کمتر از حداقل را ممنوع می کند. این به معنای برنامه‌های متنوع دولتی است که حداقل قیمت را برای برخی از انواع محصولات کشاورزی تضمین می کند. این برنامه‌ها با خرید دولت از هر مازاد، با الزامات محدود کردن سطح زیر کشت به منظور محدود کردن آن مازاد، با محدودیت‌های محصول یا تولید و مواردی از این دست همراه بوده است.

■ پیشنهادها

شیرزاد با بیان اینکه کشاورزی طی قرن گذشته به طرز چشمگیری تغییر کرده است، اظهار کرد: پیشرفت‌های تکنولوژیکی در قالب تجهیزات جدید، کودها، آفت کش‌ها و انواع جدید محصولات منجر به افزایش چشمگیر تولید محصول در هر هکتار شده است. ظرفیت تولید در سراسر جهان به طور قابل توجهی افزایش یافته است و باعث شده منحنی عرضه به سمت راست تغییر کند و قیمت مواد غذایی را کاهش دهد. علاوه بر این روند تاریخی بلندمدت در کشاورزی نشان داده، قیمت‌های کشاورزی در دوره‌های کوتاه‌تر در معرض نوسانات گسترده‌ای قرار دارند. خشکسالی یا یخ زدگی می‌تواند عرضه محصولات خاص را به شدت کاهش دهد و باعث افزایش ناگهانی قیمت‌ها شود. در کشاورزی، اعمال سیاست کف قیمت‌ها هم باعث ایجاد مازاد دائمی طیف وسیعی از کالاهای کشاورزی شده است. دولت معمولاً مقدار مازاد را خریداری و ذخیره می کند یا محدودیت‌هایی برای تولید اعمال می کند تا مازاد را کاهش دهند.

وی پیشنهاد داد: مازاد تولید شده می‌تواند به عنوان کمک‌های مالی به فقرا یا در برنامه‌های ناهار مدارس محلی توزیع شود. حمایت دولتی از کشاورزی باید در جهت ایجاد سازمان‌های خود تنظیم گر باشد. چنین سازمان‌هایی قیمت‌هایی را تشکیل می‌دهند که برای فعالان بازار به عنوان قیمت هدف قابل قبول است. با تعیین قیمت هدف در زنجیره ارزش کشاورزی ریسک افزایش قیمت بین تولید کننده، توزیع کننده و خریدار تقسیم می‌شود و آنان را مسئول و مجاب به مدیریت کارآمد عملکرد مالی خود می کند تا از اثرات مضر افزایش قیمت کالاها اجتناب کنند و برای رسیدن به قیمت عادلانه و منصفانه برنامه‌ریزی کنند.

عکس: تدبیر تازه-حامد ریحانی

www.tadbiretazenews.com

کاهش ۲ درصدی نرخ بیکاری

نتایج طرح آمارگیری نیروی کار در سال ۱۴۰۱ منتشر شد. بررسی نرخ بیکاری افراد ۱۵ ساله و بیش‌تر نشان می‌دهد که ۹.۰ درصد از جمعیت فعال (شاغل و بیکار)، بیکار بوده‌اند. بررسی روند تغییرات نرخ بیکاری حاکی از آن است که این شاخص، نسبت به سال قبل (۱۴۰۰)، ۰.۲ واحد درصد کاهش یافته است. در سال ۱۴۰۱، به میزان ۴۰.۹ درصد جمعیت ۱۵ ساله و بیش‌تر از نظر اقتصادی فعال بوده‌اند، یعنی در گروه شاغلان یا بیکاران قرار گرفته‌اند. بررسی تغییرات نرخ مشارکت اقتصادی حاکی از آن است که این نرخ نسبت به سال قبل (۱۴۰۰) تغییری نداشته است. جمعیت شاغلین ۱۵ ساله و بیشتر در سال ۱۴۰۱، برابر با ۲۳ میلیون و ۷۱۶ هزار نفر بوده که نسبت به سال قبل بیش از ۲۶۸ هزار نفر افزایش یافته است. بررسی اشتغال در بخش‌های عمده فعالیت اقتصادی نشان می‌دهد که در سال ۱۴۰۱، بخش خدمات با ۵۱.۶ درصد بیش‌ترین سهم اشتغال را به خود اختصاص داده است. در مراتب بعدی بخش‌های صنعت با ۳۳.۶ درصد و کشاورزی با ۱۴.۸ درصد قرار دارند. نرخ بیکاری جوانان ۱۵ تا ۲۴ ساله حاکی از آن است که ۲۲.۶ درصد از فعالان این گروه سنی در سال ۱۴۰۱ بیکار بوده‌اند. بررسی تغییرات سالانه نرخ بیکاری این افراد نشان می‌دهد، این نرخ نسبت به سال قبل (۱۴۰۰) ۱.۱ درصد کاهش یافته است. بررسی نرخ بیکاری گروه سنی ۱۸ تا ۳۵ ساله در سال ۱۴۰۱ نشان می‌دهد که ۱۶.۳ درصد از جمعیت فعال این گروه سنی بیکار بوده‌اند. این در حالی است که تغییرات نرخ بیکاری این افراد نشان می‌دهد این نرخ نسبت به سال ۱۴۰۰، به میزان ۰.۲ درصد کاهش یافته است. بررسی سهم جمعیت ۱۵ ساله و بیش‌تر دارای اشتغال ناقص در سال ۱۴۰۱ نشان می‌دهد که ۹.۵ درصد جمعیت شاغل، به دلایل اقتصادی (فصل غیر کاری، رکود کاری، پیدا نکردن کار با ساعت بیش‌تر و ...) کم‌تر از ۴۴ ساعت در هفته کار کرده و آماده برای انجام کار اضافی بوده‌اند. این در حالی است که ۳۸.۰ درصد از شاغلین ۱۵ ساله و بیشتر، ۴۹ ساعت و بیش‌تر در هفته کار کرده‌اند. همچنین این نتایج گویای آنست که در سال ۱۴۰۱ جمعیت شاغل کشور به طور متوسط ۴۲.۹ ساعت در هفته کار کرده‌اند.

مرکز پژوهش‌های مجلس:
درک مردم از تورم با نرخ تورم رسمی متفاوت است

تورم واقعی در ایران ۴۶ درصد است؟

زهرا علی‌اکبری
روزنامه‌نگار

گروه اقتصادی: اقتصاد ایران در بیش از پنجاه سال گذشته درگیر نرخ‌های بالا و دورقمی بوده است و از این حیث رکوردار نرخ‌های تورم دو رقمی در جهان است. در سال‌های اخیر افزایش نرخ تورم به بالاتر از ۴۰ درصد و پیش‌بینی ماندگاری این رقم در اقتصاد ایران، موج تازه‌ای از فشار تورمی را رقم زده است.

نرخ تورم در ایران در دولت یازدهم روندی کاهشی داشت و حتی نرخ تورم تک‌رقمی گردید اما از سال ۱۳۹۷ و پس از خروج ترامپ از برجام، تکانه ارزی، مسیر تورمی در ایران را دستخوش تغییر کرد.

بر اساس افکارسنجی‌های انجام شده در مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در مردادماه سال گذشته نرخ تورم احساس شده توسط مردم ۸۶ درصد بوده است. این در حالی است که بانک مرکزی و مرکز آمار در این ماه نرخ تورم نقطه به نقطه را ۴۶ و ۵۱ درصد اعلام کرده‌اند. تفاوت در نرخ تورم احساس شده و نرخ تورم اعلامی نهادهای رسمی در میان‌مدت، به آمارهای رسمی کشور خدشه وارد می‌کند. همچنین با توجه به آنکه مطالعات مختلف نشان می‌دهد انتظارات تورمی شکل گرفته در افراد متأثر از درک افراد از تورم گذشته است. از این رو سیاستگذار پولی باید برای اجرای سیاست پولی نرخ تورم احساس شده در افراد را به طور مستمر رصد نماید. نکته اینجاست که بر اساس اعلام صورت گرفته در این گزارش تفاوت تورم احساسی با نرخ تورم نهادهای رسمی تنها منحصر به ایران نبوده و حتی در اقتصادهای توسعه یافته مانند اتحادیه اروپا، کانادا و حتی ژاپن این تفاوت جدی است.

■ چرا برداشت مردم از تورم با آمار رسمی فرق دارد؟

الگوی مصرف متفاوت افراد و گروه‌های جمعیتی مانند مستاجران، افراد دارای فرزند، خانوارهای زن سرپرست و ... نشان می‌دهد نرخ تورم که میانگینی از رشد قیمت‌ها در کل اقتصاد است، لزوماً از تورم گروه‌های مختلف نمایندگی نمی‌کند. به عبارت دیگر مالک بودن یا مستأجر بودن درک متفاوتی از رشد قیمت را در افراد ایجاد می‌کند چرا که ذهنیت متفاوت افراد در خصوص نحوه لحاظ رشد قیمت مسکن در شاخص قیمت مصرف کننده از دیگر دلایل این تفاوت در نرخ است.

در واقع افراد برای بیان درک خود از تورم به رشد قیمت کالاهایی رجوع می‌کنند که به صورت متداول خریداری می‌کنند. این موضوع سبب شده شاخص قیمت روزمره معرفی و با استفاده از آن نرخ تورم محاسبه گردد.

از سوی دیگر مطالعات نشان می‌دهند افراد در زمان اعلام احساس خود از نرخ تورم در مقایسه با قیمت‌های کاهشی یا ثابت اغلب به قیمت‌های افزایش یافته توجه می‌کنند.

بر این اساس مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی پیشنهاد کرده است محاسبه و انتشار نرخ تورم بر اساس گروه جمعیتی مختلف صورت گیرد. به عنوان مثال نرخ تورم برای مستاجرها، نرخ تورم برای خانوارهای دارای فرزند، نرخ تورم برای خانوارهای زن سرپرست و ... نیز مورد محاسبه قرار گیرد. در عین حال پیشنهاد شده شاخص قیمت روزمره و شاخص قیمت درک شده به طور ماهیانه محاسبه و منتشر گردد. تلاش برای آموزش عمومی در مورد تورم و تفاوتان با هزینه زندگی و روش محاسبه آن نیز لازم است در دستور کار قرار گیرد. در این گزارش پیشنهاد شده است اطلاعاتی در مورد چشم‌انداز و روندهای آتی تورم به خانوارها برای پایین نگه داشتن تورم در افق میان‌مدت در دستور کار قرار گیرد.

> قتصاد ایران در بیش از پنجاه سال گذشته درگیر نرخ‌های بالا و دورقمی بوده است و از این حیث رکوردار نرخ‌های تورم دو رقمی در جهان است

گزارش

سه دهک اول مبالغ بیشتری می‌گیرند

رقم یارانه زیاد می‌شود

گروه اقتصادی: پس از اصلاح ارز ترجیحی در اوایل سال گذشته، ابتدا حمایت نقدی برای افزایش قدرت خرید خانوارها در دستور کار دولت قرار گرفت و اعلام شد پس از برقراری سامانه‌های مورد نیاز برای تخصیص یارانه کالایی، طرح کالابرگ اجرا خواهد شد که پس از اجرای آزمایشی این طرح در ۴ استان هرمزگان، قزوین، مرکزی و گیلان، سرانجام از نیمه اسفند ماه سال گذشته کالابرگ الکترونیکی در سراسر کشور اجرا شد.

کالابرگ الکترونیکی به این گونه است که شهروندان می‌توانند با هر کارت‌بانکی که به نام سرپرست خانوار است خرید کنند و نیاز نیست حتماً کارت یارانه به همراه داشته باشند و استفاده از اعتبار کالابرگ الکترونیکی کاملاً اختیاری است و یارانه هیچ کسی قطع نمی‌شود و خانوارها می‌توانند یک ماه زودتر از مبلغ یارانه خودشان خرج کنند و چنانچه تمایل به خرید کالا به صورت الکترونیکی نبود، همچنان امکان برداشت نقدی یارانه واریزی ماه‌های آینده وجود دارد.

مزیت کالابرگ الکترونیکی این است که سطحی مشخص از مصرف با قیمت ثابت در بازه زمانی مشخصی تعیین می‌کند که این موضوع اطمینان نسبی از قدرت خرید مواد غذایی به خانوار می‌دهد، با این حال این شیوه با همه مزایایی که دارد اشکالاتی هم دارد که باعث شد مردم استقبال خوبی از این طرح نداشته باشند.

اواخر اسفندماه سال گذشته وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفته بود: در استان‌هایی که به صورت نمونه طرح کالابرگ را اجرا کردیم استقبال گسترده نشد، اما ما مکلف هستیم زیرساخت و بستر را برای کل کشور آماده کنیم. پس از اجرای سراسری کالابرگ الکترونیکی در کشور مدیرعامل شرکت خدمات فناوری اطلاعات رفاه ایرانیان، گفته بود: بی‌تردید در جریان اجرای هر طرحی کم و کاستی‌هایی وجود دارد و زمان‌بندی، برنامه‌ریزی و زیرساخت‌ها در این زمینه مؤثر است که رفته رفته طرح را بهتر و پخته‌تر می‌سازد. برای اطلاع از آخرین وضعیت اجرای کالابرگ الکترونیکی در کشور با علیرضا عسگریان معاون رفاه و امور اقتصادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفتگو کردیم.

علیرضا عسگریان گفت: پیش بینی می‌کنیم امسال قبل از اتمام فصلی که در آن قرار داریم مرحله جدید کالابرگ الکترونیکی را اجرا کنیم.

وی افزود: این مرحله به احتمال زیاد به غیر از یارانه، مبالغی هم برای کمک به سه دهک اول به همراه دارد و بعد از آن به دهک‌های بالاتر تسری پیدا خواهد کرد. معاون رفاه و امور اقتصادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در خصوص زمان دقیق اجرای مرحله جدید کالابرگ الکترونیکی گفت: این موضوع نیازمند تأمین منابع مورد نیاز است تا اجرای مرحله جدید عملیاتی شود.

عسکری با بیان اینکه مرحله جدید کالابرگ الکترونیکی امسال حتماً اجرا خواهد شد، گفت: امسال چندین مرحله در کالابرگ الکترونیکی خواهیم داشت، زیرا زیرساخت‌ها قابل قبول است و پس از اجرای مرحله جدید، تجربه مورد نیاز برای پوشش نقاط مبهم این طرح کسب خواهد کرد. معاون رفاه و امور اقتصادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در پاسخ به سئوالی در خصوص استقبال مردم از طرح کالابرگ گفت: در مرحله اول استقبال مردم زیاد نبود که شاید علتش این بود که مردم فکر کردند مزیتی ندارد، زیرا در مرحل اول فقط یک ماه زودتر یارانه پرداخت می‌شد.

وی افزود: در مرحله جدید به احتمال قریب به یقین مبالغی هم اضافه بر یارانه پرداخت خواهد شد که به نظر می‌رسد در مرحله جدید استقبال مردم بیشتر خواهد شد.

■ افزایش ۲۰ درصد یارانه کالابرگ برای سه دهک کم درآمد

درهمین حال داود منظور رئیس سازمان برنامه و بودجه در توئیتی در صفحه شخصی خود از آغاز اجرای فراگیر کالابرگ الکترونیک در روزهای آینده برای سه دهک اول درآمدی خبر داد.

رئیس سازمان برنامه و بودجه گفت: افزایش ۲۰ درصدی مبلغ یارانه در صورت استفاده از کالابرگ برای خرید ۹ قلم کالای اساسی مشمول طرح کالابرگ الکترونیکی انجام خواهد شد.

وی همچنین تأکید کرد: امکان استفاده از یارانه ماه بعد برای خرید کالاهای مشمول طرح کالابرگ در هر ماه امکان‌پذیر خواهد بود.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی نیز هفته گذشته در این باره گفت: «در بحث یارانه‌ها باید یک تصمیم قطعی اتخاذ و بعد اعلام شود. ما به دنبال این هستیم تا بحث کالابرگ الکترونیکی را توسعه دهیم و بتوانیم قدری به مهار تورم کمک کرده و اگر مشوق‌هایی پیش‌بینی شد، بتوانیم آنها را اعمال کنیم.»

در این طرح فراگیر، یارانه نقدی در قالب یک پلتفرم و بستر، به کالابرگ الکترونیکی تبدیل می‌شود تا مردم با مراجعه به هر فروشگاهی بتوانند کالاها را خریداری کنند. در این طرح قیمت کالاهای مشمول به نرخ مصوب تصریح شده در قانون محاسبه شده و مردم می‌توانند از اعتبار یارانه‌ای خود استفاده کنند. به این ترتیب مردم می‌توانند به صورت اعتباری تقریباً حدود یک ماه قبل از واریز یارانه نقدی‌شان خرید اعتباری برای ۱۰ قلم کالای پرمصرف مانند قند، شکر، برنج، ماکارونی، روغن، تخم‌مرغ، مرغ، انواع پنیر، انواع شیر و انواع ماست داشته باشند و چنانچه تمایل به خرید کالابرگ الکترونیکی نبود، همچنان امکان برداشت نقدی یارانه واریزی ماه‌های آینده وجود دارد. چنانچه سرپرستان خانوار در ماه گذشته از کالابرگ الکترونیکی استفاده نکرده باشند، رقم کامل یارانه برایشان قابل برداشت است و در صورت استفاده به همان میزان از یارانه خانوار کسر شده و باقی مانده مبلغ به حساب سرپرست خانوار واریز می‌شود.

گزارش

عده‌ای نان‌خوار آویزان ردیف‌های زائد بودجه هستند

حذف ارز ۲۸۵۰۰ تومانی؛ درست یا غلط؟

گروه اقتصادی: کارشناس اقتصادی درباره تبعات حذف ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی و افزایش آن به ۳۸ هزار و ۶۰۰ تومان اظهار داشت: دولت مردم را فراموش کرده و اساسا سبک زندگی مدیران و مسئولان با مردم بسیار متفاوت است و ارتباط بین مسئولان و جامعه قطع شده‌است. دولت آثار و تبعات حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی را دید و تجربه کرد.

مرتضی افقه در گفت‌وگو با ایلنا ادامه داد: به رغم اینکه هشدارهای متعددی داده شد که در حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی ساده انگاری نشود و تبعات تورمی حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی محدود به ۴ اقلم کالا نمی‌شود و به تمام کالا و خدمات سرایت می‌کند؛ اما دولت ارز ۴۲۰۰ تومانی را حذف کرد و تبعات آن را در اقتصاد کشور هم دید.

این کارشناس اقتصادی گفت: متاسفانه تیم اقتصادی دولت سیزدهم متوهمانه تصمیم می‌گیرند و بر خودشان مشتبه شده بود که مشکلاتی که در دولت ریاست جمهوری روحانی وجود داشت به دلیل حضور روحانی بوده و نه تحریم‌ها و مشکلات ساختاری اقتصادی، از این رو مدعی بودند که اگر بر سر کار بیایند شرایط بهبود پیدا می‌کند اما وقتی اداره امور را دست گرفتند با انبوه هزینه‌هایی که باید تامین کنند مواجه شدند در حالی که به این اندازه درآمد وجود نداشت، ناچار به حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی شدند. البته ارز ۴۲۰۰ تومانی را با این ژست حذف کردند که می‌خواهیم با فساد مبارزه و رانت عده‌ای را حذف کنیم در حالی که روشن بود که علت اصلی کمبود درآمد دولت است.

وی افزود: پس از آن تصور دولت این بود که سقف نرخ ارز تا همین حد است و امکان کنترل آن را دارند و ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی را برای کالاهای اساسی اعلام کرد اما دیدیم که نتوانستند در این اقدام هم موفق باشند و عملا فاصله نرخ ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی با نرخ ارز بازار آزاد افزایش پیدا کرد و این فاصله با نرخ ۵۲ هزار تومانی در بازار چشمگیر شد. از این رو به فکر حذف ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی افتادند.

افقه با بیان اینکه متاسفانه دولت به یکسری استدلال غلط از سوی یکسری اقتصاد خوانده طرفدار بازار آزاد، متوسل می‌شود، اظهار داشت: این اقتصاد خوانده‌های طرفدار بازار آزاد پس از جنگ به جان اقتصاد افتاده‌اند و با اظهارات غلط بلاهای زیادی بر سر مردم آورده‌اند و هنوز هم امثالی مانند آقای غنی‌نژاد وقتی صحبت می‌کنند، این نتیجه را نمی‌خواستیم اما می‌دانستند که در این فضا مباحث خصوصی‌سازی و آزادسازی قیمت‌ها در این ساختار معیوب منجر به همین دو قطبی، نابرابری و فقر شدید خواهد شد اما گمان می‌کردند که معجزه اتفاق می‌افتد. دولت هم به این استدلال متوسل می‌شود و عنوان آن را یک اقدام و کار علمی می‌گذارد. وی گفت: مشخص است که دولت به دلیل کمبود درآمد نتوانسته به وعده‌های انتخاباتی، عمل کند و از این رو وسوسه شدند فاصله بین نرخ ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی به نرخ ۵۲۰۰۰ تومانی بازار آزاد را کاهش دهند و به جیب دولت بریزند. در این میان مردم هستند که فراموش شدند و گویا برخی عادت دارند فشار را به جایی برسانند که صدای اعتراض بلند شود و در آن زمان پرهزینه‌تر از اقدامات اقتصادی با اقدامات نظامی، سیاسی و انتظامی مشکلات را حل کنند اما به طور قطع تبعات برخوردهای انتظامی دیرپا خواهد بود. افقه ادامه داد: اینکه چرا دولت نتوانست یک سال هم ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی را حفظ کند مشخص است چراکه هنوز موضوع تحریم‌ها حل نشده بنابراین به‌رغم ادعایی که دارند هنوز با خلا درآمدهای نفتی مواجه هستند. راهکار این بود که هزینه‌های بسیار زیاد و غیرضروری که در بودجه آمده و اصلا کمکی به تولید ملی نمی‌کند را کاهش و حذف کنند چراکه این هزینه‌ها تورم‌ساز هستند.

وی گفت: در بودجه با انبوهی از ردیف‌های زائد روبه‌رو می‌شویم که فقط عده‌ای نان‌خوار به آن آویزان هستند و دولت برای کاهش کسری بودجه باید به سمت کاهش این هزینه‌ها می‌رفت اما از آنجایی که نمی‌خواهد دست به آویزان‌های بودجه بزند، ناچار به دنبال افزایش درآمد می‌گردد اما به دلیل اینکه امکان فروش نفت را ندارد برخلاف ادعاها به سمت استقراض رفت اما این استقراض از بانک مرکزی نبود بلکه از سایر بانک‌ها استقراض انجام شد. از این رو دولت هر سال اعداد مالیاتی را افزایش می‌دهد و برخلاف قانون که باید حقوق‌ها معادل نرخ تورم باشد کمتر از نرخ تورم افزایش داد از سوی دیگر حداقل خدماتی رفاهی که باید به گروه‌های کم درآمد ارائه می‌داد با حذف ارز ترجیحی قطع می‌کند. دولت علی‌رغم ادعایی که داشت مبنی بر اینکه سفره مردم را به تحریم‌ها وصل نمی‌کنیم در واقع فقط سفره خود را از تحریم جدا کرد.

گزارش

«تدبیر تازه» از آشفته بازار رهن و اجاره مسکن گزارش می‌دهد

عامل بحران در بازار اجاره بها

اعظم السادات هراتی
روزنامه نگار

گروه راه و مسکن: دولت هر ساله مصوبه‌ای برای افزایش سقف اجاره بها دارد اما هنگام اجرایی شدن آن که می‌رسد به گفته‌ی املاکی های سطح شهر هیچ تضمینی برای اجرایی شدن آن وجود ندارد.
به گزارش «تدبیر تازه» متأسفانه دولت‌ها به تبعیت یکدیگر سیاست‌های کنترل اجاره بها را تکرار می کنند و یکی از این سیاست‌ها تعیین سقف اجاره بها است که هر ساله بین ۲۰ تا ۲۵ درصد اعلام می‌شود اما دریغ از اجرایی شدن آن.
به اعتقاد کارشناسان اجاره بها می‌تواند در این شرایط اقتصادی در کوتاه مدت جوابگو باشد، البته با افزایش سرسام‌آور نرخ اجاره بها در چندماه گذشته، دولت طرحی تصویب کرد که بر اساس آن صاحبخانه‌ها در تهران اجازه ندادند که برای تمدید قراردادهای خود بیش‌تر از ۲۵ درصد روی اجاره‌ها اضافه کنند در حالیکه این رقم برای سایر شهرستان‌ها ۲۰ درصد است.باز هم به گفته ی کارشناسان بازار مسکن، کوتاهی دولت قبل در ساخت مسکن عامل بحران بازار اجاره بها شده است، به‌طوری که عدم ساخت مسکن در دهه‌ی ۹۰ موجب نابسامانی وضعیت بازار در روزهای اخیر است در حالی که اگر دولت قبل در ساخت مسکن همت بیشتری داشت امروز شاهد این وضعیت در بازار مسکن نبودیم.چندی پیش خبرهایی مبنی بر کانکس نشینی منتشر شده بود که نمایندگان مجلس حتی این اخبار را تأیید کردند، کمااینکه این نوع زندگی کانکس نشینی یا پشت‌بام نشینی در شأن مردم ایران نیست.در این وضعیت بیشتر مستأجران از منطقه‌ای به منطقه‌ی دیگر سقوط کردند در حالیکه این ریزش منطقه‌ای موجب شده تا مردم به اجاره‌های نامتعارف روی بیاورند و این مشکلات ناشی از همان کوتاهی دولت قبل در ساخت و سازها است.افزایش تورم و عدم ساخت مسکن در زمان مناسب موجب رواج این بدمسکنی ها شده است.به گفته‌ی برخی دیگر از کارشناسان مسکن، بعید است که در کوتاه مدت بتوان مشکل مستأجران را رفع کرد، چرا که تورم موجود در کشور، بحران‌های اقتصادی یکی پس از دیگری بروز می کنند.اینکه مشکلات اجاره بها قطعا یک شبه اتفاق نیفتاده باید گفت که در مدت کوتاه هم بعید است که این مشکل برطرف شود.
با توجه به کمبود مسکن و مهاجرت‌هایی که از روستا به کلانشهرها صورت می گیرد، همین پشت‌بام نشینی ها تبعات این مهاجرت‌های روستا به شهر است.حال با این وضعیت افزایش ۲۵ درصدی اجاره بهای تعیین شده از سوی دولت، موجب شده تا مستأجرانی که از پس اجاره بهای مسکن در شهر تهران برنمی آیند به حاشیه‌ی تهران پناه برده یا به طور کامل به ترک پایتخت روی آوردند.مشکل دیگری که در این میان وجود دارد قیمت گذاری های کاذب در فضای مجازی است که موجب شده تا صاحبان خانه‌ها با هر قیمتی که دلخواهشا باشد در سایت‌های اینترنتی به اجاره‌ی مسکن خود بپردازند.در این میان ممکن است حذف قیمت‌ها موجب کاهش مشکلات مسکن و اجاره بهای آن شود.بنابراین بهتر است دولت با تدبیر بیشتری برای حل این معضل بزرگ به ساخت مسکن پرداخته و به جای حل مسأله به پاک کردن صورت مسأله نپردازد.

مکث

زمان حراج بزرگ خودروهای خارجی

ایسنا: مدیرعامل سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی با اشاره به جزئیات نخستین حراج خرده فروشی این سازمان که از دیروز آغاز شده است، گفت: مزایده خودروهای سواری در تیرماه برگزار خواهد شد.سید عبدالمجید اجتهادی در آیین رونمایی و برگزاری نخستین حراج خرده فروشی سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی، درباره این حراج و تفاوت آن با مزایده‌های برخط اظهار کرد: این حرارت از روز گذشته آغاز شده است و مردم می‌توانند تا روز سه شنبه هفته جاری (نهم خرداد ماه) کالاهای موجود در حراج را مشاهده کنند و از روز سه شنبه ساعت ۸ صبح تا ساعت ۲۰ همان روز زمان ارائه پیشنهاد و رقابت فراهم خواهد شد.
وی افزود: از ویژگی‌های این حراج مشخص و شفاف بودن قیمت‌های پیشنهادی متقاضیان در هر حراج، بازگرداندن مبلغ پایه به عنوان ودیعه حداکثر تا ۲۴ ساعت، فاقد اشکال و ایراد بودن کالاهای عرضه شده در حراج و غیره است. مدیرعامل سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی در پاسخ به سؤال درباره اینکه آیا با توجه به مشخص بودن قیمت‌های پیشنهادی این امکان برای سودجویان و دلالان فراهم می‌شود که با پیشنهاد قیمت‌های بالا بتوانند این کالاها را جمع‌آوری و با قیمت بالاتر در بازار به فروش برسانند؟ افزود: اساساً با توجه به اینکه برخلاف مزایده‌ها پاکت‌های دربسته وجود ندارد و قیمت‌ها به صورت آشکار و عیان قابل مشاهده برای عموم مردم است، رقابت شفاف و سالم‌تری در این حراج وجود دارد و مردمی که می‌خواهند این کالا را برای خودشان خریداری کنند آن را با قیمت حاشیه بازار می‌خرند و همین مسئله سبب می‌شود تا دست دلالان و واسطه‌ها قطع شود.

سقوط قیمت‌ها در بازار خودرو

رئیس اتحادیه فروشندگان خودروی تهران ضمن اشاره به روند کاهشی قیمت خودرو در بازار، گفت: افزایش عرضه و واردات خودرو شرط تداوم ریزش قیمت خودرو در بازار است.
سعید موتمنی در مورد آخرین وضعیت بازار خودرو اظهار داشت: قیمت خودرو حدود یک ماه است که روند کاهشی به خود گرفته و این روند کاهشی فعلاً ادامه دار است.رئیس اتحادیه نمایشگاه داران و فروشندگان خودروی تهران افزود: با توجه به اینکه طی هفته‌های گذشته نوسانات ارزی نداشتیم و عرضه خودرو نیز به نسبت خوب بود و مباحث مربوط به واردات خودروی نو و کارکرده هم مطرح شد، موجب شده که بازار خودرو روند کاهشی بگیرد.
وی ادامه داد: معاملات در بازار همچنان ضعیف است که البته بازار خودرو مدتهاست درگیر این رکود شده است.موتمنی در مورد میزان کاهش قیمت خودرو در بازار گفت: طی یک ماه گذشته ۱۲ تا ۲۰ درصد قیمت خودروهای داخلی و مونتاژی کاهش یافته است؛ به عنوان نمونه پژو ۲۰۶ تیپ ۲ که بالای ۶۰۰ میلیون تومان بود به ۵۴۰ میلیون تومان، تیبا معمولی که بالای ۴۰۰ میلیون تومان بود به ۳۴۵ میلیون تومان، هایما از یک میلیارد و ۸۰۰ میلیون تومان به یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان و تیگو ۸ پرومکس از ۴ میلیارد و ۲۵۰ میلیون تومان به ۳ میلیارد و ۳۵۰ میلیون تومان رسیده که حکایت از کاهش ۹۰۰ میلیون تومانی قیمت این خودرو دارد.

نظام بانکی چگونه قیمت ملک را افزایش می‌دهد؟

ردپای بانک‌ها در تورم مسکن

میناعلیزاده
روزنامه نگار

بازار مسکن از سال گذشته به این سو، رشد قیمت بی‌سابقه‌ای را تجربه کرده است؛ با وجود آنکه از دی‌ماه پارسال هیچ‌گونه آمار رسمی از بخش املاک منتشر نشده اما فعالان این حوزه معتقد هستند متوسط قیمت هر متر واحد مسکونی در شهر تهران اکنون از ۶۰ میلیون تومان نیز عبور کرده است!

گروه راه و مسکن: بازار مسکن از سال گذشته به این سو، رشد قیمت بی‌سابقه‌ای را تجربه کرده است؛ با وجود آنکه از دی‌ماه پارسال هیچ‌گونه آمار رسمی از بخش املاک منتشر نشده اما فعالان این حوزه معتقد هستند متوسط قیمت هر متر واحد مسکونی در شهر تهران اکنون از ۶۰ میلیون تومان نیز عبور کرده است! در این میان کارشناسان اقتصاد مسکن ردپای بانک‌ها در تورم بازار املاک را شناسایی کرده و بر این باورند که این نهادها نقش پررنگی در رشد قیمت مسکن داشته‌اند.
ورود بانک‌ها به بازار مسکن و انباشت ملک از سوی آنها یکی از اصلی‌ترین محرک‌های افزایش قیمت مسکن در سال‌های اخیر بوده است. این نهادها با امتناع از فروش املاک مازاد خود و تعیین قیمت بالا برای آنها، باعث افزایش قیمت مسکن در یک منطقه می‌شوند.اما اصولاً دلیل بانک‌ها برای ورود به بازار مسکن و انباشت ملک چیست؟ بانک‌ها غالباً برای ارائه پشتوانه به بانک مرکزی دست به خرید زمین و املاک می‌زنند، اما اکنون می‌توان گفت موضوع کسب سود هم برای آنها مطرح است.بانک‌ها املاک را خریداری می کنند و با افزایش قیمت ملک به‌طور طبیعی میزان دارایی آنها نیز افزایش پیدا می‌کند؛ تورم فزاینده مسکن در ایران نیز مزید بر علت این اقدام است و جذابیت ورود به بخش املاک با هدف کسب سود را افزایش می‌دهد.بانک‌ها از سوی دیگر می‌توانند زمین‌هایی با کاربری مختلف خریداری کنند و در فرآیند ساخت و ساز مجتمع‌های تجاری، مسکونی یا تفریحی، صاحب ارزش افزوده شده و به این ترتیب نیز می‌توانند از طریق املاک ساخته‌شده صاحب به سود برسند.سرمایه‌گذاری هزاران میلیاردی بانک‌ها در بازار املاک همواره مورد انتقاد کارشناسان اقتصادی بوده است؛ آن‌ها معتقدند بانک‌ها به جای اینکه منابع خود را صرف ارائه تسهیلات به بخش تولید کنند، به نوسان‌گیری از بازار مسکن ورود کرده‌اند.در مجموع می‌توان گفت عملکرد بانک‌ها غالباً در حوزه انجام فعالیت‌های مالی است، اما در پی بحران‌های اقتصادی ایران طی چند سال گذشته، بانک‌ها برای جلوگیری از ناترازی خود و فراهم کردن منابع سود سپرده‌گذاران، به سرمایه‌گذاری در بازار ملک روی آورده‌اند؛ رویکردی که در افزایش قیمت مسکن دخیل بوده است. اما بانک‌ها چگونه به افزایش قیمت و سوداگری در بازار مسکن دامن می‌زنند؟

■ تاریخچه ورود بانک‌ها به بازار مسکن

منصور غیبی، کارشناس بازار مسکن در خصوص زمینه ورود بانک‌ها به حوزه املاک به تجارت‌نیوز گفت: «ریشه این موضوع به سال‌ها قبل بازمی‌گردد و در دولت محمود احمدی‌نژاد بیشتر اشاعه پیدا کرد. در آن زمان، به سرعت و شبانه‌روزی شاهد ورود بانک‌ها با اسامی و پسوند و پیشوندهای مختلف در عرصه اقتصاد کشور بودیم.»
او در این مورد ادامه داد: «من به یاد دارم حدود ۶۰۰ بانک یا شبه بانک در آن موقع تأسیس شد و برای اینکه مجوز بانک مرکزی را بگیرند نیاز به پشتوانه مالی داشتند، بهترین پشتوانه مالی و اعتباری متاسفانه از نظر بانک مرکزی مایملک، آپارتمان و زمین بود.»
غیبی همچنین درباره تأثیر ورود بانک‌ها به بازار املاک و مستغلات توضیح داد: «این مؤسسات مالی و اعتباری مجبور شدند ملک و زمین خریدرای کنند، این عامل خود باعث شد گرانی و سوداگری شکل بگیرد و ملک تبدیل به کالایی تجاری شود. کسی که یک کالای مصرفی برای مردم را تبدیل به یک کالایی تجاری کرده بخشی از بدنه دولت است که یک ارزش تجاری قائل است و بر اساس همین ارزش به بانک‌ها پشتوانه تجاری می‌دهد.» این کارشناس مسکن در خصوص انباشت ملک از سوی بانک‌ها ادامه داد: «به این ترتیب بانک‌ها شروع کردند به انباشت ملک و زمین و همچنین خرید و مشارکت در ساخت و تولید مسکن. در این میان شرکت‌های مختلف با نام‌های مختلف ایجاد شد و جالب است پس از آن، خود بانک‌ها ارتباط با برخی از این شرکت‌ها را انکار می کردند؛ ولی بعداً مشخص می‌شد که بانکی با اسامی مختلف در ساخت و ساز، مشارکت داشته و برای مثال پاساژسازی کرده است.»

■ طرح آزادسازی احتکار بانک‌ها

این کارشناس بازار مسکن درباره آزادسازی املاک انباشته بانک‌ها بیان کرد: «این مسائل باعث شده است تا کنون نیز این املاک انباشته و احتکار شده آزاد نشود. سال ۱۳۹۳ مجلس در مصوبه‌ای به دولت ابلاغ کرد که طی چهار سال آتی باید این انباشت و احتکار زمین و مسکن از ید بانک‌ها آزاد شود و به ازای هر سال ۲۵ درصد منابع ملکی آزاد شده و به فروش برسد.»
او ادامه داد: «بر این اساس جریمه‌ها و مالیات‌های سنگینی برای بانک‌ها در نظر گرفته شد؛ تا آنجا که به مدیران عالی و اصلی این بانک‌ها ابلاغ شده است اگر نتوانند به تعهدات خود در کشور عمل کنند برای آنها حکم صادر می‌شود.»
غیبی در مورد روند این آزادسازی گفت: «شاید تا امروز حتی ۲۰ درصد این منابع آزاد نشده است، نه قانون اجرا شده و نه زور دولت به آنها می‌رسد و جالب این است که گاهی اوقات به بهانه‌های مختلف به آنها انباشت هم می‌دهند. بر اساس سیاست‌های غلط اجراشده قبلی، بانک‌ها اعتبارات و حیات خود را با ملک و آپارتمان و زمین گره زده‌اند.»

■ سود بانک‌ها در زمینه املاک

این کارشناس بازار مسکن همچنین در خصوص سودآوری املاک انباشته شده برای بانک‌ها توضیح داد: «در یک‌سری از بانک‌ها ملک و املاکی که تضمین داده شده بود و بانک تصرف کرده، اشباع شده است و وقتی گفته می‌شود این املاک را بازگردانند می‌بینند در این زمینه سود هم کرده‌اند و به همین دلیل از آزادسازی این املاک امتناع می کنند. برای مثال ارزش یک ملک چند سال قبل یک میلیارد بوده است و این را بانک به علت عدم اجرای تضمین فرد حقیقی یا حقوقی به تصرف خود درآورده است و حالا که می‌بیند ارزش آن هر روز افزایش پیدا می کند دیگر آن را نمی‌فروشد.» او ادامه داد: «آیا از چنین نهاد و سیستمی می‌توان این پول‌ها را بیرون کشید؟ یعنی قانونی با این قدرت و قوت نتوانست این کار را انجام دهد، چند وزیر اقتصاد عوض شد، چند دولت عوض شد و نتوانستند این کار را انجام بدهند.» غیبی همچنین بیان کرد: «مشکل اینجاست که رأی حاکمیت و یک نوع قدرت خاص لازم است تا بانک‌ها را مجاب کند دارایی‌ها را آزاد کنند که در این صورت صد درصد به نفع مردم خواهد بود.» همان‌طور که گفته شد، دولت هر سال از بانک‌ها می‌خواهد اموال مازاد خود در زمینه ملک و زمین را بفروشند، اما آنها هر بار از این کار طفره می‌روند و به‌ویژه با بالا بردن نرخ این دارایی‌ها به‌طور غیرمستقیم مانع از فروش آنها می‌شوند. این اقدام می‌تواند سطح قیمت مسکن در یک منطقه را از طریق افزایش انتظارات مالکان بالا ببرد و همچنین از سوی دیگر عرضه مسکن را با کاهش مواجه کند. در همین راستا کارشناسان معتقدند غالب واحدهای خالی مسکونی موجود در کشور، واحدهای تحت تملک بانک‌ها هستند.

گزارش

چگونه قیمت مسکن در طول ۱۷ سال، ۵۲ برابر شد؟

بی برنامگی در اقتصاد مسکن

مریم فکری
روزنامه نگار

گروه راه و مسکن: آشفتگی قیمت‌ها در بازار مسکن همچنان ادامه دارد و به اعتقاد فعالان حوزه مسکن، تاکنون از سوی دولت هیچ عزم جدی‌ای برای رفع اثر از شرایطی که در بازار مسکن حکم‌فرماست، دیده نمی‌شود. این در شرایطی است که به نظر می‌رسد شیب تند رشد قیمت مسکن در ماه‌های اخیر باعث شده که دولت طی ۵ ماه گذشته انتشار آمار رسمی تحولات بازار مسکن شهر تهران را متوقف کند که همین موضوع، خود را در شکل آشفتگی در نحوه قیمت‌گذاری و همچنین سلب امکان کشف قیمت واقعی در معاملات مسکن منعکس کند.
گزارش‌های میدانی حاکی از آن است که در حال حاضر تورم و گرانی، بازار مسکن را به گونه‌ای مخرب تحت‌تاثیر قرار داده است؛ به‌طوری که به همان اندازه که دیگر ساخت‌وساز برای انبوه‌سازان سودی ندارد، برای مردم نیز دیگر توانی برای خرید مسکن نمانده است.بر همین اساس، با شروع فصل معاملات، برخی معتقدند خرید و فروش‌ها تحت‌تاثیر تقاضای سرمایه‌ای در بازار جریان پیدا کرده است و برخی دیگر نیز به رکود در این بازار مولد اعتقاد دارند. برخی کارشناسان، از جمله مهم‌ترین عوامل تاثیرگذار بر بازار مسکن را رشد محدود اقتصادی و کاهش قدرت خرید مردم می‌دانند. به باور آن‌ها، این وضعیت خطرناک شده است؛ خطر کاهش قدرت خرید مردم از این جهت است که اگر مقداری قدرت خرید افزایش یابد و شرایط بهبود پیدا کند، تقاضا را بالا می‌برد، ولی عرضه افزایش پیدا نمی کند و رشد قیمت‌های انفجاری را ایجاد خواهد. بنا به اعلام بابک نگاهداری، رییس مرکز پژوهش‌های مجلس، قیمت مسکن در طی ۱۷ سال گذشته در تهران ۵۲ برابر شده است.

■ اثر تکانه‌های اقتصادی روی مسکن

در همین رابطه، فرشید پورحاجت، عضو هیات مدیره کانون سراسری انبوه‌سازان مسکن در گفت‌وگو با خبرگزاری خبرآنلاین می‌گوید: ما در همین دو ماهه ابتدای سال نیز افزایش قیمت در حوزه مسکن داشتیم.وی می‌افزاید: باید بپذیریم حوزه مسکن، یک حوزه کاملاً اقتصادی و نشات گرفته از اقتصاد کلان در کشور است. وقتی که سیاست‌گذاری درست در حوزه اقتصاد کلان صورت نگیرد، به طور قطع تمام بازارهایی که در حوزه اقتصاد کشور در حال فعالیت هستند، دچار نوسانات مختلفی می‌شوند.عضو هیات مدیره کانون سراسری انبوه‌سازان مسکن تصریح می‌کند: تکانه‌هایی که از سال گذشته شروع شد و تقریباً می‌توان گفت در همین دو ماهه ابتدای امسال هم دوام داشته، نشات گرفته از این بوده که ما هیچ برنامه مشخصی در حوزه اقتصاد و به طور مشخص اقتصاد مسکن نداشتیم.
پورحاجت متذکر می‌شود: بیماری‌ای که تقریباً می‌توان گفت طی ۱۲.۱۱ سال گذشته در حوزه اقتصاد مسکن کشور رخ داده، امروز کماکان پابرجاست و هیچ عزم جدی‌ای هم برای رفع اثر از شرایطی که در بازار مسکن حکم‌فرماست، وجود ندارد و برنامه‌ریزی‌ای نشده است. این در حالی است که تدابیر درستی هم در این بازار دیده نمی‌شود.
وی عنوان می‌کند: درست است که گفتیم بازار مسکن از اقتصاد کلان تبعیت می‌کند، اما اگر آمارها را نگاه کنیم، شاید در ۱۰، ۱۲ سال گذشته اگر تورمی هم در کشور رخ داده، این تورم در حوزه مسکن و ساختمان نمود بیشتری داشته است. شاید بی‌راهه نگفته باشیم که عرضه و تقاضا به عنوان بازیگر اصلی در تمام حوزه‌های اقتصادی، امروز در حوزه مسکن و ساختمان نقش‌آفرینی می‌کند و شرایط خوبی به لحاظ تولید نداریم.

■ با شعار و شوآف مردم صاحب خانه نمی‌شوند

عضو هیات مدیره کانون سراسری انبوه‌سازان مسکن در ادامه می‌گوید: با شوآف و شعار و اعلام آمارهای میلیونی، نه مردم صاحب مسکن می‌شوند و نه تولیدی به اسم مسکن خواهیم داشت.
پورحاجت می‌افزاید: ما به عنوان فعال بخش مسکن اعتقاد داریم که هیچ اتفاق مثبتی در حوزه مسکن رخ نداده و هیچ برنامه‌ریزی‌ای هم برای این حوزه صورت نگرفته است. این که دولت هر روز مدل برنامه‌ریزی‌اش را عوض می‌کند؛ یک روز می‌گوید تولید انبوه خواهم داشت و یک روز هم اعلام می‌کند که می‌خواهیم توزیع انبوه داشته باشیم و زمین بدهیم، با این صحبت‌ها نه مسکنی تولید می‌شود و نه مردم صاحب مسکن می‌شوند و نه شرایط حاکم بر بازار مسکن اصلاح می‌شود.وی عنوان می‌کند: به نظر می‌رسد که باید یک برنامه‌ریزی مشخص با اولویت رفع موانع تولید در حوزه مسکن و ساختمان صورت بگیرد و به صورت کاملاً عملیاتی و برنامه ۵ ساله، شاید بتوانیم آب رفته را به جوی بازگردانیم. در غیر این صورت، این که فکر کنیم معجزه می‌شود و یک‌ساله یک میلیون واحد مسکونی ساخته می‌شود، هیچ خبری نیست. وی تصریح می‌کند: با این شوآف‌هایی که بگویند ما رفتیم با فلان اداره تفاهم کرده‌ایم و فلان اداره با فلان سازمان تفاهم کرده و داخل دولت پاسکاری داشته باشیم، به نظر من فقط کار رسانه‌ای شده تا اجرایی.

ذخایر ارزی بلوکه شده ایران چقدر است؟

برآوردهای مختلفی در خصوص میزان ارزهای بلوکه شـــده ایران وجود دارد. در این بین اعدادی بین ۱۰۰ تا ۱۲۰ میلیارد دلار بیشـــترین تکرار را دارند. پس از ســـال ۲۰۱۸ یعنی از زمان خروج ترامپ از برجام و بازگشـــت تحریم‌ها، ذخایر در دســـترس بانک مرکزی ایران از بیش از ۱۲۰ میلیارد تومان به کمتر از ۲۰ میلیارد تومان کاهش یافت. شکافی که احتمالاً ذخایر ارزی بلوکه شده ایران را نشان می‌دهد. اگر پول‌های بلوکه شده ایران را به تفکیک کشورها مورد بررسی قرار دهیم نیز به اعداد جالبی می‌رسیم. رویترز در سال ۲۰۲۱ با انتشار گزارشی برآوردهایی از دلارهای بلوکه شده ایران در چند کشور مختلف را مطرح می‌کند. بر اساس این برآورده‌ها ذخایر ارزی بلوکه شده ایران در چین ۲۰ میلیارد دلار اعلام می‌شود. مقامات کشور اما در این خصوص نظر متفاوتی دارند. سفیر ایران در پکن، فروردین امسال در پاسخ به اینکه آیا این ذخایر در چین بلوکه شده است، می‌گوید: «ما پول بلوکه شده در چین نداریم. خیلی از پروژه‌ها در ایران امروز توسط چینی‌ها انجام می‌شود و برخی از پروژه‌ها نیز در دست اقدام است.» در کره‌جنوبی برآوردهای رویترز از بلوکه شـــدن ۷ میلیارد دلاری ذخایر ارزی ایران خبر می‌دهد که البته بارها خبرهایی در خصوص آزادسازی آن نیز منتشر شده است. در کشور عراق اما اعداد و ارقام متفاوتی از ارزهای بلوکه شده ایران مخابره می‌شود. رویترز در سال ۲۰۲۱ رقم ۶ میلیارد دلار را مطرح کرد اما دبیر کل وقت اتاق مشترک بازرگانی ایران و عراق در اسفند ۱۴۰۱ گفت: «وزارت خارجه عراق به آمریکا اعلام کرده است که حدود ۱۸ میلیارد دلار به ایران بدهکار هستیم البته رئیس کل بانک مرکزی ایران رقم کمتری را اعلام کرده و از عدد ۱۰ میلیارد دلار در گذشـــته اعلام شـــده بود.» پس از آن کشـــور لوکزامبـــورگ با ۱۶ میلیـــارد دلار و ژاپن با ۱.۵ میلیارد دلار دیگر کشورهایی هستند که ایران در آن‌ها ذخایر ارزی بلوکه شده دارد.

سرنوشت دلار در روزهای آتی چه می‌شود؟

سیگنال سلطان عمان به بازارها

نگارعلی
روزنامه نگار

شاخص کل بازار سرمایه دیروز بیش از ۱۳ هزار واحد رشـــد کرد و به عدد دو میلیون و ۲۸۸ هزار و ۴۳۸ واحد رســـید و شـــاخص کل هم وزن نیز دیروز ۱۰ هزار و ۸۸۴ واحد رشـــد کرد و به عدد ۷۷۳ هزار و ۸۹۳ واحد رسید.

در حالی که شـــاخص کل بورس در حال صعود اســـت، روند قیمت‌ها در بازار طلا و ســـکه در ۲۴ ســـاعت گذشته نســـبتاً کاهشی بوده‌است و بازار خودرو نیز وارد دومین هفته ریزشی شده است.

حمید میرمعینی، کارشناس بازار سرمایه، در گفت و گو با خبرنگار خبرآنلاین گفت: «شواهد حاکی از به ســـرانجام رسیدن مذاکرات توافق هسته‌ای اســـت و همکاری ایران با آژانس انرژی اتمی و سفر اخیر سلطان عمان حاکی از کاهش تنش‌ها در منطقه است و در صورتی که توافقی رخ دهد، شاهد کاهش محدودیت‌های تحریمی خواهیم بـــود و زمینه‌ای بـــرای کاهش التهاب در بازارها ایجاد خواهد شد.»

وی در ادامه گفت: «التهاب‌های بازار که ناشـــی از انتظارات افزایش نرخ ارز و بدبینی نســـبت به آینده اقتصادی کشـــور بوده، متوقف خواهد شد و انتظارات افزایش نرخ ارز از بین خواهد رفت و دسترسی به منابع ارزی کشور که در خارج بلوکه شده‌است می‌تواند به نوعی باعث تنظیم بازار ارز شود و از طرفی کاهش مقطعی قیمت ارز نیز رقم خواهد خورد اما در نهایت دلار در بازه قیمتی ۴۶ تا ۵۰ هزار تومان تثبیت خواهد شد.»

این کارشناس بازار سرمایه در ادامه گفت: «دلیل عمده تورم در گذشـــته علاوه بر کسری بودجه و رشد تقدینگی، کاهش ارزش پول ملی و جهش نرخ ارز بوده‌اســـت؛ می‌تـــوان گفت در صورتی که به ســـمت عادی‌سازی روابط حرکت کنیم و تعاملات ما با جامعه بین‌الملل افزایش پیدا کند، مشـــکلات قبلی را نخواهیم داشـــت، هرچند که ایـــن روند زمان‌بـــر خواهد بود، اما وضعیت فعلی بدتر نخواهد شد و اوضاع به سمت بهبود حرکت خواهـــد کرد و کاهـــش تحریم‌ها و بهبود روابط بین‌المللی التهابات حاکم بر بازار را از جمله بازار طلا، ســـکه، خودرو و تا بخشـــی بازار مسکن را کاهش خواهد داد.» میرمعینی در ادامه گفت: «در نهایت پول‌های ســـرگردان و خرده نقدینگی‌ها و ســـرمایه‌گذارانی که به دنبال بازده هســـتند و بـــه اصلاح اقتصادی (پـــول قدرتمند) و یا (پول هوشمند) به دنبال بازارهای متناسب خواهند رفت و زمانـــی که تورم و التهابـــات کاهش پیدا کند، بـــازده مورد انتظار دارندگان نقدینگی نیز کاهش پیـــدا خواهد کـــرد و در نتیجه یکی از محل‌هایی که با کاهش ریســـک سیاســـی می‌توان امیدوار بود بازار مناســـبی برای ســـرمایه‌گذاری باشد و ســـرمایه‌گذاران را به خود جلب کند و نقدینگی خـــرد و پراکنـــده را جـــذب کند، بازار ســـرمایه است.»

شاخص کل بازار سرمایه بیش از ۱۳ هزار واحد رشد کرد و به عدد دو میلیون و ۲۸۸ هزار و ۴۳۸ واحد رسید و شاخص کل هم وزن نیز دیروز ۱۰ هزار و ۸۸۴ واحد رشد کرد و به عدد ۷۷۳ هزار و ۸۹۳ واحد رسید

گزارش

یک تحلیلگر اقتصادی در گفت‌وگو با «تدبیر تازه» مطرح کرد

دولت در مسیر مهار تورم حرکت نمی کند

زهرا ترابی
روزنامه نگار

گـــروه بازار مالـــی: تحلیلگر اقتصادی بر این باور اســـت: در دنیا وام ســـرمایه در گردش نداریم و این اصطلاح ساختگی است. این وامی که به اســـم سرمایه در گردش است مـــواد اولیه می‌خرند و انبار می‌کنند، گران می‌شود و می‌فروشند یا در بازارهای بورس و ارز و طلا ورود می‌کنند و سود بادآورده به جیب می‌زنند و باز نمی‌گردانند و می‌گویند تولیدکننده هستیم و به ما فشار می‌آیند.

عطابهرامی تحلیلگر اقتصادی در گفت‌وگو با «تدبیر تازه»، درباه مهار تورم گفت گزارشی که درباره تورم فروردین ماه از سوی بانک مرکزی بیرون آمد نشان می‌دهد دولت در آن مســـیر حرکت نمی‌کند و برنامه اصولی بـــرای مهار تورم در دســـتور کار ندارد. در فروردین ماه ۸۸ درصد منابع بانکی به تولید پرداخت شد. ریشه تورم همین است. ریشه تورم به بانک برمی‌گردد و این نوع وام دادن باعث تورم است.

وی ادامـــه داد: ۸۸ درصـــد یا به تولید یا به ســـرمایه در گردش یا به توسعه واحدهای تولیدی بازمی‌گردد. توســـعه ممکن است توجیح داشته باشد ولی سرمایه در گردش مطلقاً توجیح ندارد و خروجی این می‌شود که پول‌ها به بانک بازنمی‌گردد و خلق پول بی‌منطق در دایره بازنقدینگی ادامه می‌یابد. دولت نمی‌خواهد به این سیستم بانکداری فعلی که متاسفانه درست می‌دانند معترض نمی‌شود و آن را ادامه می‌دهد. ولی تورم را می‌خواهند مهار کنند.

بهرامـــی تصریح کرد: چطور می‌توان تورم را مهار کرد؟ ســـراغ اصناف بروند و بگویند گـــران نکنیـــد و به این طریق تورم را مهار کننـــد. این همخوانی نـــدارد. این بخش مربـــوط به بانکداری اســـت که مهم‌ترین ریشـــه تورم اســـت. در بخش تورم دولت که باعث می‌شـــود آنجا خلق پول اشـــتباه اتفـــاق افتد. خلق پولی که به تولید واقعی منجر نمی‌شـــود. تولید واقعی این است که بـــه مصرف کننده وام بدهید و از بازار خرید کند. کشورهای دیگر همین کار را می‌کنند.

ایـــن تحلیلگر اظهار کـــرد: دولت به جای اینکه پول انرژی را بگیرد تقریباً از این ۱۱۰ میلیـــارد دلاری که انرژی توزیع می‌کند، ۶-۵ میلیـــارد دلار را می‌گیرد. پول نفت را تبدیل به ریال می‌کند. این هم شاخه دوم تورم است. این دو شاخه باید زده شود. هر کسی که تصمیم‌گیر است به این دو مورد کاری ندارند ولی هر روز یک بسته را نهایی می‌کنند. این‌ها اثرگذار نیســـت. متاسفانه یک بانکداری مخدوش درست کردیم که از دهه ۵۰ درگیر تورم شدیم و فکر می‌کنیم مسیر درستی می‌رویم.

وی دربـــاره برنامه‌های دولـــت پیرامون مهار تورم پاســـخ داد: آن چه در بحث‌های دولت وجود دارد این موارد را مؤثر در تورم نمی‌دانند و همواره ســـخنرانی می‌شود که نقدینگی باید به سمت تولید هدایت. هیچ بانک امریکایی وام به تولید نمی‌دهند چون برنمی‌گردد. تولید باید در بازار اولیه تأمین مالی شود، نه از محل وام بانکی! بانک‌های دنیـــا همه وام‌های خرد می‌دهند که خیال آنها راحت باشد که برمی‌گردد ولی در ایران برعکس است.

بهرامـــی ادامه داد: در دنیا وام ســـرمایه در گردش نداریم و این اصطلاح ســـاختگی است. این وامی که به اسم سرمایه در گردش اســـت مواد اولیه می‌خرند و انبار می‌کنند، گران می‌شود و می‌فروشند یا در بازارهای بـــورس و ارز و طلا ورود می‌کنند و ســـود بادآورده به جیب می‌زنند و باز نمی‌گردانند و می‌گویند تولیدکننده هستیم و به ما فشار می‌آیند.

او افزود: به نظر من، دولت ریشـــه تورم را قبول ندارد و برداشت غلطی دارند. مشکل همچنان ادامه دارد حتی تورم ناشـــی از ارز را درســـت نکردند. وقتی نظام چند نرخی ارزی دارید بازار نوسانی است. بازار نوسانی می‌شـــود انتظار تورمی هم ایجاد می‌شود. ریشـــه تورم خراب و انتظارات تورمی هم بالاســـت. در نتیجه تورم ۶۹ درصدی اخیر در تورم نقطه‌ای می‌شود که در تورم سالانه خودرا نشان می‌دهد. مولفه‌های تخریب‌گر بازار ارز و بازار پول را دولت پیاده می‌کند و بعد دنبال کاهش تورم که شدنی نیست.

وی در پایان خاطرنشـــان کرد: متاســـفانه دولت در حوزه نظر کارشناســـان کســـی را هم قبول ندارد که راه درست چیست و چه برسد در حوزه عمل! در حوزه نظر راه درست را پیدا کنید در حوزه عمل بخشی را موفق و بخشی ناموفق هستید. این‌ها قبول ندارند داســـتان چیست. وقتی در حوزه نظر قبول ندارید راهکار چیست چطور می‌خواهند کار را درســـت کنند و در نتیجه در دو سالی که مانده هم نمی‌توانند کاری کنند.

گزارش

آلبرت بغزیان در گفت‌وگو با «تدبیر تازه» مطرح کرد

بسته‌های اقتصادی مشکل را حل نمی‌کند

زهرا ترابی
روزنامه نگار

بغزیان تحلیلگر اقتصـــادی براین باور اســـت: دولت تا به امروز برنامه‌ای برای مهار تورم نقدینگی و رشد تولید نداشته به دلیل اینکه برنامه ۵ ساله‌ای که ارائه می‌دهند با توجه به وضعیت اقتصادی که داریم شدنی نیست و بیشتر آرمانی است.

آلبرت بغزیان تحلیلگر اقتصادی در گفت وگو با نقش اقتصاد، درباره بســـته ارائه شده از سوی وزارت اقتصاد در خصوص مهار تورم گفت: تا به امروز بســـته‌هایی که معرفی شـــده بیشتر بحث‌های کلی بود. از جمله انضباط مالی، انضباط ارزی و ... ولی اینکه این بسته ها به یک اقدام منتهی شود و یک ماندگاری داشته باشد را ندیدم. به یاد دارم یک طرحی را ارائه دادند که دو ســـال طول کشـــید تا پیاده شـــود ولی شما شاهد هستید در عرض یک هفته اثرات خود را در سبد مصرفی مردم نشان می دهد.

وی ادامه داد: بسته‌های بلندمدت بیشتر به انضباط مالی برمی‌گردد. بعنوان مثال بخواهیم رشد نقدینگی را کنترل کنیم. شما در کوتاه مدت چاره‌ای جز و پذیرفتن چنین رشدی را ندارید. باید ببیند عوامل چیســـت. تا زمانیکـــه بحث تحریم‌ها و پول‌های بلوکه شـــده برنگردد، همیشه کمبود ارز را داریم و این کمبود نقدینگی بـــه دولت منتهی می‌شـــود و مجبور به اســـتقراض است. این اســـتاد دانشگاه تصریح کرد: عدم اســـتقراض اقتصاد را انقباضـــی می‌کنـــد یعنی به تولید لطمه می‌زند. باید رشـــد تولیـــد را با افزایش قیمت‌هـــا یا کاهش قیمت‌ها را با رکورد بپذیریم ولی هر دو با هم ســـمت عرضه می‌شـــود. چیزی که در بسته مهار تورم دولت و رشـــد تولید باید ببینم این است که در بخش عرضه قرار است چه اتفاقی بیفتد، نه در بخش تقاضا! آن را باید ببینیم چیست. بغزیان اظهار کرد: سیاست‌های اعتباری مربوط به تولیدکننده‌هاســـت، آیا مشـــکل ما الان تولیدکننده اســـت؟ مشکل تولیدکننده الان کمبود سرمایه در گردش است. حال این را در نظر بگیرم که این مشکل حل شد آیا دوباره افزایش قیمت نخواهد داشت؟ با هزینه نرخ بهره ۲۳ درصدی می‌خواهیم تولید را حمایت کنیم؟ آیا ســـرمایه‌گذار خارجی در این بســـته دیده شـــده که بتواند هم سرمایه بیاورد و هم تکنولوژی بیاورد و هم بازار هدف را بیاورد؟ من در بســـته‌های قبلی چنین چیزی را ندیدم.

این تحلیلگر با اشـــاره به چشم انداز این بســـته پاســـخ داد: در بحث تحقق این شـــعار سمت عرضه اســـت. باید ببینیم سیاســـت‌های ما تا چـــه اندازه عرضه را حمایت می‌کند. اگر خودروساز می‌گوید خودرو برای من گران تمام می‌شود باید دید مشکل چیســـت، هزینه‌های مالی یـــا قطعات یا رقابت با خارجی‌هاســـت؟ رقابـــت با خارجی‌ها را بســـتیم و از این بیشتر نمی‌توان حمایت کرد. سفره مردم کوچک شد ولی خودروساز حمایت شد. بیش از ۵۰ ســـال حمایت از یک صنعت بـــا یک تلنگری فلان قطعه را نمی‌تواند تولیـــد کند به این دلیل که کاهش تولید دارد. ســـالی کـــه نکوســـت از بهارش پیداست! یعنی هیچی نشده در فروردین وارد بهشت رکورد افزایش تورم نقطه به نقطه را زدیم. این نشانه خوبی نیست که تا آخر سال بتوانیم شعار را محقق کنیم.

بغزیان در پایان خاطرنشان کرد: به نظر مـــن، دولت تا به امـــروز برنامه ی برای مهار تورم نقدینگی و رشـــد تولید ندارد. به دلیل اینکه برنامه ۵ ساله‌ای که ارائه می‌دهند با توجه به وضعیت اقتصادی که داریم شدنی نیست و بیشتر آرمانی است. اینکه هدف‌گذاری می‌کنیم تورم به این سمت سوق پیدا کند خوب است ولی در زمانی امکان پذیر است که در این فاصله قیمت‌ها را کاهش دهیم.

گفت و گو

در گفت‌وگو با کارشناس بازار سرمایه بررسی شد؛

معمای نرخ تسعیر ارز صنایع بورسی

حمیدرضا اناری
روزنامه نگار

تثبیت نرخ تسعیر ارز شرکت‌های بازار سرمایه روی قیمت دلار نیمایی، به چالش جدید سرمایه‌گذاران تبدیل شده است. طی دو هفته گذشته جدال بر سر این موضوع بالا گرفته و حتی در مقطعی اثری منفی بر بازار سهام داشته است. رضا رشوند کارشناس بازار سرمایه به بررسی سایه‌روشن‌های تثبیت نرخ ارز پرداخته است.

طی دو هفته گذشته بازار سرمایه تحت تأثیر تصمیم سؤال‌برانگیز دولت برای تثبیت نرخ تسعیر ارز روی قیمت ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان (نیمایی) به ویژه برای شرکت‌های پتروشیمی و پالایشی قرار گرفته است. ناظران بازار بر این باورند که نرخ تسعیر ارز برای این شرکت‌ها باید شناور باشد؛ نظری که البته مجلس هم با آن موافق است و در نامه‌ای که محمدباقر قالیباف در مخالفت با مصوبه دولت به هیات وزیران فرستاد، بر آن تاکید شده است.

■ کارکرد تسعیر ارز در صورت‌های مالی

رضا رشوند، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با تجارت‌نیوز به بررسی اهمیت و اثر نرخ تسعیر ارز بر عملکرد شرکت‌ها پرداخته است. او در پاسخ به این سؤال که تسعیر ارز چه کارکردی در محاسبه سود و زیان شرکت‌ها دارد، عنوان کرد: «نرخ تسعیر ارز، در واقع نرخ تبدیل ارز صادراتی به واحد پولی کشور است. شما با یک نرخ مشخص دلار را تبدیل به ریال می‌کنید؛ از آنجا که در ساختار مالی، صورت‌های مالی باید بر مبنای واحد پول کشور تنظیم شوند، نرخی به عنوان نرخ تسعیر ارز تعریف شده است.»

این کارشناس بازار سرمایه بیان کرد: «باید توجه داشته باشیم که افزایش نرخ ارز، در اصل به معنای ضعیف‌تر شـــدن واحد پول کشـــور در برابر ارز خارجی است. بنابراین افزایش نرخ ارز معنا ندارد بلکه کاهش ارزش پولی ریال نسبت به واحد پولی دیگری است که مطرح است.»

وی افزود: «نکته مهم در این باره، اهرم عملیاتی اســـت که شـــرکت‌های صادراتی در شـــرایط اقتصادی تورمی از آن برخوردار هســـتند. در واقع به این خاطر که رشـــد هزینه‌های عملیاتی مانند حقوق و دســـتمزد و هزینه نهاده‌هایی چون انرژی شیب رشد محدودتری نسبت به رشد تورم و کاهش ارزش پول ملی دارد، اهرم عملیاتی شـــرکت‌های صادراتی به آن‌ها این اجازه را می‌دهد که رشد سودآوری بیشتری را (چه به صورت واقعی و چه به صورت عملیاتی) تجربه کنند.

■ کدام صنایع از تغییر نرخ ارز متأثر می‌شوند؟

اما کدام دسته از صنایع و شرکت‌های بازار سهام از این نرخ متأثر خواهند شد؟ رشوند در پاسخ به این سؤال گفت: «شرکت‌هایی که صادرات دارند و البته شرکت‌هایی که داخل ایران، این توانایی را دارند که قیمت نهایی محصول را با رشد نرخ ارز، بالا ببرند، تحت تأثیر تغییر نرخ تسعیر قرار می‌گیرند.»

او توضیح داد: «به این معنی که این محصول، ارزش واحدی در دنیا دارد و این ارزش واحد به بازار داخل نیز تسری پیدا می‌کند و در نهایت، قیمت محصول تولیدی این دست شرکت‌ها افزایش می‌یابد. در ایران به صورت عمده، این تصور راجع به صنایع پتروشیمی و معدنی و فلزی وجود دارد.»

■ اثرگذاری نرخ تسعیر ارز در وضعیت پالایشی‌ها

رشوند در خصوص اثرگذاری نرخ تسعیر ارز بر صنعت پالایش اظهار داشت: «در ارتباط با شرکت‌های پالایشی ابتدا باید دانست نفتی که شرکت‌های پالایشـــی دریافـــت می‌کردنـــد با نرخ دلار ۲۸ هـــزار و ۵۰۰ تومان بود و همچنین محصولی که به فروش می‌رفت نیز با دلار ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی قیمت‌گذاری می‌شـــد. تغییر این نرخ، می‌تواند تأثیر شـــگرفی در عملیات ســـاختاری شرکت‌های پالایشی داشـــته باشد.» وی توضیح داد: «نحوه فعالیت پالایشگاه‌ها بدین صورت است که دولت روی بنزین و گازوئیلی که در داخل فروش می‌رود، از جیب خود به مردم سوبسید می‌دهد. هرچند که صادرات شرکت‌های این گروه مهم، به دلیل عدم توانایی در تأمین نیاز داخل کشور به صفر تمایل خواهد کرد و شاید حتی منفی خواهد شد.»

■ شناور شدن نرخ تسعیر؛ آری یا نه؟

در حال حاضر برای این شـــرکت‌ها، نرخ تســـعیر ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان تعیین شده و فاصله محسوسی با بازار آزاد دارد. این قیمت، چطور اثر خود را در صورت‌های مالی شرکت‌ها نشان خواهد داد؟ رشوند با اشاره به انواع قیمت ارز موجود در کشـــور در پاســـخ به این سؤال بیان کرد: «بر اساس تعریف بانک مرکزی، برای دلار بازارهایی از قبیل بازار غیررسمی، دلار ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی، سامانه نیما و نیمای دوم وجود دارد. اغلب تسعیر ارز صادرکنندگان غیرنفتی (از جمله پتروشیمی‌ها، فلزی‌ها و معدنی‌ها) با بازار دوم نیما انجام می‌شود که در حال حاضر در محدوده ۳۸ تا ۳۹ هزار تومان قرار دارد.» این کارشناس بازار سرمایه افزود: «دلار ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی برای واردات کالاهای اساسی که محل تأمین آن‌ها از فروش نفت است، به کار می‌رود. اما حذف نرخ ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان بسته به این نکته اســـت که آیا دولت واقعاً تمایل دارد دلار ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی را حذف کند و به طور مثال حاضر باشد خوراک دام و طیور را با نرخ ارز ۴۰ هزار تومانی وارد کند یا خیر؟» رشوند تاکید کرد: «چنین تصمیمی دامنه اثرگذاری زیادی خواهد داشـــت به طور مثال در همین موضوع، واردات خوراک دام و طیور با دلار ۴۰ هزار تومانی، باعث جهش ۲۰ تا ۲۵ درصدی در قیمت گوشـــت و مرغ خواهد شـــد.» وی افزود: «شرکت‌های فلزی و معدنی اما محصول تولیدی آن‌ها ارزش جهانی واحدی دارد و در داخل نیز بر اســـاس عرضه و تقاضا چه در بورس کالا و چه در صادرات، نرخ مشخصی دارند. به طور مثال، قیمت‌هایی در محدوده ۵۰ هزار تومانی نیز برای کاتد ملی مس ثبت شده است.» این کارشناس بازار سرمایه بیان کرد: «در نگاهی دیگر، شرکت‌های پتروشیمی که بازار بین مجتمعی را در دست دارند از این موضوع منتفع خواهند شد؛ به طور مثال محصول پارازایلین پتروشیمی نوری که به شرکت تندگویان می‌فروخته است. البته موانع جدی در مســـیر ســـودآوری افزایش یافته و این دست از شرکت‌ها را محدود می‌ســـازد. زیرا نرخ خوراکی که تا به حال دریافت می‌کردند با دلار ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی محاســـبه شـــده است و در صورت حذف آن، نرخ خوراک نیز تا محدوده دلار ۴۰ هزار تومانی افزایش خواهد یافت.» رشوند بیان کرد: «بنابراین آثار حذف دلار ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی برای برخی از شـــرکت‌ها مطلوب اســـت و از سوی دیگر برای اکثریت از جمله اوره و متانول نامطلوب است.»

دریچه

فناوری هوش مصنوعی به طور مستقیم در گوشی های آنر عرضه خواهد شد

مدیرعامل آنر اعلام کرد احتمالا در گوشی های ساخت این شرکت به طور مستقیم از مدل های زبانی بزرگ استفاده خواهد شد. به گزارش سرویس اخبار فناوری و تکنولوژی تکنا، آنر به عنوان یکی از شرکت هـــای زیرمجموعه هواوی قصـــد دارد طی ایده ای جدید مدل های زبانی بزرگ را به گوشی های هوشمند بیاورد.
مدیرعامل آنر اعلام کرد احتمالا در گوشی های ساخت این شرکت به طور مستقیم از مدل های زبانی بزرگ استفاده خواهد شد.به گزارش سرویس اخبار فناوری و تکنولوژی تکنا، آنر به عنوان یکی از شرکت های زیرمجموعه هواوی قصددارد طی ایده‌ای جدید مدل های زبانی بزرگ را به گوشـــی های هوشـــمند بیاورد. مدیرعامل این شرکت در کنگره جهانی موبایل در چین اعلام کرد اکنون گوشی های هوشمند فناوری هایی مانند فناوری های ارتباطی و یا هوش مصنوعی را ارائه می کنند. مینگ اضافه کرد ســـرعت پیشرفت در هوش مصنوعی و فنـــاوری های ارتباطی صنعـــت موبایل را با عصر جدیدی از نوآوری روبرو کرده اســـت. به همین دلیل تا زمانی که این فرصت ها وجود دارد آنر متعهد است تا از آنها استفاده کرده و بدین وسیله گوشی های خود را ارتقا دهد.این شرکت قصد دارد علاوه بر اضافه کردن هوش مصنوعی به سرویس های خود، آن را به طور مستقیم به وارد دستگاه های خود کند.مینگ با اشاره به فناوری های ارتباطی و پیشرفت آنها در ســـال های اخیر اعلام کرد اعضای تیم این شـــرکت وظیفه بهینه ســـازی نحوه ارتباط اطلاعاتی را بر عهده دارند. بدین ترتیب تجربه کاربران هیجان انگیز خواهد شد.

کاربران کامپیوتر ۲۰ درصد از وقت خود را صرف رفع مشکلات آن می کنند

تحقیقات اخیر محققان از دانشـــگاه کپنهاگ و دانشـــگاه رسکیلد نشان می‌دهد با وجود پیشرفت تکنولوژی در زمینه ساخت کامپیوترهای جدید، هنوز حدود ۲۰ درصد از آنها میتوانند برای کاربران مشکل ساز شوند. به گزارش سرویس اخبار فناوری و تکنولوژی تکنا، مطالعه اخیر محققان می گوید در صورت بررســـی سیستم‌های کامپیوتری که در اکثر مواقع مورد اســـتفاده.تحقیقات اخیر محققان از دانشـــگاه کپنهاگ و دانشگاه رســـکیلد نشـــان می‌دهد با وجود پیشرفت تکنولوژی در زمینه ساخت کامپیوترهای جدید، هنوز حدود ۲۰ درصد از آنها میتوانند برای کاربران مشکل ساز شوند.به گزارش سرویس اخبار فناوری و تکنولوژی تکنا، مطالعه‌اخیر محققان می گوید در صورت بررسی سیستم‌های کامپیوتری که در اکثر مواقع مورد اســـتفاده کاربران قرار می گیرد و با شناســـایی مشـــکلات آنها می توان در آینده سیســـتم‌های بهینه‌تری با مشکلات کمتر به بازار عرضه کرد. بسیاری از کاربران طی شرایط مشابه تجربه صرف وقت زیاد برای برطرف کردن مشـــکل سیســـتم کامپیوتری را داشته‌اند.در این مطالعه مشخص شد به طور متوسط کاربران حدود ۱۱ الی ۲۰ درصد وقت را صرف رفع مشـــکل کامپیوترهای خود کرده‌اند. همچنین به خاطر این مشکلات آنها نتوانسته‌اند کار خود را پیش برده و تنها زمان خود را هدر داده‌اند.پروفســـور کســـیر هورنیک، از محققان این مطالعه در مورد آن گفته اســـت: اعداد و ارقام به دســـت آمده چندان جالب نیست. زیرا به اعتقاد وی این آمار عدد بالا و باورنکردنی را نشان می‌دهد. ادامه این شرایط باعث ناامیدی کاربران شده و ایجاد مشکل میتواند برای آنها دشوار باشد. به عنوان مثال کاربری را تصور کنید که جلسه کاری وی آغاز شده و او در آن زمان نتوانسته است در این جلسه حضور یابد.اگرچه سیستم‌های کامپیوتری باعث افزایش سرعت انجام کارها می‌شوند اما می تواند کاربران را درگیر کن یکی دیگر از محققان این مطالعه به نام پروفســـور مورتن هرتزوم، در این مورد تاکید کرده است برخی از ناامیدی‌ها در زمان انجام وظایف طبیعی هستند. اما ایجاد مشـــکل در زمان انجام کارهای بســـیار ساده با کامپیوتر می تواند زمان بسیاری از کاربران را هدر دهد.

سینکرون رابط هوشمند مغز و رایانه بدون نیاز به ایجاد حفره در جمجمه ساخته است

یک شرکت استرالیایی به عنوان رقیب نورالینک توانسته رابط هوشمند مغـــز و رایانه بســـازد که بدون ایجـــاد حفره در جمجمه درون آن قرار گرفته و به مغز متصل می‌شـــود. به گزارش ســـرویس اخبار فناوری و تکنولوژی تکنا، شـــرکت استرالیایی سینکرون که بیل گیتس و جف بزوس هزینه‌های مالی آن را پرداخت می کنند در حال شکست .
یک شرکت استرالیایی به عنوان رقیب نورالینک توانسته رابط هوشمند مغـــز و رایانـــه بســـازد که بدون ایجاد حفـــره در جمجمه درون آن قرار گرفته و به مغز متصل می‌شـــود.به گزارش ســـرویس اخبار فناوری و تکنولوژی تکنا، شـــرکت اســـترالیایی سینکرون که بیل گیتس و جف بزوس هزینه‌های مالی آن را پرداخت می کنند در حال شکســـت دادن نورالینک به مدیرعاملی ایلان ماســـک اســـت.رابط‌های مغز و رایانه میتواننـــد بـــا قرار دادن الکترودها در بخش‌هـــای خاصی از مغز باعث خواندن فعالیت‌های الکتریکی از جمله افکار می‌شوند سپس آنها را به سیگنال تبدیل کرده که برای خواندن توسط رایانه‌ها نیز مناسب باشند. در حال حاضر شرکت‌هایی مانند نورالینک و نوروتک و دیگر شرکت‌ها در بافت مغزی برای ایجاد ارتباط بکارند. البته قرار دادن این الکترودها نیاز به ایجاد حفره در جمجمه بیمار دارد. از طرفی این کار با چالش‌هایی مواجه است یکی از آنها عوارض مختلفی است که می تواند از نظر پزشکی و یا اخلاقی به ایجاد حفره در جمجمه خود ندارند. شـــرکت ســـینکرون برای این کار رویکرد جدید و متفاوتی را ارائه داده است که در آن از یک دستگاه به نام استنترود استفاده می‌شود. این دستگاه از طریق سیاهرگ گردن می تواند با کمک عروق خونی مغز به یک موقعیت مناسب هدایت شود.همچنین با قرارگیری در محل مناسب در آنجا مستقر شده می تواند الکترود را در نواحی خاصی از مغز قرار دهد سپس کنترل دستگاه ها به صورت بی سیم و فوری امکان پذیر خواهد شد

ایجاد جذابیت در ارزهای دیجیتال با استفاده از هوش مصنوعی

جذابیت ایجادشده هوش مصنوعی فقط تحت‌تأثیر تبلیغ و فعالیت‌های رســـانه و شـــرکت‌های بزرگ جهانی نیست. تا به‌امروز، هوش مصنوعی پیشـــرفت‌های چشـــمگیری از خود نشان داده است.به گزارش خبرنگار «نبـــض فناوری» بـــه طور حتم امروزه هوش مصنوعی در تمام حوزه‌ها ورود کـــرده و بـــا ورود خـــود تحول عظیمـــی را در بخش‌های کلیدی ایجاد کرده اســـت. این فناوری همچنین به حوزه ارزهای دیجیتال نیز راه پیـــدا کرده اســـت و فعالان این حـــوزه معتقدند که ورود این فناوری می‌تـــوان عـــلاوه بر تحولات باعث بر خی از مشـــکلات نیز در این حوزه شـــود.می‌توان گفت امروزه به هر ســـمتی که نگاه می کنیم، شـــرکت‌ها می کوشند که هوش مصنوعی را در فعالیت‌های خود بگنجانند تا از جذابیت ایجادشـــده درباره هوش مصنوعی بهره ببرند و کاربران را جذب کنند. جذابیت ایجادشده هوش مصنوعی فقط تحت‌تأثیر تبلیغ و فعالیت‌های رســـانه و شـــرکت‌های بزرگ جهانی نیست. تا به‌امروز، هوش مصنوعی پیشرفت‌های چشمگیری از خود نشان داده است و شاهد نمونه‌های موفقی مانند بات‌های تولید کننده آثار هنری و چت‌بات و آنالیزهای داده هستیم. هوش مصنوعی مانند بلاک چین با هدف رفع مشکلات و بحران‌های بشر ایجاد شد و در حال حاضر موفق شده است تأثیرات مثبت بسیاری بر زندگی روزمره ما بگذارد. با این حال، مشکل زمانی ایجاد می‌شود که ما از واقعیت فاصله می گیریم و عملکرد و تأثیرات هوش مصنوعی را بیش از حد بزرگ‌نمایی می کنیم.در چند سال گذشته، این روند رو به رشد شدت بسیار بیشـــتری گرفته اســـت؛ چرا که هوش مصنوعی علاوه بر تجزیه و تحلیل دقیق‌تر ورودی، می‌تواند تصاویر بسیار خیره کننده و جذاب‌تری را ایجاد کند و برخی هوش‌های مصنوعی را هنرمندان جدید جهان می‌دانند.این هوش‌های مصنوعی هنرمندان انســـانی را به چالش کشـــیده‌اند و اولین نبرد واقعی میان انســـان‌ها و هوش مصنوعی در هنر دنبال می‌شـــود.ما نمی‌دانیـــم که هوش مصنوعـــی چه زمانی می‌تواند در نهایت به توانایی ما انســـان‌ها برســـد و گمانه‌زنی‌های نابودی انسان‌ها به واقعیت تبدیل شود؛ اما هم‌اکنون به‌خوبی مشخص است که هوش مصنوعی و ربات‌ها می‌توانند شغل ما را نابود کنند و برای این کار به داشتن شعور و درک و توانایی انسانی نیازی ندارند.

یک شرکت دانش‌بنیان فعال در حوزه مدیریت پسماند:

پیاده‌سازی و اجرای هوشمند پروژه مدیریت پسماند صنایع

یک شرکت دانش‌بنیان فعال در حوزه مدیریت پسماند موفق شده است، سامانه مدیریت پسماند صنایع را پیاده و اجرایی‌سازی کند.

یک شـــرکت دانش‌بنیان فعال در حوزه مدیریت پسماند موفق شده است، سامانه مدیریت پسماند صنایع را پیاده و اجرایی‌سازی کند.
به گـــزارش «نبـــض فناوری»، ســـید مجتبی مرتضـــوی مدیرعامل شـــرکت دانش‌بنیان هم اندیشان صنعت مشاور، هدف اصلی این مجموعه را ارتقای بهره‌وری در حیطه مدیریت پسماند عنوان کرد و گفت: این مجموعه دانش‌بنیان طرح عظیم مدیریت هوشـــمند پســـماندهای پالایشگاهی و پتروشـــیمی به‌صورت کاملا مکانیزه را با استفاده از روش‌های بهبود فرآیند و ابزارهای مناســـب و نرم‌افزارهای کاربردی و استاندارد با دید مدیریت برنامه‌ریزی منابع ســـازمان (ERP) در دستور کار خود قرار داد.
ایـــن فعال حوزه فنـــاوری، در خصوص اهمیت و ضرورت مدیریت پســـماند، بیـــان کرد: مدیریت ذخیره‌سازی، حمل‌ونقل، دفن و امحاء پسماندهای پالایشگاهی و پتروشیمی به ویژه پسماندهایی که در طی عملیات اجرایی در واحدهای صنعتی تولید می‌شـــوند و به دلیل وجود مواد آلی سمی و فلزات ســـنگین و غیره عمدتاً در دسته پسماندهای ویژه و خطرناک جای می گیرند، بسیار ضروری است.
وی ادامه داد: هرگونه حمل و نقل، نگهداری و یا امحاء غیراصولی این پســـماندها می تواند اثرات مخربی را در محیط زیست و کاهش سطح کیفیت زندگی و ایجاد آلودگی در بر داشته باشد.
مدیرعامل شرکت دانش‌بنیان هم‌اندیشان صنعت مشـــاور یادآور شد: لازم است با طرح یک سیستم اطلاعاتی مدیریت پسماند و همچنین با مدیریت اطلاعات ایستگاه‌های نگهداری پسماند، ماشین آلات حمـــل و نقل و کنترل تـــردد آنها، عملکرد تولیدکنندگان و پیمانکاران پســـماند و روش‌های مدیریت پســـماندها، بستری مناسب برای اجرای چرخه‌های بهبود و اقدام اصلاحی در حوزه کاهش ریسک‌های ایمنی و زیست محیطی فراهم شود.
ایـــن فعال حـــوزه فناوری، بـــه معرفی محصول دانـــش بنیان این مجموعه بـــه منظور مدیریت همه جانبه پســـماند تحت عنوان نرم افزار جامع مدیریت پســـماندهای نفت، گاز، پتروشـــیمی و پالایشـــگاهی پرداخت و گفت: با مطالعه در زمینه فرآیندهای پسماند متوجه شدیم که در این صنعت در کشورمان نرم‌افزار سیستماتیک وجود ندارد از همین رو با تحقیق و توسعه نرم‌افزار جامع مدیریت پسماندهای نفت و گاز و پتروشیمی را تولید کرده و تاکنون در بیش از ده شهر استقرار دادیم.
مرتضـــوی در خصوص ویژگی‌های این محصول دانش‌بنیان که آن را از نمونه‌های داخلی و خارجی متمایز می کند عنوان کرد: این نرم‌افزار ۱۳ ماژول دارد این درحالی اســـت که برخی از این ماژول‌ها رقیـــب ندارند و همچنین این محصول با کیفیت برتر از نمونه های خارجی، قیمتی بسیار پایین تر از آن‌ها دارد.
مدیرعامل شرکت هم‌اندیشان صنعت مشاور ادامه داد: استفاده از این نرم‌افزار باعث شده است که به تمامی مســـائل مرتبط با پسماند به صورت کاملا جزئی نگاه شـــود بطوریکه اطلاعات و داده‌های مرتبط با پســـماند تا رســـیدن به یکی از مراحل بازیافت، تفکیک، پردازش و یا بازیابی رها نمیشود و تا حصول نتیجه پیگیری و فقط درصورتیکه در مراحل عنوان شده جای نگیرد دفع می‌شود.

گزارش

ساخت تراشه‌ای که ترکیبات مختلف با غلظت‌های متفاوت را تشخیص می‌دهد

پژوهشگران در حال ساخت تراشه‌ای هستند که بتواند ترکیبات مختلف با غلظت‌های متفاوت را به صورت همزمان تشخیص دهد.
بـــه گـــزارش «نبـــض فناوری»، محققـــان پیشـــرفت‌های قابل توجهی را در مســـیر ساخت دســـتگاه‌های حسگری مبتنی بر تراشه به دست آورده‌اند، دستگاه‌هایی که برای تشخیص یا تجزیه و تحلیل مواد اســـتفاده می‌شود. این دستاوردها زمینه را برای دستگاه‌های حسگری اپتوفلوئیدی یکپارچه بسیار حساس و قابل حمل باز می کند، که می‌توانـــد برای انجام انواع مختلف آزمایش‌های پزشکی به طور همزمان استفاده شود. این حسگر حتـــی اگر انواع کاملاً متفاوتی از مواد مانند ذرات ویروسی و DNA در غلظت‌های بسیار متغیر وجود داشته باشد، می‌تواند به کار گرفته شود.
هولگر اشمیت از دانشگاه کالیفرنیا، روش جدیدی برای پردازش ســـیگنال را به یک زیست‌حسگر مبتنی بر تراشـــه اپتوفلوئیـــدی اعمال کرد. این پیشرفت‌ها امکان تشخیص فلورسانس ترکیبی از نانوذرات در غلظت‌های مختلف را فراهم می کند به طوری که غلظت‌ها چند ده برابر با هم تفاوت داشته و از مقیاس آتمولار تا نانومولار در محلول حضور دارند.
اشمیت گفت: «این کار آخرین مرحله ما در توسعه دســـتگاه‌های حســـگری اپتوفلوئیدی یکپارچه است که به اندازه کافی حساس هستند تا بتوانند بیومولکول‌های منفرد را تشخیص دهند و در طیف گسترده‌ای از غلظت‌ها کار کنند. ما نشان داده‌ایم کـــه ایـــن کار را می‌توان با یک روش واحد انجام داد، کـــه بـــه ما امکان می‌دهد تا به طور همزمان انـــواع ذرات را به طور همزمان اندازه‌گیری کرده و تشخیص دهیم حتی اگر غلظت‌های آنها بسیار متفاوت باشند.»
محققـــان یـــک حلقه باز خورد را در این حســـگر استفاده کردند که تشخیص می‌دهد که سیگنال‌ها بســـیار بزرگ هســـتند و قدرت لیزر ورودی را بر این اســـاس تنظیم می کنند. این امر به آنها اجازه می‌دهد سیگنال‌های بزرگ را از غلظت‌های زیاد تشخیص دهند بدون اینکه سیگنال‌های ضعیفی را که ممکن است از گونه دیگری در غلظت‌های کم وجود داشته باشد، از دست دهد.
اگرچه بسیاری از انواع دستگاه‌های تست مبتنی بر تراشـــه توســـعه یافته‌اند، بیشتر آنها روی یک هدف یا نوع آزمایش تمرکز می کنند زیرا زیست مولکول‌ها به اشـــکال مختلفی و در مقادیر بسیار متفاوتی ارائه می‌شـــوند. به عنوان مثال، غلظت پروتئین‌هـــای مختلف مورد اســـتفاده به عنوان نشـــانگرهای زیستی بیماری می‌تواند بیش از ده مرتبه با هم تفاوت داشته باشد.
گروه اشمیت، با همکاری آرون هاوکینز در دانشگاه بریگام یانگ، در تلاش است تا پلتفرمی ارائه دهد که می‌تواند برای انواع مختلفی از تجزیه و تحلیل استفاده شود. این ابزار مبتنی بر تراشه‌های نوری سیالی است که اپتیک و کانال‌های میکروسیالی را روی یک تراشـــه ســـیلیکون یا پلاستیکی با هـــم ترکیـــب می کند. ذرات با روشـــنایی ایجاد شـــده در اثـــر برخورد بـــا پرتو لیزر، شناســـایی می‌شوند.
برای تشـــخیص مولکول‌های موجود در هر دو غلظـــت بالا و پایین بـــه طور همزمان، محققان فرکانس‌های مختلف مدولاســـیون سیگنال را ایجاد کردند. آنها از مدولاســـیون لیزر فرکانس بالا برای تمایز ذرات منفرد در غلظت‌های پایین استفاده کردند و مدولاسیون لیزر با فرکانس پایین سیگنال‌های بزرگی را از ذرات در غلظت‌های بالا تشخیص داد.

گزارش

نخستین دوچرخه مجهز به هوش مصنوعی وارد بازار می‌شود

با ساعت های هوشمند را دریافت کرده و امکان نظارت بر نوسانات ضربان قلب دوچرخه سواران را فراهم می کند.

شـــرکت اورتوپیا اولین شرکت سازنده دوچرخه مجهز به هوش مصنوعی ChatGPT است که قادر است با کمک هوش مصنوعی راکب را به مقصد رسانده و به سوالات مختلف او پاسخ دهد. به گزارش سرویس اخبار فناوری و تکنولوژی تکنا، شرکت اورتوپیا که در زمینه ساخت دوچرخه های پیشرفته در جهان فعالیت دارد با هدف آسان [...]
شـــرکت اورتوپیـــا اولین شـــرکت ســـازنده دوچرخه مجهـــز به هوش مصنوعی ChatGPT است که قادر است با کمک هوش مصنوعی راکب را به مقصد رسانده و به سوالات مختلف او پاسخ دهد.
به گزارش سرویس اخبار فناوری و تکنولوژی تکنا، شرکت اورتوپیا که در زمینه ساخت دوچرخه های پیشرفته در جهان فعالیت دارد با هدف آسان تر کردن دوچرخه سواری علی طولانی مدت راه حل جدیدی را پیشنهاد کرده است. این شرکت اولین دوچرخه مبتنی بر هوش مصنوعی ChatGPT را معرفی کرد که اکنون به همین دلیل بسیار معروف شده است.
طبق اعلام این شـــرکت دوچرخه هوشـــمند ساخته شده توسط آنها قادر است دوچرخه سواران را همراهی کرده و با کمک هوش مصنوعی خدمات مختلفی را به راکبان ارائه کنند. این شرکت دوچرخه خود را دوچرخه ای با ذهن نامگذاری کرد و مدعی است سفرهای انجام گرفته با این دوچرخه بســـیار شـــگفت‌انگیز خواهد بود. اولین نســـخه از این دوچرخه به صورت آزمایشـــی به نمایش درآمد. کاربران می توانند تنها با کمک یک دکمه از دستیار صوتی ChatGPT آن استفاده کنند.
ایـــن دوچرخـــه می تواند طی ارتباط با Apple Health و Strava قابلیت های جدیدی را به کاربران ارائه دهد. همچنین داده های سلامتی مرتبط

استقبال اوپک از بازگشت کامل ایران به بازار نفت

دبیر کل اوپک تأکید کرد که از بازگشت ایران به بازارهای جهانی نفت خام پس از برداشته شدن تحریم‌ها علیه بخش نفت این کشور استقبال می‌کند.
هیثم الغیص با بیان اینکه حضور در تهران برای بنده باعث خوشحالی و افتخار است، گفت: این نخستین سفر رسمی من به ایران در مقام دبیر کل اوپک به‌شمار می‌آید. ما در این سازمان با جمهوری اسلامی ایران، یکی از اعضای اصلی مؤسس اوپک روابطی حسنه و سازنده داریم، از این رو باز هم از اینکه برای این گفت‌وگو وقت گذاشتید کمال تشکر را دارم.
وی افزود: سفر به تهران و ملاقات با مقام‌های ایرانی برای بنده افتخار بزرگی است. در طول این سفر افتخار دیدار و گفت‌وگو با سید ابراهیم رئیسی، رئیس جمهوری اسلامی ایران فراهم شد، ایشان در طول این ملاقات دیدگاه‌ها و توصیه‌هایی درباره مسئولیت‌ها و چگونگی فعالیت اوپک در آینده مطرح کرد، همچنین دیدار بسیار سازنده‌ای با جناب آقای جواد اوجی، وزیر نفت و کارکنان مدیریت امور اوپک وزارت نفت جمهوری اسلامی ایران داشتم. دبیر کل اوپک با بیان اینکه مطلع هستید عوامل زیادی بر قیمت‌های جهانی نفت خام تأثیر گذارند. من بسیار صریح و صادقانه می‌گویم ما هیچ‌گاه در اوپک سطح قیمت خاصی را هدف‌گذاری نمی‌کنیم و دیدگاه خاصی در این زمینه نداریم، گفت: همه اقدام‌ها و تصمیم‌های ما بر مبنای برقراری تعادل مطلوب بین تقاضا و عرضه در بازارهای جهانی نفت است که این موضوع تابع بسیاری از عناصر است: نخست، ما به شاخص‌های کلان اقتصادی در سطح جهان نگاه می‌کنیم. عوامل در حال تغییر زیادی وجود دارند. همان‌طور که می‌دانید شرایط بازار نفت بسیار پرنوسان و پویاست. ما هنوز در دوران رهایی کامل و احیا از شرایط ناشی از شیوع ویروس عالم‌گیر کرونا به سر می‌بریم، این پدیده برای سه سال بازار را به‌شدت تحت تأثیر قرار داد و هنوز هم به‌طور کامل بهبود نیافته است، به‌ویژه که محدودشدن سفرهای هوایی در سطح جهانی بر موضوع تقاضا و مصرف سوخت هوایی (سوخت جت) تأثیر می‌گذارد، بنابراین هنوز با وضعی پویا روبه‌رو هستیم. به گفته الغیص، ما انتظار داریم تا پایان سال ۲۰۲۳ میلادی مقدار تقاضای جهانی نفت خام به سطوح پیش از شیوع ویروس کرونا، حدود روزانه ۱۰۱ میلیون و ۹۰۰ هزار بشکه یا ۱۰۲ میلیون بشکه در روز برسد.

«تدبیر تازه» از نحوه تعیین بهای نفت خام گزارش می‌دهد

عوامل اثرگذار بر قیمت طلای سیاه

نعیم نوربخش
روزنامه‌نگار

گروه نفت و انرژی: بهای نفت خام یکی از مهمترین مسائل در صنعت نفت و اقتصاد جهان است. قیمت نفت خام تحت تأثیر عوامل متعددی از جمله تقاضا و عرضه، سیاست‌های دولتی، تحولات جهانی و اخبار سیاسی و اقتصادی قرار دارد. به طور کلی، هر یک از عوامل فوق می‌تواند تأثیر زیادی بر قیمت نفت خام داشته باشد. با توجه به پیش‌بینی‌های مختلف، قیمت نفت خام در آینده می‌تواند به سمت بالا یا پایین حرکت کند. با توجه به اینکه نفت خام یکی از مهمترین منابع انرژی در جهان است، بررسی و پیش‌بینی قیمت نفت خام در آینده بسیار اهمیت دارد. با این حال، به دلیل مهمترین عامل تأثیرگذار، یعنی تقاضا و عرضه، پیش‌بینی قیمت نفت خام در آینده به‌طور دقیق به‌سختی انجام می‌شود.
در ادامه به بررسی عواملی که بر قیمت نفت خام تأثیر دارند می‌پردازیم و این که چگونه توسعه فناوری‌های جدید و تغییرات سیاسی و اقتصادی در جهان ممکن است بر تغییرات قیمت نفت خام در آینده تأثیر بگذارد.
تقاضا و عرضه: تقاضا و عرضه یکی از اصلی‌ترین عوامل مرتبط با بهای نفت خام در جهان است. افزایش تقاضا برای نفت خام به دلیل رشد جمعیت، صنعت، حمل‌ونقل و رشد اقتصادی در بسیاری از مناطق جهان، می‌تواند به افزایش قیمت نفت خام منجر شود. از سوی دیگر، افزایش عرضه نفت خام به دلیل توسعه فناوری‌های جدید در صنعت نفت و افزایش تولید در برخی کشورها می‌تواند منجر به کاهش قیمت نفت خام شود.
تغییرات سیاسی و اقتصادی: تغییرات سیاسی و اقتصادی در جهان همچنین می‌تواند تأثیر زیادی بر قیمت نفت خام داشته باشد. مثلاً تحریم‌های اقتصادی علیه یک کشور تولیدکننده نفت می‌تواند منجر به کاهش تولید و بالا رفتن قیمت نفت خام شود. همچنین اخبار سیاسی مانند تنش‌های نظامی بین کشورها می‌تواند باعث نگرانی بیشتر در بازار شود و قیمت نفت را بالا ببرد.
توسعه فناوری‌های جدید: توسعه فناوری‌های جدید نیز می‌تواند تأثیر زیادی بر قیمت نفت خام در آینده داشته باشد. به طور مثال، توسعه فناوری‌هایی مانند خودروهای الکتریکی و تولید انرژی از منابع تجدیدپذیر می‌تواند تقاضا برنفت خام را کاهش داده و در نتیجه قیمت آن را کاهش دهد. همچنین، توسعه فناوری‌هایی مانند روش‌های استخراج نفت و گاز شیل و توسعه صنعت نفت سبز (همراه با جذب آلاینده‌های کربنی در فرایند تولید) نیز می‌تواند تولید نفت را افزایش دهد و منجر به کاهش قیمت نفت خام شود.
تولید کنندگان نفت: کشورهایی مانند عربستان سعودی، روسیه، ایران و آمریکا در رده برترین تولیدکنندگان نفت خام جهان قرار دارند و تصمیمات آن‌ها در خصوص تولید و صادرات نفت، می‌تواند تأثیر زیادی بر روی قیمت نفت خام داشته باشد. **شرایط بین‌المللی:** شرکت‌های نفت بزرگی مانند شرکت‌های نفت و گاز بریتانیا، شرکت‌های نفت و گاز فرانسه، شرکت‌های نفت و گاز آمریکا و شرکت‌های نفت و گاز روسیه، نقش مهمی در تأثیر بر قیمت نفت خام در جهان دارند. با این حال، می‌توان گفت که با توجه به تحولات جهانی و توسعه فناوری‌های جدید، احتمال کاهش قیمت نفت خام در آینده وجود دارد. برای مثال، توسعه فناوری‌های تجدیدپذیر، افزایش حمایت از خودروهای الکتریکی، تغییر در رویکرد کشورهای تولیدکننده نفت به سمت صنعت نفت سبز و توسعه صنایع جانبی آن، می‌تواند به کاهش تقاضا برای نفت خام و در نتیجه کاهش قیمت آن منجر شود. در نهایت، باید توجه داشت که پیش‌بینی قیمت نفت خام در آینده بسیار پیچیده است و به عوامل متعددی بستگی دارد. برای این که بتوان به‌صورت دقیق قیمت نفت خام در آینده را پیش‌بینی کرد، باید به‌صورت مداوم بازار نفت را بررسی کرد و به تحلیل دقیق عوامل مختلفی پرداخت که بر قیمت نفت خام تدثیر دارند. اما می‌توان گفت که با توجه به تحولات موجود در دنیا و توسعه فناوری‌های جدید، احتمال کاهش قیمت نفت خام در آینده وجود دارد. از طرف دیگر، برخی تحلیلگران با توجه به رشد تقاضا در برخی مناطق جهان و کاهش تولید در برخی کشورها، پیش‌بینی افزایش قیمت نفت خام را در آینده دارند. علاوه بر این، استفاده از منابع انرژی تجدیدپذیر و توسعه فناوری‌های جدید مانند خودروهای الکتریکی و نیروگاه‌های بادی و خورشیدی، می‌تواند به کاهش وابستگی به نفت خام و کاهش آلودگی هوا کمک کند. به همین دلیل، سرمایه‌گذاری در توسعه فناوری‌های جدید و انتقال به منابع انرژی تجدیدپذیر، برای کاهش وابستگی به نفت خام و بهبود محیط زیست، بسیار مهم است. نوسانات در بازار نفت خام و تأثیرات آن بر اقتصاد جهانی، همچنان یکی از چالش‌های مهم اقتصادی جهان است و نیاز به توجه و پایش مستمر دارد.

نقش اوپک در بازار نفت

سازمان کشورهای صادرکننده نفت (OPEC) یک سازمان بین‌المللی است که شامل ۱۳ کشور عضو است و حدود ۴۵ درصد از تولید نفت جهان را تأمین می‌کند. این سازمان تأسیس شده است تا با همکاری کشورهای عضو، قیمت نفت را تنظیم کند و با تأمین تقاضای بین‌المللی، سود متعادلی برای تولیدکنندگان نفت فراهم کند. با توجه به تأثیر عظیم تولید کنندگان نفت بر قیمت این کالا، سازمان OPEC به عنوان یکی از بزرگترین تولیدکنندگان نفت در جهان، قدرت قابل توجهی در تعیین قیمت نفت دارد. علاوه بر اعضای OPEC کشورهایی مانند روسیه و قزاقستان هم به عنوان کشورهای غیرعضو در این سازمان، در تعیین قیمت نفت دخیل هستند. سازمان OPEC با توجه به ظرفیت تولید نفت در کشورهای عضو، تصمیم می‌گیرد که چقدر نفت را به بازار عرضه کند و در نتیجه قیمت آن نیز تحت تأثیر قرار می‌گیرد. در برخی مواقع، این سازمان تصمیم می‌گیرد که تولید نفت را کاهش دهد تا قیمت نفت را بالا ببرد و در برخی مواقع هم تولید نفت را افزایش می‌دهد تا قیمت نفت را کاهش دهد. اما در حقیقت، تعیین قیمت نفت به عوامل متعددی بستگی دارد و سازمان OPEC نمی‌تواند به تنهایی تعیین کننده قیمت باشد. عواملی مانند تقاضا و عرضه، تصمیمات دولتی، تغییرات جهانی و سیاسی، توسعه فناوری‌های جدید و تولید کنندگان نفت، همگی تأثیرگذار در تعیین قیمت نفت هستند.
به هر حال، سازمان OPEC همچنان نقش مهمی در تعیین قیمت نفت دارد و تصمیمات آن می‌تواند تأثیر زیادی بر بازار نفت داشته باشد. در نتیجه، تحلیل و پیش‌بینی نوسانات بازار نفت و تأثیرات آن بر اقتصاد جهانی، شرکت‌ها و سیاست‌های دولتی، همچنان بسیار مهم است. تصمیمات سازمان OPEC به ویژه در خصوص تولید و صادرات نفت، می‌تواند تأثیر زیادی بر بازار نفت داشته باشد. در ادامه به برخی از تأثیرات این تصمیمات می‌پردازیم:
تأثیر بر قیمت نفت: تصمیمات سازمان OPEC در خصوص تولید و صادرات نفت، می‌تواند قیمت نفت را تحت تأثیر قرار دهد. به عنوان مثال، تصمیم سازمان OPEC برای کاهش تولید نفت، می‌تواند باعث افزایش قیمت نفت شود و برعکس، تصمیم برای افزایش تولید نفت، می‌تواند باعث کاهش قیمت نفت شود.
تأثیر بر تقاضا و عرضه: تصمیمات سازمان OPEC در خصوص تولید و صادرات نفت، می‌تواند تأثیر مستقیم بر تقاضا و عرضه نفت داشته باشد. با توجه به اینکه OPEC بزرگ‌ترین تولیدکننده نفت جهان است، تصمیمات آن در خصوص تولید نفت، می‌تواند باعث افزایش یا کاهش عرضه نفت شود و در نتیجه تأثیر زیادی بر تقاضای جهانی برای نفت داشته باشد.
تأثیر بر تولیدکنندگان دیگر: تصمیمات سازمان OPEC می‌تواند تأثیر زیادی بر دیگر تولیدکنندگان نفت داشته باشد. به عنوان مثال، تصمیمات OPEC برای افزایش تولید نفت، می‌تواند باعث رقابت شدیدتر در بازار نفت شود و تولیدکنندگان دیگر را مجاب به کاهش قیمت نفت کند.
تأثیر بر اقتصاد جهانی: با توجه به اینکه نفت یکی از مهمترین منابع انرژی در جهان است، تصمیمات سازمان OPEC می‌تواند تأثیر زیادی بر اقتصاد جهانی داشته باشد. به عنوان مثال، افزایش قیمت نفت می‌تواند باعث افزایش هزینه‌ها برای شرکت‌ها و سیاست‌های دولتی شود و در نتیجه تأثیر مستقیم بر اقتصاد کشورها داشته باشد.
تأثیر بر روابط بین‌المللی: تصمیمات سازمان OPEC می‌تواند تأثیر زیادی بر روابط بین‌المللی داشته باشد. به عنوان مثال، تصمیماتی که باعث کاهش عرضه نفت و افزایش قیمت آن می‌شوند، می‌تواند باعث ایجاد نارضایتی در کشورهایی شود که به نفت وابسته هستند، و در نتیجه روابط بین‌المللی را تحت تأثیر قرار دهد.
به طور کلی، تأثیرات تصمیمات سازمان OPEC بر بازار نفت بسیار پیچیده و چندجانبه است. در نتیجه، تحلیل دقیق و پیش‌بینی نوسانات بازار نفت و تأثیرات آن بر اقتصاد جهانی، شرکت‌ها و سیاست‌های دولتی، همچنان بسیار مهم است.

> تغییرات سیاسی و اقتصادی در جهان همچنین می‌تواند تأثیر زیادی بر قیمت نفت خام داشته باشد. مثلاً تحریم‌های اقتصادی علیه یک کشور تولیدکننده نفت می‌تواند منجر به کاهش تولید و بالا رفتن قیمت نفت خام شود.

گزارش

وزیر نفت:

میعانات گازی ذخیره‌شده روی آب به صفر رسید

وزیر نفت گفت: در شرایطی که در گذشته ۷۸ میلیون بشکه میعانات روی دریا ذخیره شده بود، امروز این رقم به صفر رسیده است و میعانات گازی روی آب نداریم.
جواد اوجی در نشست گردهمایی رؤسای نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور که در محل وزارت امور خارجه برگزار شد، به دستاوردهای صنعت نفت و گاز کشور اشاره و اظهار کرد: متأسفانه در دولت گذشته در حوزه دیپلماسی انرژی دچار مشکل بودیم و صادرات نفت ما خوب نبود و ۷۸ میلیون بشکه میعانات نیز روی دریا داشتیم و در زمستان سال ۹۹ نیز به دلیل ناترازی گاز با خاموشی‌های پرشمار روبه‌رو بودیم.
او افزود: با تلاش همگانی و موفقیت‌هایی که در حوزه دیپلماسی انرژی به دست آوردیم، توانستیم رقم صادرات نفت خام و میعانات گازی را افزایش دهیم و رکوردهای مطلوبی را در بخش صادرات ثبت کنیم.
وزیر نفت تصریح کرد: در شرایطی که در گذشته ۷۸ میلیون بشکه میعانات روی دریا ذخیره شده بود، امروز این رقم به صفر رسیده است و میعانات گازی روی آب نداریم. اوجی گفت: اگر چه یکی از مشکلات و چالش‌های ما در شرایط کنونی ناترازی در بخش انرژی است، سرمایه‌گذاری‌های مطلوبی برای رفع این ناترازی انجام شده و از توان هلدینگ‌ها و بانک‌ها نیز استفاده کرده‌ایم، تاکنون قراردادهای خوبی برای سرمایه‌گذاری امضا شده که بخش قابل اعتنایی از آن سرمایه‌گذاری خارجی بوده است. او به موضوع استفاده از توانمندی سازندگان داخلی در صنعت نفت نیز اشاره و اظهار کرد: امروز در این زمینه تقریباً خودکفا هستیم و ۷۰ تا ۸۰ درصد تجهیزات صنعت نفت را خودمان تولید می‌کنیم. همچنین امروز همه ماشین‌های دوار در صنعت نفت به همت سازندگان داخلی تولید می‌شوند. وزیر نفت به استفاده از توان شرکت‌های دانش‌بنیان در صنعت نفت و گاز اشاره کرد و گفت: امروز ۵۵۰ شرکت دانش‌بنیان در حوزه نفت و گاز فعال هستند که در زمینه‌های مختلف از جمله ناترازی گاز و هم در بخش بهینه‌سازی به وزارت نفت کمک می‌کنند. اوجی با بیان اینکه سبکی نو در الگوی تازه قراردادهای نفتی ارائه شده است، افزود: این قراردادها به گونه‌ای است که برای سرمایه‌گذاران جذاب و شیرین باشد. معتقدم امروز هیچ پروژه‌ای برای سرمایه‌گذاران شیرین‌تر از سرمایه‌گذاری در صنعت نفت نیست. او ادامه داد: قراردادهای خوبی در بخش گاز امضا شده و در سوآپ و خرید و فروش گاز نیز اتفاق‌های خوبی رقم خورده است. همچنین در بخش پتروشیمی نیز موفقیت‌های بزرگی به دست آورده‌ایم؛ به طوری که ۱۴ میلیارد دلار وصولی درآمدهای حاصل از صادرات پتروشیمی داشته‌ایم که در سامانه‌های بانک مرکزی عرضه شده است. همچنین ۶۷ کاتالیست را خودمان تولید می‌کنیم و در بخش اعظم کاتالیست‌ها خودکفا هستیم و به صادرات هم رسیده‌ایم. وزیر نفت با بیان اینکه در بخش ترانزیت گاز قراردادهای خوبی امضا شده است، تصریح کرد: ایران این آمادگی را دارد که در بحث پتروپالایشگاه و پالایشگاه‌های فراسرزمینی با دیگر کشورها همکاری کند.
اوجی سرمایه‌گذاران را به سرمایه‌گذاری در صنعت پرسود نفت و گاز ایران تشویق کرد و گفت: صنعت ال‌ان‌جی برای توسعه به سرمایه‌گذاری نیاز دارد. از این رو ما برای تشویق سرمایه‌گذاری خارجی در این بخش شرایط بسیار خوبی را پیش‌بینی کرده‌ایم.

بازتاب

نقشه نفت جهان دگرگون شد

ایسنا: نقشه نفت جهان تحت تأثیر پیامدهای بلندمدت تحریم‌های غربی که باعث واردات نفت بیشتر از روسیه به بزرگترین اقتصادهای آسیا شده، دچار دگرگونی شده است.
آمار رصد شده از سوی شرکت تحلیل اطلاعات انرژی کپلر نشان می‌دهد چین و هند بیش از ۳۰ درصد از مجموع واردات خود در آوریل را از سه کشور روسیه، ایران و ونزوئلا دریافت کردند. در نتیجه، واردات از سوی تأمین کنندگان دیگر دستخوش کاهش شده است، به طوری که صادرات از غرب آفریقا و آمریکا به چین و هند، به ترتیب به میزان بیش از ۴۰ درصد و ۳۵ درصد کاهش پیدا کرده است.
وانگ کوان، اقتصاددان ارشد سابق شرکت "سینوکم انرژی" که به مدت بیش از سه دهه سابقه فعالیت در صنعت نفت را دارد، در این باره اظهار کرد: خریداران آسیایی به شکل روشنی، برندگان نفت ارزان هستند. در ماه‌های اخیر آسیا که در رأس آن هند دیده می‌شود، به بزرگترین شریک تجاری روسیه تبدیل شده و هند به مسکو کمک کرده است صادرات نفت خود را به سطح عادی برگرداند.
تغییر جریان صادرات نفت، گواهی بر تغییرات در مهمترین بازار کالایی جهان است که تقاضای جهانی آن به حدود ۱۰۰ میلیون بشکه در روز می‌رسد و رشد تقاضا، توسط هند و چین هدایت می‌شود. پس از حمله نظامی روسیه، کشورهای غربی واردات نفت و فرآورده‌های نفتی روسیه به بازارهای خود را ممنوع کرده و مکانیزم سقف قیمت را برای نفت و فرآورده‌های نفتی روسیه که به کشورهای دیگر فروخته می‌شوند، اعمال کردند. این چارچوب پیچیده که توسط جانت یلن، وزیر خزانه‌داری آمریکا، حمایت شد، به عنوان راهی برای محدود کردن درآمد کرملین و همزمان حفظ عرضه در بازارهای جهانی طراحی شد.
آندریاس اکونومو، بسام فتوح و احمد مهدی در گزارشی تحقیقاتی برای موسسه مطالعات انرژی آکسفورد نوشتند: در آسیا، تقریباً ۹۰ درصد از صادرات روسیه اکنون به دو کشور هند و چین می‌رود. روسیه در تغییر مسیر صادرات نفت خود موفق بوده اما عمده پایگاه مشتری قدیمی خود را از دست داده است. اما سرنوشت صادرات این کشور اکنون تا حد زیادی به تنها چند کشور به خصوص چین و هند وابسته است که به پالایشگاه‌های این کشورها، قدرت بازار عظیمی می‌بخشد.
بین این دو، هند بزرگترین جهش تقاضا برای نفت روسیه را داشته است، در حالی که چین هم حجم بالاتری از نفت روسیه را دریافت کرده و همزمان، خرید نفت از ایران و ونزوئلا را که با تخفیف چشمگیری عرضه می‌شوند، حفظ کرده است. آمریکا از مدت‌ها پیش نفت ایران و ونزوئلا را هدف تحریم قرار داده است.
طبق آمار آژانس بین‌المللی انرژی، تحریم‌ها علیه روسیه آن طور که منظور شده بود، مؤثر واقع شده و صادرات نفت روسیه در مارس به بالاترین حد از زمان شیوع پاندمی کووید افزایش یافت اما درآمد این کشور نسبت به مدت مشابه سال گذشته، تقریباً نصف شده است. وزارت خزانه‌داری آمریکا هم ماه میلادی جاری اعلام کرد مکانیزم سقف قیمت، باعث شد عرضه نفت روسیه حفظ شود و در عین حال، تأمین مالی کرملین کاهش پیدا کند.
بر اساس گزارش بلومبرگ، نیاز روسیه برای حمل به بازارهای دوردست در آسیا و همچنین محدودیت‌هایی که پیش از این برای محموله‌های نفت ایران و ونزوئلا وجود داشت، باعث افزایش استفاده از ناوگان نفتکش‌های معروف به شبح شده است. اکثر این کشتی‌ها خارج از نظارت غربی فعالیت داشته و فرسوده هستند که نگرانی‌های ایمنی را ایجاد می‌کند.

سود عربستان از خرید و فروش سوخت روسیه

عربستان سعودی با واردات حجم بالایی دیزل ارزان از روسیه و صادرات حجم بالای کم‌سابقه از این سوخت به سنگاپور، سود پالایش را حداکثر کرده است.
پس از آن که اتحادیه اروپا، واردات فرآورده‌های نفتی روسیه را در ماه فوریه و در راستای تحریم‌ها علیه مسکو بر سر حمله نظامی به اوکراین ممنوع کرد، روسیه ناچار شد سوختی که پیش از آن به اروپا می‌فروخت را به بازارهای دیگر عرضه کند.
به گفته معامله‌گران و تحلیلگران، این امر به غول نفتی دولتی آرامکوی سعودی اجازه داد تا صادرات به سنگاپور را در ماه مه افزایش دهد و در شرایطی که عرضه در آسیا در فصل تعمیرات محدود شده بود، سود بهتری ببرد. طبق آمار شرکتهای کپلر و رفینیتیو، عربستان سعودی در ماه مه، حداکثر ۵۰۰ هزار تن (۳.۷ میلیون بشکه) یا بیشتر دیزل روسیه را وارد خواهد کرد و عمده این واردات به راس‌تنوره وارد خواهد شد که یکی از پالایشگاه‌های آرامکو در آنجا واقع شده است. همزمان، آمار رفینیتیو، ورتکسا و دو منبع صنعتی آگاه دیگر نشان می‌دهد حجم واردات دیزل از عربستان سعودی به سنگاپور، به ۴۰۰ هزار تن می‌رسد. به گفته منابع آگاه، افزایش عرضه عربستان می‌تواند ذخایر سنگاپور را دوباره پر کند، زیرا صادرات از شمال شرق آسیا در فصل تعمیرات پالایشگاهی در فاصله ماه مه تا ژوییه، کاهش پیدا می‌کند. با این حال، معلوم نیست که آیا عربستان سعودی بخشی از تولیدات خود را ذخیره کرده و در عوض، فرآورده‌های روسی را از طریق مبادلات سواپ ارسال می‌کند، زیرا هر دو محصول دیزل مشخصات یکسانی دارند. طبق آمار منابع بازرگانی و رفینیتیو، محموله گازوئیل حاوی گوگرد ۱۰ پی‌پی‌ام روسیه با تخفیف حدود ۳۰ دلار در هر بشکه معامله می‌شود در حالی که قیمت محموله تک همین گرید در بازار آسیا، با نرخ پریمیوم ۱۶ سنت در هر بشکه به سنگاپور فروخته می‌شود. آمار کپلر نشان داد در سطح جهانی، صادرات دیزل عربستان سعودی در آوریل به حدود ۳.۷ میلیون تن رسید. پالایشگاه جیزان که متعلق به آرامکو است، پس از تثبیت تولید، صادرات دیزل را افزایش می‌دهد.
لو یاوون، تحلیلگر موسسه FGE در این باره گفت: محموله‌های گازوئیل بیشتری از خاورمیانه به جای این که به غرب و به سمت اروپا برود که ذخایر بالا و رشد اقتصادی ضعیف باعث سرکوبی تقاضا شده است، به سمت شرق می‌رود.
به گفته دو تحلیلگر نفتی دیگر، کاهش هزینه‌های حمل بار هم به این تجارت کمک کرده است.

تدبیر تازه
هفته‌نامه

۱۲

برگ آخر

شنبه
۱۶اردیبهشتماه۱۴۰۲
سال هفتم
شماره ۳۰۹

● صاحب امتیاز، مدیر مسئول و سردبیر: امیر دیانی
● قائم مقام مدیرمسئول: محیا سادات بهره دار
● مشاور رسانه ای: مجید بهره مند
● دبیر گروه سیاسی: زهره دیانی
● دبیر گروه جامعه: سید محسن بهره دار
● دبیر گروه اقتصاد: آرزو صبوری
● دبیر گروه حمل و نقل: پژمان صالحی
● مترجم: نیلوفر مهتدی
● پشتیبانی سایت: امید فرمانی
● ناظر چاپ: وحید قهرمانی
● عکس: حامد ریحانی

آدرس: تهران - میدان هفت تیر - ابتدای خیابان کریمخان زند روبروی داروخانه
۱۳ آبان مجتمع اداری کریمخان زند - برج A - طبقه پنجم - واحد A51
تلفن تحریریه: ۸۸۸۶۷۵۲۴ - تلفن بازرگانی: ۸۸۸۶۷۵۱۹- فکس: ۸۸۳۴۶۳۷۷
سامانه‌پیامکی:۰۲۱۸۶۰۲۲۷۷۸
چاپ: شاخه سبز

آیین نامه اخلاق حرفه ای «تدبیر تازه» در سایت این هفته نامه به آدرس ذیل قابل رویت است.
www.tadbiretazenews.com / tadbiretaze@gmail. com /instagram:@tadbiretaze

یادداشت

توصیه به بورس اولی ها

وحید حاج سعیدی
روزنامه نگار

حمایت بی سابقه دولت از بورس و بازار سرمایه، رکوردهای صعودی و پی در پی شاخص بورس، کاهش جذابیت بازارهای موازی باعث شد تا تالار شیشه‌ای به یکی از جذاب‌ترین مکان‌های سرمایه گذاری تبدیل شـــود. در حقیقت در این شـــرایط کم‌تر کسی است که بانگ گسترش و سودآوری بورس را نشنیده و نقشه‌ای برای ورود به این بازار نکشیده باشد. این درحالی است که ورود به بورس مراتبی دارد و بسیاری از علاقه مندان هنوز با الفبای بورس آشنا نیستند و حتی مطلع نیستند نخستین قدم چیست؟!

بدون تردید شـــور و حالی که امروز بین مردم برای ورود به بورس افتاده، بی سابقه است و حتی افرادی که کم‌ترین دانش و تخصصی در این حوزه دارند بی صبرانه در پی اخذ کد بورســـی هســـتند تا به رویای پولدار شدن در تالار شیشه‌ای تحقق بخشند!. اما عدم داشتن اطلاعات تخصصی، یکی از چالش‌های این حوزه به شـــمار می‌رود و همواره نقدهایی درمورد عدم اطلاع رسانی کافی و آموزش افراد به‌ســـازمان بورس وارد است. در این روزها حتی مسئولان هم بارها تاکید کرده‌اند که اگر فردی دانش کافی برای خرید و فروش سهم ندارد، به صورت غیرمستقیم وارد این بازار شده و سرمایه خود را به صندوق‌های سرمایه گذاری یا سبدگردان ها بسپارد. هرچند به نظر نمی‌رســـد این تاکیدات تاثیری در نحوه تصمیم گیری مردم داشـــته باشد و باید گفت اعتماد و شناخت مردم نسبت به صندوق‌های سرمایه گذاری بســـیار کم اســـت و هیجان بورس اولی‌ها در این سوق الثلثاء وصف ناشـــدنی اســـت! مهم‌ترین و اصلی‌ترین توصیه‌ها برای افراد جدیدالورودی که از تخصص کافی برخوردار نیســـتند این اســـت که از سرمایه گذاری در بازار سرمایه با پول وام یا قرض خودداری کنند و با ســـرمایه کم وارد بازار شـــوند، هیجانی تصمیم نگیرند و نگاهی بلند مدت به بورس داشـــته باشـــند. نکته بعد اینکه برای ورود به بازار سرمایه به هیچ عنوان نباید اقدام به فروش مسکن و خودروی خود نمود یا دوستان و آشنایان پولی به عنوان قرض یا وام بانکی گرفت. بازار ســـرمایه در تمام دنیا، ریســـک‌های خاص خود را دارد. به افراد جدیدالورود به بازار بورس اکیداً توصیه می‌شـــود شـــخصاً نسبت به خرید و فروش ســـهام اقدام نکنند و برای ســـرمایه گذاری، از طریق صندوق‌های سرمایه گذاری و شرکت‌های سبدگردان تحت مجوز و معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار اقدام کنند. با این وجود باید توصیه کرد بازار ســـرمایه گذاری در بورس با وجود ســـود آور بودن، محفلی برای یک شبه پولدار شدن نیست و کسانی که یا رویای پولدار شدن در یک شـــب گام به این عرصه گذاشـــته‌اند، باید بدانند، سهامداری در بورس مناصب و مراتبی دارد و داشتن صبر و حوصله، استفاده از تجارب بزرگان و کارشناسان، پرهیز از رفتارهای هیجانی، توجه به شاخص‌های سیاسی، اقتصادی و حوادث جامعه و ... از جمله موردی هستند که باید در حین سرمایه گذاری در بورس به آنها توجه داشت.

نگاه روز

امان باید در روابطش تجدید نظر کند

لزوم برقراری روابط متوازن میان ایران و اردن

بسام البدارین
روزنامه نگار و مترجم

ایران یک کشور مهم و قوی در منطقه است. این کشور هم چنگ و هم دندان دارد که اگر ما به عنوان اردنی‌ها گامی در مسیر درست توازن برداریم، می‌تواند با لبخندی نرم به ما دندان‌هایش را نشان دهد. در اینجا پرســـش این اســـت که چگونه روابطی با درایت و متعادل با ایرانی‌ها برقرار کنیم بدون این که به عنوان یک اردنی احســـاس کنیم میان دو پروژه ایران و اسرائیل قرار گرفته‌ایم علی رغم این که دشمن حداقل در مورد ما مشخص و شناخته شده است. اصلاً درست نیســـت که همه تخم مرغ‌ها را در ســـبد ایرانی‌ها گذاشت، با آنها هم پیمان شـــد و در آغوش آن‌ها آرمید؛ اما در مقابل ماندن در وضعیت دشمنی یا تخاصم هم درست نیست و مضرات بسیاری را به دنبال دارد. به ویژه از آن‌جایی که در حال حاضر فعالیت و تنوع بخشیدن به روابط یک خواسته فوری برای اردن است. به خصوص که حالا کشورهای عربی از جمله عربستان سعودی و امارات متحده عربی، یک به یک به ســـمت عادی ســـازی روابط با ایران رفته‌اند و تلاش دارند از مرحله اختلافات عبور کنند. دیگر پذیرفته شـــده یا منطقی نیســـت که ســـفارت اردن در ایران برای هفتمین سال متوالی بدون ســـفیر باقی بماند در حالی که ســـفیر ایران به راحتی در خیابان‌های امان جولان می‌دهد. احتیاط خوب است؛ اما باید اعتماد از سر گرفته شود و به دنبال فضاهای مشترک هرچند به صورت حداقلی به جای بحرانی کردن اوضاع بود. می‌توان به سادگی با ایرانی‌ها، ترک‌ها و دیگر همسایگان حتی در سوریه و لبنان به دنبال منافع مشترک بود. تجدیدنظر در دکترین سیاسی حاکم بر پرونده ایران مطمئناً ضرری ندارد؛ زیرا مرزهای اردن با دو کشوری که تهران در آنها نفوذ بسیار زیادی دارد؛ یعنی سوریه و عراق بزرگترین و وسیع‌ترین مرزها هستند. آری از نظر اخلاقی و ملی نیاز است تا نخبگان تصمیم گیر ابتکار عملی حرفه‌ای در قبال ایران اتخاذ کنند و در محاســـبات و اگر نیاز بود در باورهای ریشـــه دار تجدیدنظر کنند؛ چرا که تمام کشـــورها چنگ و دندان‌هایی برای لبخند زدن دارند. ما می‌توانیم چنگال‌ها را نادیده بگیریم و براساس قواعد احترام متقابل و ارزیابی منافع این دندان‌ها را خطاب قرار دهیم. همانند آنچه معمولاً میان کشورها جاری است.

منبع: القدس العربی

کاریکاتور

نارضایتی دلالان از کاهش قیمت خودرو

www.tadbiretazenews.com

گفت و گو

در گفت وگوی «تدبیر تازه» با امان الله قرایی مقدم؛ فراز و فرود نرخ جمعیت در ایران مورد بررسی قرار گرفت

از اقتصاد تا اجتماع و فرهنگ

واقعیت این است، میزان باروری در ایران به مرحله خطرناکی رسیده است تا جایی که برخی معتقدند در صورت ادامه این روند چه بســـا نرخ بـــاروری و فرزندآوری از نرخ جایگزینی هم کمتر شـــود، به این معنی که جمعیت ایران روز به روز پیرتر می‌شود، بدون آنکه جمعیت جوان جایگزین آن شود. نقش اقتصاد در گفت‌وگو گو با امان الله قرایی مقدم اســـتاد جامعه‌شناسی فراز و فرود نرخ جمعیت در ایران در نیم قرن اخیر و علت‌های مترتب بر آن را بررسی کرده است.

به طور کلی عواملی که در شرایط کنونی در فرآیند کاهش رشد جمعیت در کشور مؤثر هستند به دو بخش اقتصادی و اجتماعی تقســـیم می‌شوند. از این رو اینکه بتوانیم مشوقی برای خانواده‌ها و زوج‌های جوان باشیم تا فرزندان بیشتری برای این ســـرزمین به دنیا بیاورند، نیازمند توجه به الزامات و ضرورت‌های همه این بخش‌ها اســـت. به عبارت دیگر، باید مشـــوق‌ها به گونه‌ای باشـــد تا تشکیل زندگی مشترک و فرزندآوری به فرایند و اقدامی امیدبخش برای خانواده‌ها تبدیل شود. نکته اینجا است که در پرداختن به مشوق‌های اجتماعی یا اقتصادی، باید به گونه‌ای عمل کرد که الزامات سبک اسلامی نیز لحاظ سود. چرا که با تلاش برای اتخاذ راه‌کارهای مناسب به سمت جامعه‌ای با اصالت‌های دینی و همچنین ایرانی پیش برویم.

ایـــن مســـأله از این رو اهمیـــت دارد که در حال حاضر ما در شـــرایط عبور از این بحران هســـتیم و باید تلاشی در زمینه استفاده از فرصت‌های باقی مانده داشته باشیم تا آسیب‌های جبران‌ناپذیری بر نسل آینده کشورمان وارد نشود.

■ نگرانی از آینده، علت تعیین کننده

در همین راســـتا امان الله قرایی مقدم جامعه شناس و استاد دانشگاه، خود دلیل پیری جمعیت کشور و کاهش تمایل به

ازدواج و فرزندآوری را مربوط به مسائل اقتصادی و فرهنگی دانســـت و گفت که مشـــکلات اقتصادی و نگرانی از آینده موجب ترس جوانان برای فرزندآوری شـــده است. وی بیان کرد: به دلیل بالا رفتن ســـطح بهداشـــت جامعه و امکانات بهداشتی، سنین متوسط عمر در تمام جهان از جمله ایران بسیار بالا رفته است. این جامعه‌شناس با اشاره به سن متوسط عمر در اوایل انقلاب ادامه داد: در اوایل انقلاب سن متوسط عمر حدود ۵۵ بود اما به تدریج امروز سن متوسط برای مردان حدود ۷۵ و برای زنان حدود ۷۸ اســـت که دلیل بیولوژیکی دارد. بنابراین بخشی از پیری جمعیت به دلیل بالا رفتن سطح بهداشت اجتماعی در تمام زمینه‌ها و ا فزایش متوسط عمر است، اما بخش دیگری نیز به مواردی از جمله کاهش موالید باز می گردد که دلیل آن مشکلات حاکم بر کشور است.

قرایی مقدم افزود: وقتی سن جمعیت بالا می‌رود، این مسأله مشکلات متعددی را به دنبال می‌آورد چرا که اغلب بازنشسته و مصرفی هستند، یعنی تولید کننده نیستند.

وی گفت: هزینه‌های نگهداری جمعیت پیر کشـــور اعم از هزینه‌های دارویی، خوراکی و موارد دیگر که شـــامل مراکز نگهداری سالمندان است بر عهده دولت می‌باشد، همچنین دولت برای نگهداری این افراد و تأمین هزینه‌های این افراد باید تمهیدات لازم را در نظر بگیرد که همه این موارد هزینه زا است. این استاد دانشگاه بیان داشت: مبحث پیری جمعیت، حذف جمعیت و تعداد مناسب جمعیت از زمان افلاطون مطرح بـــوده اســـت، نظریه افلاطون این بـــود که باروری و ازدواج در اختیار دولت می‌باشد بنابراین جمعیت باید ثابت بماند.

■ علتی به نام تغییر ذهنیت ایرانی

قرایی مقدم خاطرنشـــان کرد: بـــه عقیده من افزایش یا کاهش جمعیت به تغییر ذهنیت افراد در این زمینه تغییر کرده اســـت در حالی که مســـأله تأمین معیشت همچنان وجـــود دارد، اشـــتغال و بیکاری نیـــز در این زمینه دخیل هستند، به این معنی که کسی دیگر نمی‌تواند شبیه مادرها یا مادربزرگ‌ها بچه دار شود بخشی از این مسأله به دلیل تغییر سلائق است.

این جامعه‌شناس گفت: تنها کشوری که در مسأله افزایش جمعیت موفق بوده آمریکا است، که دلیل آن هم ممنوعیت در ســـقط جنین اســـت. قرایی مقدم در ادامه افزود: یکی از دلایلی که کشور ما را به سوی پیری جمعیت سوق داده ترس از آینده اســـت، بنابراین اگر بخواهیم بر مسأله فرزندآوری متمرکز شویم باید امکانات اشتغال و معیشت و همچنین امیـــد بـــه آینده را در جوانان ایجاد کنیـــم، چرا که جوانان اطمینان به آینده ندارند و تصور اینکه با چه انگیزه‌ای فرزند بیاورند برای آنها نگران کننده اســـت. وی خاطرنشان کرد: برای چشـــم‌انداز آینده‌ای بهتر، باید روی ذهن جوانان کار کنیم و تغییر ذهنیت آنان به تنهایی کافی نیست چرا که این تغییر ذهنیت باید با آموزش صحیح همراه باشد، جامعه ما با پیری جمعیت رو به رو شده و باروری هم نیز رو به کاهش است. این جامعه شناس و مدرس دانشگاه بیان کرد: آنچه که جمعیت را افزایش می‌دهد تغییر ذهنیت است، امروزه ذهن دختر و پسر ایرانی تغییر کرده است در حالی که برخی افراد هستند که می‌توانند حتی ۱۰ فرزند را نگهداری کنند، اما حاضر به فرزندآوری نمی‌شـــوند، این امر مســـتلزم یک برنامه ریزی همه جانبه و جامع است.

رویداد

اعلام شهریه مصوب مدارس غیرانتفاعی دوباره به تاخیر افتاد

هیولای ۱۰۰ میلیونی شهریه مدارس غیردولتی

شـــهریه مدرسه غیرانتفاعی هیراد ۱۰ ساله، دانش‌آموز سال چهارم مقطع ابتدایی امسال به ۴۱ میلیون تومان افزایش پیدا کرده اســـت. مهـــدی، پدر هیراد می‌گوید این رقم بدون احتســـاب مخارج ســـرویس و پول ناهار محاسبه شـــده وگرنه رفت‌وآمد به‌تنهایی ماهی چهار، پنج میلیون و هر وعده غذا، بین ۹۰ تا ۱۲۰ هزار تومان خرج اضافی روی دســـتش می‌گذاشـــته. مدیر مدرسه غیرانتفاعی که هیراد قرار است سال آینده در آن درس بخواند، خوشبختانه این لطف را در حق مهدی انجام داده که شهریه را به‌صورت چکی و طی سه قسط تسویه کند. شهریه مدارس غیرانتفاعی فقط دغدغه مهدی نیست. بررسی‌هانشـــان می‌دهـــد، در نقاط مختلف کشـــور، خانواده‌ها از رشـــد شـــهریه مدرسه‌ها گلایه می‌کنند و گزارش‌ها از رســـیدن شهریه مقطع ابتدایی به رقم ۴۰، ۳۰ میلیون و عبور شـــهریه مقطع متوســـطه از مرز ۱۰۰ میلیون تومان حکایت دارد. با این حال رئیس ســـازمان مدارس غیردولتی گفته آنچه تاکنون به‌عنوان شـــهریه مدارس غیردولتی برای سال تحصیلی جدید اعلام شده فاقد وجاهت قانونی اســـت و شهریور مصوب به‌زودی اعلام می‌شود. «شهریه مدارس غیردولتی شده ۶۰ تا ۷۰ میلیون؟ باور کنید خانواده من در کل دوران تحصیل برام ۵۰ میلیون خرج نکردن.» این واکنش یکی از کاربران شبکه اجتماعی توییتر است به چیزهایی که بقیه تعریف کرده‌اند. ترکیبی از شـــوخی، شگفتی و کمی هم خشم. توییت اصلی را امیر نوشـــته و در آن به انتقاد از تســـلیم شدن پدرومادرها برابر پرداخت چنین رقم‌هایی به‌عنوان شـــهریه مدارس غیردولتی پرداخته. اکثریت کاربران با امیر و نوع نگاه او موافق نیستند. یکی گفته پرداخت چنین رقم‌هایی به‌عنوان شهریه مدارس غیردولتی تقریبا از سر ناچاری است، چون بالاخره پدرومادرها نگران تحصیل بچه‌هایشان هستند. کاربر دیگری گفته چرا رقم کلی را درنظر می‌گیری و به این مســـئله اشاره کرده که ماهی هفت، هشت میلیون برای ۹ ماه درس خواندن بچه در ناز و نعمت رقم زیادی نیست.

منبع: فرارو